ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

13 ਨਵੰਬਰ, 1987

November 13, 1987

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸ੍ਰੋਤ: ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿੱਚੋਂ।

Price 50¢ Weekending November 13, 1987 Vol. 6 No. 41 Out of Greater Vancouver 65¢ Second Class Mail Reg. No. 5991

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

The Canada Darpan Punjabi Weekly Newspaper P.O.BOX 265, Surrey, B.C. V3T 4W8 Ph. (604) 581-4473

ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਫਰੰਟ ਦਾ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੁਛੱਲ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ

ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ 16 ਵਿਅਕਤੀ ਕਤਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਬੇਕਸੂਰ ਬੰਦਿਆਂ ਉਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਕੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ 16 ਵਿਅਕਤੀ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬਾਘਾ ਕਲਾਂ ਵਿਚ 8 ਬੰਦੇ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਬਾੜੀਆਂ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅੱਠ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਬਾੜੀਆਂ ਕਲਾਂ ਦੇ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਕੱਲ੍ਹ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਸਤੋਂ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਫਰੰਟ ਦਾ ਉਘਾ ਆਗੂ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੁਛੱਲ ਵੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਾਘਾ ਕਲਾਂ ਕਾਂਡ

ਇਥੋਂ 40 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸਥਿਤ ਬਾਘਾ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਵਾਪਰਿਆ ਹਾਦਸਾ ਦਿਲ ਹਿਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਛੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਦੋ ਟੋਲੀਆਂ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਵੜੇ ਤੇ ਇਕ ਟੋਲੀ ਨੇ ਚਾਹ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਉਤੇ ਬੈਠੇ ਚਾਰ ਬੰਦੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਲਏ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੱਜਣ ਦਾ 'ਹੁਕਮ' ਦਿਤਾ ਗਿਆ — ਜਦ ਉਹ ਭੱਜ ਪਏ ਤਾਂ ਚਾਹੁੰਆਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਬੁਛਾੜ ਨਾਲ ਭੁੰਨ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਕੁਰਲਾਹਟ ਫੈਲ ਗਈ।

ਹਰੀਜਨ ਕਤਲ

ਦੂਜੀ ਟੋਲੀ ਹਰੀਜਨਾਂ ਦੀ ਬਸਤੀ ਵਿਚ ਜਾ ਵੜੀ ਜਿਥੇ ਅੰਧਾਧੁੰਧ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਤਿੰਨ ਬੰਦੇ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਹੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਕ ਔਰਤ ਵੀ ਹਲਾਕ ਹੋ ਗਈ। ਹਰੀਜਨਾਂ ਨੂੰ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਭੁੰਨੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਕੇ ਹਰੀਜਨਾਂ ਨੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਹਰੀਜਨਾਂ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚੋਂ ਖਿਸਕ ਗਏ।

ਪੁਲਸ ਵਲੋਂ ਪਿਛਾ

ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਪੁਲਸ ਨੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦਾ ਪਿਛਾ ਕੀਤਾ। ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਆਏ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੇ ਖਾਕੀ ਕਮੀਜ਼ਾਂ ਤੇ ਬਸੰਤੀ ਪੱਗਾਂ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਮਰੇ ਹੋਏ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਕੋਲ ਇਕ ਚੀਨੀ ਮਾਰਕਾ ਬੰਦੂਕ, ਦੋ ਪਿਸਤੌਲ ਤੇ ਹੱਥ ਗੋਲੇ ਫੜੇ ਗਏ।

ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 3 'ਤੇ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਦਿਵਸ ਦੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ!

ਨਨਕਾਣਾ ਪਿਆਰਾ ਤੇ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਸਾਥੋਂ ਖੁਸ ਗਿਆ,
ਮਰਦਾਨੇ ਦੇ ਭਾਈ ਵਿਛੜ ਗਏ ਤੇ ਬਾਲਾ ਵੀ ਹੈ ਰੁੱਸ ਗਿਆ।

ਲਹਿਲਹਾਉਂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਇਹ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ,
ਫੁੱਲ ਰੋਂਦੇ, ਫੁੱਲ ਤੋੜੇ—ਵੀਰਾਨ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ।

ਬੁਲਬੁਲ ਭੌਰੇ ਤਿੱਤਲੀਆਂ ਨਾ ਨਜ਼ਰ ਕਿਧਰੇ ਆ ਰਹੇ,
ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਕੰਡੇ ਉੱਗੇ, ਉੱਲੂ ਨੇ ਕੁਰਲਾ ਰਹੇ।

ਬਹਾਰਾਂ ਨੇ ਏਥੋਂ ਉਡੀਆਂ, ਕਹਿਰੀ ਝੱਖੜ ਝੁਲ ਰਹੇ,
ਵਸਦੇ ਰਸਦੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਦੀਵੇ ਹੈ ਨੇ ਗੁੱਲ ਰਹੇ।

ਮਿੱਠੇ ਕੀਤੇ ਰੀਠੇ ਅੱਜ ਅੱਕ ਕੌੜੇ ਹੋ ਗਏ,
ਖੂਨ ਚਿੱਟਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਸੀਨੇ ਨੇ ਸੌੜੇ ਹੋ ਗਏ।

ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਵਿਚੋਂ, ਖੁਸ਼ਬੂ ਸਾਰੀ ਉਡ ਗਈ,
ਨਫਰਤ ਦੇ ਕੰਡਿਆਂ ਦੀ ਸੂਲ ਸੀਨੇ ਪੁੜ ਗਈ।

ਕਿਸ ਚੰਦਰੇ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਲੱਗੀ, ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਅਤਿ ਹੋ ਗਈ,
ਸਰਸਬਜ਼ ਧਰਤ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅੱਜ ਰੱਤੋ ਰੱਤ ਹੋ ਗਈ।

ਕੁਰਾਨ, ਗ੍ਰੰਥ ਤੇ ਗੀਤਾ ਤੈਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਸੀ,
ਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਤੈਂ ਦਿਤਾ, ਪਾਟੇ ਸੀਨੇ ਸੀਤੇ ਸੀ।

ਚੌਵੀ ਘੰਟੇ ਅੱਜ ਨਾ, ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਨੇ ਲੰਘਦੇ,
ਕਤਲ, ਡਾਕੇ, ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਹੈਡਿੰਗ ਨੇ ਡੰਗਦੇ।

ਘੁੱਟਿਆ ਘੁੱਟਿਆ ਮਾਹੌਲ ਤੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਸਹਿਮ ਹੈ,
ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਹੈ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਰਹਿਮ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਾਸੀ ਹਾਂ, ਜਿਥੇ ਗੰਗਾ ਵਹਿੰਦੀ ਹੈ,
ਏਕ ਪਿਤਾ ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਕ, ਬਾਣੀ ਇਹੋ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਮਿਲਣੇ ਦਾ ਰਸਤਾ ਹੈ, ਇਕੋ, ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰੋ,
ਅਪਣਾਓ ਇਸ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰੋ।

ਦੱਸੀਂ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕਾ ਇਹ ਆਫਤ ਕੇਹੀ ਆ ਗਈ,
ਸੋਗੀ ਹਵਾਵਾਂ ਝੁੱਲੀਆਂ, ਸਹਿਮ ਉਦਾਸੀ ਛਾ ਗਈ।

ਰੰਗਲਾ ਫੁੱਲ ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਅੱਜ ਫਿੱਕਾ ਫਿੱਕਾ ਹੋ ਰਿਹਾ,
ਔਰਤਾਂ ਕੀਰਨੇ ਪਾਉਂਦੀਆਂ, ਬੱਚਾ-ਬੱਚਾ ਰੋ ਰਿਹਾ।

ਸਿਖਿਆ ਦਿਲੋਂ ਭੁਲਾ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਸੋਗ,
'ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਤੋਂ ਭੁੱਲਿਆਂ ਵਿਆਪਨ ਸਭੇ ਰੋਗ।'

ਪੰਜਾਂ ਉਂਗਲਾਂ ਵਾਂਗੂ ਜੁੜੀਏ ਤਾਂ ਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਆਏਗੀ,
ਬਰਬਾਦੀ ਏਥੋਂ ਨੱਸੇਗੀ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਏਥੇ ਮੁਸਕਰਾਏਗੀ।

21 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਬਰਨਬੀ ਮਿਊਂਸਪਲ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ

ਬਰਨਬੀ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾ ਕੇ ਕਾਮਯਾਬ ਕਰੋ

ਬਰਨਬੀ
ਮੇਅਰ ਲਈ
ਬਿੱਲ ਕੋਪਲੈਂਡ

ਅਜ਼ਮਾਇਆ ਲੀਡਰ ਜੋ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇਗਾ
ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਬੀ. ਸੀ. ਏ. ਕੌਂਸਲ ਜੂਝਣਗੇ

ਤਾਂਕਿ ਘਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਆਇਆ ਜਾਵੇ

ਬਰਨਬੀ ਵਿਚ ਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਹੱਲ ਦਿਤੇ ਜਾ ਸਕਣ

ਬਰਨਬੀ ਦੇ ਨੇਬਰਹੁੱਡ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਵਧੀਆ ਹੋਣ

Bill Copeland

Bill Copeland FOR
MAYOR OF BURNABY

A proven leader On the job and in the community

BILL and a BCA Council will fight for

- A fair tax deal for homeowners
- Positive solutions to Commuter traffic
- Liveable Burnaby neighbourhoods.

PUT BURNABY FIRST!

ON SATURDAY, NOVEMBER 21
8 A.M. - 8 P.M.

ELECT 16

Burnaby Citizens

ਬਰਨਬੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ
ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ
21 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ
ਵੋਟ ਪਾਉਣਾ ਨਾ ਭੁੱਲੋ
8 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ 8 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ
16 ਚੁਣਨੇ ਹਨ !

ELECT FOR MAYOR	
COPELAND, Bill	X

FOR COUNCIL	
CORRIGAN, Derek	X
DRUMMOND, Doug	X
RANDALL, Fred	X
RANKIN, Lee	X
REDMAN, Celeste	X
SAWICKI, Joan	X
YOUNG, Jim	X
ZUMPANO, Franca	X

FOR SCHOOL BOARD	
BURTON, Ron	X
CADDELL, Dorothy	X
CALENDINO, Pietro	X
CARROLL, Sarah	X
JONES, Carol	X
McLEAN, Stewart	X
VOLKOW, Nick	X

YOU CAN VOTE, IF YOU ARE:
- 19 years or older.
- A Canadian citizen. A resident of Burnaby for 3 months, B.C. for 6 months, Canada for 12 months.
- If you are not on the voters list you can swear in at the poll closest to your home.

ਤੁਸੀਂ ਵੋਟ ਤਾਂ ਹੀ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਜੇਕਰ
- ਤੁਸੀਂ 19 ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਹੋ
- ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨ, 3 ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਬਰਨਬੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ, ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਬੀ. ਸੀ. ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਤੇ 12 ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹੋ।
- ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਂ ਵੋਟਰ ਲਿਸਟ ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਸਹੁੰ ਖਾ ਕੇ ਵੋਟ ਪਾ ਦਿਓ

RIDE TO THE POLLS
294-3883
4347 Hastings Street

(ਰਾਈਡ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ — ਫੋਨ ਕਰੋ : 294-3883

Burnaby Citizens

ਸਾਰਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਖਤਮ

ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ-ਨੇਪਾਲ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦਾ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਗੇ

ਕਠਮੰਡੂ — ਭਾਰਤੀ ਉਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੇ ਸੱਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸੰਮੇਲਨ ਇਥੇ ਕੱਲ੍ਹ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ। ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਿਚ ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਖਤ ਕਦਮ ਚੁਕੇ ਜਾਣ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਾਥ ਦੇਣਗੇ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਜੁਨੇਜੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹੇ ਅੱਡੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਜੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਅੰਦਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਫੜਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ 1984 ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੇ 14 ਕੈਂਪ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਛਪਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਜੁਨੇਜੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮਸਲਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਮਸਲਾ ਹੈ।

ਸਾਰਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੁੱਦੇ ਉਤੇ ਵੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਨੇਪਾਲ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਉਤੇ ਸਾਂਝਾ ਅੰਨ ਭੰਡਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।

ਤੀਜਾ ਮੁੱਦਾ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਵਲੋਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਗੰਗਾ ਨਦੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਹਿਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇ ਤਾਂ ਕਿ ਗੰਗਾ ਨਦੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਤੂਫਾਨਾਂ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਨਰਲ ਇਰਸ਼ਾਦ ਨਾਲ ਏਸ ਮੁੱਦੇ ਉਤੇ ਸਹਿਮਤ ਸੀ ਕਿ ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਤਬਾਹੀ ਰੋਕੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਾਰਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਵਿਚ ਨਿਭਾਏ ਰੋਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੈਵਰਧਨੇ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਵਿਚ ਤਾਮਿਲਾਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਛੇਤੀ ਹੀ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਖੁਰਾਕ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਾਰਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਨਵੇਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਰਾਜਾ ਬੀਰੇਂਦਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਇਸ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਨ।

ਗ਼ੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਉਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਮੁਆਫੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ — ਮਿ: ਬੂਸ਼ਰਡ

ਅਟਵਾ — ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਵਜ਼ੀਹਰ ਬੁਨਾਇਟ ਬੂਸ਼ਰਡ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਉਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੇਣੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਨਵੇਂ ਬਣਾਏ ਰੀਫੀਊਜ਼ੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੌਰਡਨ ਫੇਅਰਵੈਦਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 40,000 ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਕੇ ਇੰਮੀਗਰੈਂਟ ਬਣਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਖਰਚਾ ਬਚ ਸਕੇ।

ਪਰ ਵਜ਼ੀਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮ ਮੁਆਫੀ ਦੇਣ ਦਾ ਸੁਆਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਮਿ: ਬੂਸ਼ਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਰੀਫੀਊਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਆਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਢਿਲਾ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਕੋਈ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੋਇਮ ਸੇਵਕ ਸੰਘ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਉਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਕੋਈ ਬਦਲ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਘ ਦਾ ਨੇਤਾ ਬਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇਵਰਸ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ — ਉਹਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਫਿਲਹਾਲ ਉਹ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨ। ਹੁਣ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਿ: ਐਡਵਾਨੀ ਨੇ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ, ਪਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

2 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਅੱਗੇ 10 ਲੱਖ ਦਾ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਕਾਮਯਾਬ ਸੰਮੇਲਨ ਕਰਨ ਬਾਦ ਹੁਣ 2 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਹਾਊਸ ਅੱਗੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚੋਂ ਦਸ ਲੱਖ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਦਾ ਮੰਤਵ ਦੇਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਕੱਟੜਵਾਦ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਗਵਾ ਚੁਕੀ ਰਾਜੀਵ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੱਧਕਾਲੀ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਨਤਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ 21 ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਸੀ ਪੀ ਐਮ ਦੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਗਰੁਪ ਦੇ ਲੀਡਰ ਸਮਰ ਮੁਕਰਜੀ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੇ ਮਿ: ਹੋਮੀ ਦੋਜੀ ਅਤੇ ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਐਮ) ਦੇ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਵੀ ਹਿਸਾ ਲਿਆ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਕਲਕੱਤਾ, ਤਰੀਵੇਂਦਰਮ, ਮਦਰਾਸ, ਕਰਨਾਟਕ, ਬੰਬਈ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਦਿ ਤੋਂ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਪਏ ਹਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਰਾਜ ਵਿਚੋਂ ਦੂਸਰੇ ਜਥੇ ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਜਾਣਗੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਦੂਸਰੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਰੈਲੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਇਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ 28 ਜਨਤਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਦੋ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਮਿ: ਹੋਮੀ ਦੋਜੀ ਅਤੇ ਮਿ: ਸੁਰਜੀਤ ਇਸ ਪਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਮੁਖ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਪਾਰਟੀ ਨੇਤਾ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਮਬੰਦੀ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਤੋਲ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੇਗੀ। ਤਾਂ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਸਜ ਪਿਛਾਖੜੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸੂਝਵਾਨ ਵਿਆਖਿਆਕਾਰ ਗਿਆਨੀ ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਗਵਾਸ

ਨਿਊਵੈਸਟ ਮਨਿਸਟਰ — ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਇਹ ਖਬਰ ਬੜੇ ਦੁੱਖ ਨਾਲ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਿਊਵੈਸਟ ਮਨਿਸਟਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਕਾਰਨ 2 ਨਵੰਬਰ 1987 ਨੂੰ ਸੁਰਗਵਾਸ ਹੋ ਗਏ।

ਗਿਆਨੀ ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰੌਸ ਸਟਰੀਟ ਦੇ ਨਵੇਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਾਹਿਬ ਸਨ। ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਪ੍ਰਸਿਧ ਵਿਆਖਿਆਕਾਰ ਵਜੋਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਆਏ ਸਨ।

ਗਿਆਨੀ ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸੰਤ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ ਦੀ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਏਥੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਸਰੋਤੇ ਬੜਾ ਹੀ ਵਿਸਮਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਇਹ ਗੱਲ ਬੜੀ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਦਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਧਾਰਮਿਕ ਪਰਚਾਰ ਤੱਕ ਹੀ ਰੱਖੀ

ਗਿਆਨੀ ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਪਿਛੋਂ ਪਿੰਡ ਰਾਏਪੁਰ ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਫਾਰਮਵਰਕਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮੈਂਬਰ ਮੋਤਾ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਸਨ।

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ 'ਚ 8 ਕਤਲ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਬਾੜੀਆਂ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਅੱਠ ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪਹਿਲਾਂ ਖਬਰਾਂ ਵਿਚ ਸੱਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕਤਲ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਸੀ ਪਰ ਅੱਠਵਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਬੰਦਾ ਵੀ ਦਮ ਤੋੜ ਗਿਆ। ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ। ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਕੱਲ੍ਹ ਬੰਦ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ।

ਦੋ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਹਲਾਕ

ਕੱਲ੍ਹ ਬਾੜੀਆਂ ਕਲਾਂ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਵੀ ਇਕ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਟਿਆਲੇ 'ਚ 11 ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਇਕ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਲੇ ਸਮੇਤ 11 ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਹਾਹਾਕਾਰ

ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰਾਂ ਉਤੇ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਪੱਤਰਪ੍ਰੇਰਕ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਥੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕੋਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਥੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਵਿਰੁਧ ਗੁੱਸੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਫੜਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

THE CANADA DARPAN
(Punjabi Weekly Newspaper)
P.O.BOX 265
Surrey, B.C. V3T 4W8
Chief Editor: DARSHAN GILL
Art: N. DHALIWAL
All office holders of CANADA DARPAN are honorary associates.
'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਂਵਾਰ ਹਨ। ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।
Ph. 581-4473

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਿਹਾੜਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦੇ ਹੋ ਰਹੇ ਕਤਲ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦੋਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ — ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ — ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਵਿਚ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕ ਅੰਞਾਈਂ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਦਿਵਸ ਸਮੇਂ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੀ ਕਲਿਆਣ ਲਈ ਸੀ ਨਾਕਿ ਕਿਸੇ ਫਿਰਕੇ ਲਈ। ਹਿੰਦੂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਇਲ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਉਸ ਮਹਾਨ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਜਾ ਕੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਸੱਚ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਝਿਜਕ ਰਹੇ ਹਾਂ? ਕੀ ਅਸੀਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਸਮਾਂ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਦੇ ਉਪਾਸ਼ਕ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਰਹੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤੇ ਸਮਾਜਕ, ਆਰਥਕ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਕਦਮ ਪੁੱਟੇ ਸਨ?

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਕ ਪਾਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦਮਨ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਘਰਾਂ 'ਚੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਵਟੋਰ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਉਹ 'ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਣਾ ਕੇ ਮਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਸਲੀ ਮੁਜਰਮਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦੀ ਦਲੇਰੀ ਨਾ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨੀਮ-ਫੌਜੀ ਦਸਤੇ। ਜਿਥੇ ਕਤਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਥੇ ਪੁਲਸ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਨ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਭੱਜਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ। ਜਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪੈਰ ਪੈਰ ਉਤੇ ਪੁਲਸ ਅਤੇ ਨੀਮ-ਫੌਜੀ ਦਸਤੇ ਤਾਈਨਾਤ ਹਨ ਤਾਂ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਬੇਦੋਸ਼ੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹਨ? ਇਕ ਕਤਲ ਕਿਸੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵਲੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਮੇਂਵਾਰ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਪੰਜਾਹ ਸੱਠ ਬੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੂਲੀ ਉਤੇ ਟੰਗੀ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਲੋਕ ਅਸਲ ਮੁਜਰਮ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਪੁਲਸ ਫੜਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਮਾਰਦੀ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬਦਦਿਆਨਤਦਾਰੀ ਇਥੋਂ ਹੀ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਚੁੱਪ ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ ਬੈਠੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸੱਤ ਅੱਠ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ — ਕੋਈ ਤੁਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਦੁਕਾਨ ਉਤੇ ਚਾਹ ਪੀਂਦਾ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਰਫ਼ਲੇ ਹੋਏ ਮੁਜਰਮ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੰਗਠਨ ਖਿੰਡ ਪੁੰਡ ਗਏ ਹਨ। ਨਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਕੋਈ ਪੁੱਛ ਰਹੀ ਹੈ, ਨਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੀਡਰ ਲੋਕ ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ ਲੁਕੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਵੀ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਉਥੇ ਕੋਈ ਛੋਲਿਆਂ ਦੇ ਭਾਅ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੁਛਦਾ। ਹਿੰਦੂ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਅਗੇ

ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ ਚਾਰ 'ਤੇ

ਏਤਿ ਮਾਰ ਪਈ ਕੁਰਲਾਣੇ

ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਜਾਤੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੇ ਨਵੇਕਲਾ ਸਥਾਨ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਨੇ ਇਹ ਕਰੁਣਾਮਈ ਬੋਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਚਾਰੇ ਸਨ ਜਦ ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਬਾਬਰ ਦੇ ਹਮਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜਰਵਾਣੇ ਧਾੜਵੀਆਂ ਹੱਥੋਂ ਨਿਤਾਣੇ ਤੇ ਬੇਆਸਰੇ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੇਪਤੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਕਾਵਿਕ ਹਿਰਦੇ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹੀ ਦਸ਼ਾ ਵਿਚ ਵੇਖ ਕੇ ਗੁਰੂ-ਆਤਮਾਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਰੋਸ ਕਰਦੀ ਕੂਕਦੀ ਹੈ :—

"ਏਤਿ ਮਾਰ ਪਈ ਕੁਰਲਾਣੈ ਤੈਂ ਕੀ ਦਰਦ ਨਾ ਆਇਆ"

ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕਾਵਿ-ਉਚਾਰ ਸਰਬ ਸਮਿਆਂ ਲਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਜਾ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਲਖਾਇਕ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਪਰਿਪੇਖਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਬੋਲ ਆਪਣੇ ਅਰਥ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਭਾਵਪੂਰਤ ਅਰਥਾਂ ਸਮੇਤ ਉਜਾਗਰ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਮਾਜ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਨਿਘਾਰ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਦੇ ਧਾਰਮਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਦੇ ਰਾਜਸੀ, ਕਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਦੇ ਸਮਕਾਲੀ, ਕਦੇ ਸਮਾਜਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ। ਪਰ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ ... ਮਨੁੱਖ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸੰਤਾਪ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਨੂੰ ਭੋਗਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤਿ ਨਿਤਾਣਾ ਨਿਮਾਣਾ ਸਮਝਦਾ ਹੋਇਆ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੈਂਤ ਅੱਗੇ ਗੋਡੇ ਟੇਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਗਿਆਨ, ਵਿਵੇਕ ਤੇ ਅਮਲੀ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਟੁੱਟ ਕੇ ਉਦਾਸ, ਉਪਰਾਮ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਭਟਕਿਆ ਮਾਨਵ ਅਜਿਹੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਮਾਨਵੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਹਰ ਪੜਾਅ ਤੇ ਟੁੱਟਿਆ ਹੈ, ਤੇ ਬਿਖਰਿਆ ਹੈ ... ਤੇ ਆਪਣੇ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਹੋ ਕੇ ਸਬਰ-ਸੰਤੋਖ ਕਰ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਬਣ ਬੈਠਾ ਹੈ।

ਅਜਿਹੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਮਨੁੱਖ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇਹ ਮਹਾਨ ਸਤਰਾਂ ਕੇਵਲ ਆਸਰਾ ਜਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ, ਸਗੋਂ ਰੱਬ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੋਸ-ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰਨ ਸਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਰੁਣਾ ਭਰੀ ਸੁਰ ਵਿਚ ਰੱਬ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਉਲ੍ਹਾਮਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਮਹਾਨ ਉਕਤੀ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦਾਂ/ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਜਾਂ ਮਾਨਵ ਨੂੰ ਕਰਮ ਲਈ ਉਤੇਜਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਬਾਬਰ ਦੇ ਹਮਲੇ ਸਮੇਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਸਮੇਂ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸ਼ਾ, ਸਮਾਜਕ ਸਿਥਲਤਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ — ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸਿਧੀ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਅਜੇਹੀ ਕਰਾਰੀ ਤੇ ਸੱਚੀ ਟਕੋਰ ਮਾਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੀ ਸੰਸਾਰ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਕਿਧਰੇ ਮਿਸਾਲ ਲੱਭਣੀ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਠਿਨ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ। "ਰਾਜੇ ਸ਼ੀਂਹ ਮੁਕੱਦਮ ਕੁੱਤੇ, ਜਾਇ ਜਗਾਇਨ ਬੈਠੇ ਸੁੱਤੇ।" ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕੇਵਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਹੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਰਮ ਲੀਲਾ ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਭਲੀਭਾਂਤ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਜ਼ਿਹਾਰ ਤੇ ਬਾਤਨ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਰੁਚੀ ਸਦਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਤਾ ਮਹਿਤਾ ਕਾਲੂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿਰਸਾਨੀ ਜਾਂ ਵਿਉਪਾਰ ਜਿਹੇ ਕਿੱਤਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵੀ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੋ ਸਕੀਆਂ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸਗੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜੁੜ ਚੁੱਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨਾਲ ਸਮਾਜਕ-ਮੁੱਲ ਮਰਿਯਾਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰਲੀ ਜਿਗਿਆਸਾ ਨੂੰ ਸਰਕਾ ਸਕਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਉਹ ਮਹਾਨ ਸੁਧਾਰਕ ਸਨ, ਜੁੱਗ ਪਰਿਵਰਤਕ ਸਨ, ਚਿੰਤਕ ਸਨ ਅਤੇ ਕਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਿਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਵੀ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸਿਖ ਧਰਮ-ਸਾਧਨਾ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੋਤ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਸਿਖ ਧਰਮ ਨਾਲ ਹੀ ਜੋੜ — ਇਸ ਦੀ ਸਰਬਕਾਲੀਨਤਾ, ਸਰਬ ਵਿਆਪਕਤਾ ਅਤੇ ਮੂਲ ਮਾਨਵ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਸੰਕੀਰਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋਏਗੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਸਮੀਖਿਅਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਵਾਰਥ ਸਿਧੀ ਹਿਤ ਅਜਿਹੇ ਯਤਨ ਵੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪਰ ਉਹ ਤਾਂ ਆਪ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਰਮਸ਼ੀਲ ਯੋਧਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਥਨੀ ਤੇ ਕਰਨੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਚਿੰਤਕ ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਨਾਲ ਸੁਮੇਲਤਾ ਰੱਖਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਰਕਸ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ : ਕਿ ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਅੱਜ ਤੱਕ ਫਲਸਫੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਹੁਣ ਉਸ ਪਰਮ ਸੱਚ ਦੇ ਆਸ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਅਸਲ ਮਨੋਰਥ ਵੱਨੀ ਮੁੜਦਾ ਹੋਇਆ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਉਚਾਰ ਦੀ ਸਮਕਾਲੀਨ ਲੋੜ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗਕਤਾ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ। ਜ਼ਰਾ ਗਹੁ ਨਾਲ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਕੀ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ — 'ਰਾਜੇ ਪਾਪ ਕਮਾਂਵਦੇ ਉਲਟੀ ਵਾੜ ਖੇਤ ਕਿਉ ਖਾਈ' ਵਾਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ। ਕੀ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਕੁਟਿਲ ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਕ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ, ਪਹਿਰਾਵੇ, ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੌਲਕਿਤਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ? ਕੀ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਜਾਤ, ਜਨਮ, ਧਰਮ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲੋਂ ਵੰਡ ਕੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਰਹੇ? ਕੀ ਸਾਡੀ ਰੋਜ਼-ਮਰਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇ ਵਰਤੋਂ - ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਉਹੀ ਭੇਖ ਤੇ ਵਿਖਾਵਾ ਫੇਰ ਕਾਬਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਿਆ? ਕੀ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਰਾਜਸੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮਾਨਸਿਕ, ਭਾਵੁਕ ਤੇ ਬੌਧਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਥਲ ਪੁਥਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚੋਂ ਨਹੀਂ ਲੰਘ ਰਹੇ। ਜੇ ਅੱਜ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਅਜਿਹਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਾਡੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਮੰਡਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਉਂ ਅਸੀਂ ਮੂਕ ਦਰਸ਼ਕ ਬਣੀਂ ਬੈਠੇ ਹਾਂ? ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੱਸੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਤੁਰ ਕੇ ਇਸ ਸਾਰੇ ਕੁਕਰਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ? ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ 'ਕੂੜ ਅਮਾਵਸ' ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਬੈਠੇ 'ਸੱਚ ਚੰਦਰਮਾ' ਦੇ ਚੜ੍ਹਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਰਹਾਂਗੇ?

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸੁਣਨ/ਬੋਲਣ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਸਦਕਾ ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੇ ਮੁਦੱਈ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ... ਅਸੀਂ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵਾਪਰ ਰਹੇ ਸਭ ਕਾਸੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤੇ ਚੁੱਪ ਹਾਂ। ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬੋਂ ਬਾਹਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਐਹੋ ਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵਾਪਰਦਾ ਹੀ ਰਹੇਗਾ? ਤੇ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਵਾਉਣ 'ਤੇ ਮਾਣ ਕਰਦੇ ਰਹਾਂਗੇ ...।

ਪ੍ਰੋ: ਲੋਕ ਨਾਥ

ਰਾਜੀਵ ਦੇ ਸੁੱਰਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਯੋਰਪੀ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ

ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਦਖਲ ਵਧਣ ਲੱਗਾ — ਊਨੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਕਾਂਗਰਸ (ਐਸ) ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਮਿ: ਊਨੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨੇ ਇਹ ਭੇਤ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਵੱਡੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬਚਾਉ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਜ਼ਿਮੇਂਵਾਰੀ ਵੀ ਇਕ ਯੂਰਪੀ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਏਜੰਸੀ ਵਿਚ ਇਟਲੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਖਾਸ ਹੱਥ ਹੈ (ਯਾਦ ਰਹੇ ਸੋਨੀਆਂ ਗਾਂਧੀ ਇਟਲੀ ਦੀ ਧੀ ਹੈ) ਅਜੇਹਾ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ?

ਮਿ: ਊਨੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨੇ 'ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ' ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਤਾਕਤਾਂ ਹੱਥ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੇ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਿਚ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਪਾਸੋਂ ਸੁਪਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਸਮਝੌਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਰੀਗਨ-ਰਾਜੀਵ ਵਾਰਤਾ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਤੈਹ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਮਿ: ਊਨੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨੇ ਇਹ ਭੇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਸੀਲਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਯੋਰਪ ਦੀ ਇਸ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਛੇਤੀ ਹੀ ਪੂਰੀ ਤਫਸੀਲ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਫੇਅਰਫੈਕਸ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਠੀਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮਿ: ਊਨੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਨੀਯਤ ਬਲੈਕ ਐਕਟ ਕਮਾਂਡੋ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਅਗੋਂ ਯੂਰਪੀ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਹੱਥ ਦੇ ਦਿਤੀ ਜਾਇਗੀ ? ਉਤਰ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ — ਜ਼ਰੂਰ ਅਜੇਹਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸਤੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਖੁਦ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਥਿਰਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਮਰਾਜੀ ਤਾਕਤਾਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅੱਜ ਆਪ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਖੇਡਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਈ ਐਕਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹੋ ਕੁਝ ਸਿਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਕੇਵਲ ਆਈ ਏ ਐਸ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਹਾਵਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਅਮਰੀਕਨ ਏਜੰਸੀਆਂ ਪਾਸੋਂ ਕਰਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਅਜੇਹੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਪੰਡਤ ਨਹਿਰੂ ਨੇ 1960 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ 1960 ਤੋਂ ਬਾਦ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ।

ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ 10 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਘੇਰਾਓ — ਇਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

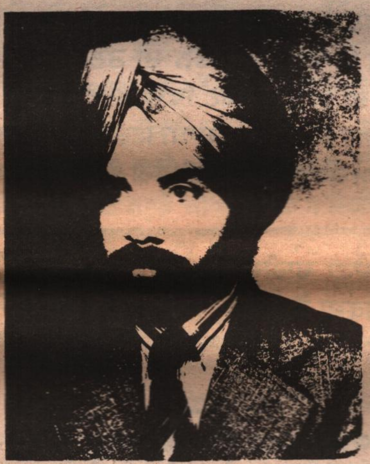
ਢਾਕਾ — ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ 10 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫਤਰਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾਓ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਫੌਜੀ ਡਿਕਟੇਟਰ ਜਨਰਲ ਇਰਸ਼ਾਦ ਵਲੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਚਾਰ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਇਰਸ਼ਾਦ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਗਠਨ ਰਲਕੇ ਇਰਸ਼ਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਹਿੰਮ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੁਜ਼ਾਹਰਿਆਂ ਸਮੇਂ ਭੀੜ ਨੇ ਪੁਲਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਗੱਡੀਆਂ ਜਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ — ਇਕ ਮੋਟਰ ਸਵਾਰ ਸਿਪਾਹੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੁਲੀਸਮੈਨ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ।

ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ

ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਉਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਡਾ: ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ

ਵੈਨਕੂਵਰ — ਆਪਣੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਡਾ: ਰਘੁਬੀਰ ਸਿੰਘ ਇਥੇ ਪੁੱਜ ਗਏ ਹਨ। ਡਾ: ਰਘੁਬੀਰ ਸਿੰਘ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਉਹ ਲੰਮੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ — ਪਿਛਲੇ 22 ਸਾਲ ਤੋਂ 'ਸਿਰਜਣਾ' (ਤ੍ਰੈਮਾਸਕ) ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਹਨ। 'ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ' ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਪਰਚਿਆਂ ਵਿਚ 'ਸਿਰਜਣਾ' ਦਾ ਨਾਂ ਮਾਣ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਜ਼ਦੀਕ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ।

ਡਾ: ਰਘੁਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਆਲੋਚਕਾਂ ਵਿਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਾਲੋਚਨਾ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਯਥਾਰਥੀ' ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚ ਗਿਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਆਉਂਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਵੈਨਕੂਵਰ, ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਟਰਸਟ (ਕੈਨੇਡਾ) ਅਤੇ ਕਲਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿਚ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਹੁਣ ਚਿੜੀ ਚੂਕੇ, ਨਾ ਹੁਣ ਪਾਂਧੀ ਤੁਰੇ ਮੂੰਹ ਝਾਖਰੇ
ਹੀਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਿਸਦੀ ਨਜ਼ਰ ਹੈ ਖਾ ਗਈ।

ਪੰਨਾ 4 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਸ਼ਾਇਦ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵੱਲ ਤੱਕਦੇ ਹੋਣ, ਪਰ ਹੁਣ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਵੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਹੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਘੁੰਗਣੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਬੈਠੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਉਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਣ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹਨਤ ਪਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬੇਦੋਸ਼ੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਦਮ ਉਠਾਏ ਜਾਣ।

ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸੰਭਵ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਆਨੰਦਪੁਰ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਇਜਲਾਸ ਹੋਣ ਅਤੇ ਦੋ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਆਮ ਸਿਖਾਂ ਵਿਚ ਸਖਤ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਿਖ ਜਨਤਾ ਦਾ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਇਹ ਰੋਸ ਹੋਰ ਤਿੱਖਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਵਾਰਿਆਂ ਦੀ ਹੇਠੀ ਅਕਾਲੀ ਆਪ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਦੋਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਗੁਰਦੁਵਾਰਿਆਂ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਡਾਂਗੋ-ਡਾਂਗੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸ ਇਕੋ ਚਾਰਾ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਜਾਏਗਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਕੰਮ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਕ ਨੀਯਤ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ। ਫਿਰ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵੀ ਨੀਯਤ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ।

ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨਿਯਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨੀ ਪਏਗੀ। ਇਹ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਏਗੀ। ਭਾਵੇਂ ਪੁਲਸ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾਏਗੀ ਪਰ ਗੁਰਦੁਵਾਰਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਚਲਾ ਜਾਏਗਾ। ਇਕ ਖਬਰ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟਿੰਗ ਜਥੇਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਮੁੜ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏਗਾ।

ਟੋਰੀ ਸਰਕਾਰ ਫਿਜੀ ਨੂੰ ਹਾਲਾਂ ਵੀ ਕਾਮਨਵੈਲਥ 'ਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇੱਛਕ

ਲੰਡਨ-ਸੂਵਾ — ਮਲਕਾ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਜੋ ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਦੀ ਹੈਡ ਹੈ, ਵਲੋਂ ਫਿਜੀ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਦਾ ਅਸਤੀਫਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਦ ਫਿਜੀ ਦਾ ਮਲਕਾ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਨਾਤਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਫਿਜੀ ਵਿਚ ਰਾਜ ਪਲਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਨਲ ਰਬੂਕਾ ਨੇ ਮਲਕਾ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਫਿਜੀ ਨੂੰ ਇਕ ਰੀਪਬਲਿਕ ਨਾਤੇ ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਵਿਚ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਰਬੂਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਤੂ ਗਨੀਲਾਊ ਨੂੰ ਮਲਕਾ ਆਪਣਾ ਨਵਾਂ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਨੀਅਤ ਕਰ ਦੇਵੇ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਫਿਜੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਬਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾਕਟਰ ਬਵਾਦਰਾ ਨੇ ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਫਿਜੀ ਨੂੰ ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਰਬੂਕਾ ਨੇ ਮਲਕਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਜੀ ਵਿਚ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਤੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖਣਗੇ। ਰਬੂਕਾ ਨੇ ਨਵੀਂ ਕੌਂਸਲ ਬਨਾਣ ਬਾਦ ਰਤੂ ਗਨੀਲਾਊ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਬਰਤਾਨੀਆ ਦਾ ਦੋਹਰਾ ਸਟੈਂਡ

ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਤੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਨੇ ਫਿਜੀ ਦੀ ਰਬੂਕਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁਧ ਫੌਜੀ ਸਖਤ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਮਿਸਿਜ਼ ਥੈਚਰ ਨੇ ਸੁਝਾਉ ਦਿਤਾ ਕਿ ਫਿਜੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਸਲਾ ਪੁਰਅਮਨ ਨਿਪਟਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿਤਾ ਜਾਏ।

ਕਿਊਬਕ ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਰੈਨੀ ਲਵਾਕ ਚਲ ਵਸਿਆ

ਮਾਂਟਰੀਅਲ — ਪਾਰਟੀ ਕਿਊਬਕ ਦਾ ਜਨਮਦਾਤਾ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਰੈਨੀ ਲਵਾਕ 65 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਦਿਲ ਦੇ ਦੌਰੇ ਕਾਰਨ 2 ਨਵੰਬਰ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਿਊਬਕ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦਾ ਲਹਿਰ ਦਾ ਸਰਗਰਮ ਨੇਤਾ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਕੇ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਸੀ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਸਭ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਰੈਨੀ ਲਵਾਕ ਦੀ ਮੌਤ ਉਤੇ ਅਫਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਊਬਕ ਵਿਚ ਝੰਡੇ ਨੀਵੇਂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਲਵਾਕ 9 ਸਾਲ ਕਿਊਬਕ ਦਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਰਿਹਾ।

ਕੈਨੇਡਾ ਕੁਝ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਾਪਿਸ ਭੇਜਣ ਲਈ ਤਿਆਰ

ਵੈਨਕੂਵਰ — ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸ਼ੱਕੀ ਦੱਸੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਹੋਈ ਭਾਰਤ-ਕੈਨੇਡਾ ਤਬਾਦਲਾ ਸੰਧੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਕ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਯੂ ਐਨ ਆਈ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਕਿਸ਼ਤੀ ਰਾਹੀਂ ਨਜਾਇਜ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚੇ 175 ਸਿਖਾਂ ਵਿਰੁਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ। ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਘਰੇਲੂ ਸਥਿਤੀ, ਬਾਰੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਅਜੇ ਤਕ ਕੋਈ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੇ ਤਾਜ਼ਾ ਘਟਨਾ ਚੱਕਰ ਉਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰਖ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਹੈ।

ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਆਪਸੀ ਹਿਤਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸ਼ਰਨ ਦੇਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਠਿਨ ਘਰੇਲੂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਨਿਬੜਨ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ।

ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸੈਮੀਨਾਰ ਤੇ ਰੈਲੀਆਂ

ਪਠਾਨਕੋਟ — ਇਨਕਲਾਬੀ ਏਕਤਾ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਰਾਜ ਦੇ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਅਤੇ ਵਰਗਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਦਬਾਓ ਪਾਉਣ ਖਾਤਰ ਮੁਹਿੰਮ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਅਤੇ ਰੈਲੀਆਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਨਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਗਾਂਧੀ ਗਰਾਊਂਡ ਸਥਿਤ ਓਪਨ ਏਅਰ ਥੀਏਟਰ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲਗਪਗ ਸਾਰੇ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਰਾਜਸੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵਲੋਂ ਹਿਸਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਅਗਲੇ ਅਜਿਹੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸਥਿਤ ਪੰਜਾਬੀ ਭਵਨ ਅੰਦਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਸਥਿਤ ਟੀਚਰਜ਼ ਹੋਮ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਪਰੋਗਰਾਮ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 8 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਰ੍ਹੇ ਗੰਢ 'ਤੇ ਮਾਨਸਾ ਵਿਖੇ ਸੂਬਾਈ ਪੱਧਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਨਤਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੌੜੇ ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਲੜ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅਸਲ ਹਕੀਕੀ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਸਿਆਸਤ ਵਲ ਪਰਤਣ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਗਾਰਡਾਂ ਵਿਰੁਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ

ਪੱਟੀ — ਪੱਟੀ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੇਲ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਵਾਸਤੇ ਜਿਹੜੇ ਸਿਪਾਹੀ ਗੱਡੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਤਕਰੀਬਨ ਗੱਡੀ ਦੇ ਹਰ ਡੱਬੇ ਵਿਚ ਇਕ ਇਕ ਸਿਪਾਹੀ ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਸਵਾਰੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਥੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬੈਠਣਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਡੱਬੇ ਵਿਚ ਜਾ ਬੈਠੋ। ਜਦੋਂ ਸਵਾਰੀ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਡੱਬੇ ਵਿਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਥੇ ਵੀ ਇਕ ਬੰਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੈਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਜਿਹੜੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸਮਾਨ ਖੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਰਕਮਾਂ ਝਾੜ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹੱਥੋਂ ਕਤਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ — ਪਰਮਜੀਤ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ

ਸਮੈਦਿਕ — ਇਥੇ ਦੀ ਵਾਟਰਲੂ ਰੋਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਅਤੇ ਪੰਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਬਾਪ 58 ਸਾਲਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਨੰਦ ਦਾ ਉਹਦੇ 27 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਲੜਕੇ ਅਤੇ ਵਕਾਲਤ ਫੇਲ੍ਹ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 26 ਫਰਵਰੀ ਬਾਦ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਸਿਰ ਵਿਚ ਹਥੌੜਾ ਮਾਰਕੇ ਅਤੇ 14 ਫਰਵਰੀ ਤਿੱਖੇ ਅਤੇ ਦੰਦਿਆਂ ਵਾਲੇ ਛੁਰੇ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕਰਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਸਟੈਫਰਡ ਕਰਾਊਨ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਰਮਜੀਤ ਨੂੰ ਕਤਲ ਬਦਲੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬੋਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਬਿਲੇ ਲਾਉਣ ਵਿਚ ਉਹਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ 48 ਸਾਲਾ ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ . ਬਿਲੇ ਲਾਉਣ ਵਿਚ ਉਹਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ 48 ਸਾਲਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌਰ ਅਨੰਦ ਅਤੇ ਮੁਟਿਆਰ ਧੀ 20 ਸਾਲਾ ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਅਨੰਦ ਨੇ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਜ਼ੁਰਮ ਬਦਲੇ ਦੋਵਾਂ ਮਾਂ ਅਤੇ ਧੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਤੇ ਬੰਨ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਨੰਦ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਇਨਸਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਯੂ ਕੇ ਦੇ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸੀ। ਉਹ ਵੀਹ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਗਰੈਜੂਏਟ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਆ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ 'ਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਤੇ ਫਿਰ ਇਕ ਬਤੌਰ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੇ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਗਰਾਊਂਡ ਤੇ ਰੀਟਾਇਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨ ਜਥੇ ਦੇ ਮੁਖੀ ਭਾਈ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਮੁਤਾਬਕ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਇਕ ਦੇਵਤਾ ਸਰੂਪ ਬੰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਵੀ ਦੁਖ ਦੇ ਕੇ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।"

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਨੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ੋਕ ਲਹਿਰ ਫੈਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਸਮੈਦਿਕ ਸਿੱਖ ਟੈਂਪਲ ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚੋਂ ਛੇਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਕਤਲ ਬਾਰੇ ਦਸਦਿਆਂ ਇਹ ਗੱਲ ਉਭਰ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆਈ ਕਿ ਪਰਮਜੀਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਕੀਮ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਹਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਰੰਟ ਲਾ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਜਾਏਗਾ ਅਤੇ ਜਾਂ ਛੁਰੇ ਖੋਭ ਕੇ। ਇਹ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਉਹਨੇ ਆਪਣੀ ਡਾਇਰੀ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਪਰਮਜੀਤ ਨੇ ਸਭ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਥੋਂ ਜਾ ਕੇ ਹਥਿਆਰ ਖਰੀਦੇਗਾ ਅਤੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਦ ਕਿਵੇਂ ਬਾਪ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਵੇਚੇਗਾ। ਪਰਮਜੀਤ ਬਾਪ ਦੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਹੀ ਉਹਦੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਬਾਪ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਝੂਠੇ ਬੈਂਕ ਅਕਾਊਂਟ ਖੁਲਵਾ ਕੇ, ਹੜੱਪ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਾਪ ਦੀਆਂ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਪਾਲਸੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਕਾਊਂਟ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਚੁਕਾ ਸੀ। ਪਰਮਜੀਤ ਜਲਦੀ ਹੀ ਲੱਖਾਂਪਤੀ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਪ ਦੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦੇ ਉਹਨੇ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚੋਂ ਸ਼ੇਅਰ ਵੀ ਖਰੀਦ ਰੱਖੇ ਸਨ।

ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਤਲ ਵਾਲੀ ਮਨਹੂਸ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਪਰਮਜੀਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਝਗੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਫਿਰ ਬੈਡਰੂਮ ਵਿਚੋਂ ਹਥੌੜਾ ਲਿਆ ਕੇ ਉਹਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਕੱਢ ਮਾਰਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੁਰੇ ਦੇ ਵਾਰ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਹਰਨਾਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਬੜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਹਦੀ ਇਕ ਨਾ ਚੱਲੀ। ਬਾਦ ਵਿਚ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਬਾਪ ਦੇ ਸਿਰ ਦੇ ਵਾਲ ਅਤੇ ਦਾੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਉਹਦੀ ਆਰਟ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਧੀ ਨੇ ਕੈਂਚੀ ਨਾਲ ਕੱਟ ਦਿਤਾ ਤਾਂ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਪਛਾਣੀ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਮਾਂ ਅਤੇ ਧੀ ਨੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਮੇਜ਼ ਉਪਰ ਰੱਖ ਕੇ ਕਾਰਪੇਟ ਵਿਚ ਲਪੇਟ ਲਿਆ। ਫਿਰ ਇਹ ਸਕੀਮ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਬਿਲੇ ਲਾਉਣ ਲਈ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਲੈ ਕੇ ਜਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਕਿਸੇ ਜਗ੍ਹਾਂ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਖੁਰਦ ਬੁਰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰਮਜੀਤ ਨੇ ਅਜੇ ਨਵਾਂ ਨਵਾਂ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਇਕ ਵੈਨ ਕਰਾਏ ਤੇ ਕਰ ਲਈ। ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਵੈਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪਰਮਜੀਤ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਭੈਣ ਸਮੇਤ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਵਲ ਰਵਾਂ ਰਵੀਂ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦੀ ਸਕੀਮ ਉਸ ਵੇਲੇ ਖੱਟੇ 'ਚ ਪੈ ਗਈ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਵੈਨ ਇਕ ਲੈਂਪ ਪੋਸਟ ਨਾਲ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਟਕਰਾ ਗਈ। ਵੈਨ ਦੀ ਟੈਕਸ ਡਿਸਕ ਅਤੇ ਨੰਬਰ ਪਲੇਟ ਲਾਹ ਕੇ ਜਦ ਪਰਮਜੀਤ ਨਜ਼ਦੀਕ ਦੇ ਘਰ ਮਦਦ ਵਾਸਤੇ ਗਿਆ ਤਾਂ ਗੋਰੇ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਪੈ ਗਿਆ ਕਿ ਦਾਲ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਾਲਾ ਹੈ। ਗੋਰਾ ਜਦ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਵੈਨ ਦੀ ਟੈਕਸ ਡਿਸਕ ਅਤੇ ਨੰਬਰ ਪਲੇਟ ਮਿਸਿੰਗ ਵੇਖ ਕੇ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਆ ਕੇ ਜਦ ਵੈਨ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਤਾਂ ਮਰਹੂਮ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਕਾਰਪੇਟ ਵਿਚ ਲਪੇਟ ਵੈਨ ਦੇ ਬੂਟ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੀ। ਦਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਕੀ ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਅਨੰਦ ਅਤੇ ਉਹਦੀ ਮਾਂ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌਰ ਅਨੰਦ ਹੁਣ ਈਲਿੰਗ ਲੰਡਨ ਡੇਰੇ ਲਾਉਣਗੀਆਂ

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਵਲੋਂ ਨਿਖੇਧੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ 96 ਕਰੋੜੀ ਚਲਦਾ ਵਹੀਰ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਵਲੋਂ ਇਥੇ ਤਿੰਨ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਸਖਤ ਅਲਾਚੋਨਾ ਕੀਤੀ ਗਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਅਲ੍ਹੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਵਲੂੰਧਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਜੋ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਪਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਹਿਰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੌੜੇ ਸਿਆਸੀ ਹਿਤ ਤਿਆਗਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਖੁਦਗਰਜ਼ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਮਾਫ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਛੇਤੀ ਹੀ ਗੈਰ-ਸਿਆਸੀ ਸਿੱਖ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਇਕੱਠ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੇ ਜੋਧਪੁਰ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮਾਹੌਲ ਸੁਖਾਵਾਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟਿੰਗ ਜਥੇਦਾਰ ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਵਾਗ ਡੋਰ ਸੰਭਾਲਣ।

■ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਰੂਹਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਿਰਫ ਇਕ ਰੂਹ ਹੈ। ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕਿਰਤ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਹੈ, ਕੋਈ ਪੂਜਾ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਪੁਜਾਰੀ ਹੈ-ਸਿਰਫ ਇਕੋ ਹਸਤੀ ਹੈ।

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਚੰਦੇ ਦਾ ਫ਼ਾਰਮ
SUBSCRIPTION FORM

To
The Canada Darpan
P.O.BOX 265
Surrey, B.C.
Canada, V3T 4W8
Ph. 581-4473

I am enclosing a ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as my Subscription for the year(s)....... I may be sent the newspaper at the following address :

Name..
Address..
City..
Province..
Postal code...
PHONE.

One Year	25 dollars
Two Year	45 dollars
Three year	65 dollars
Life membership..........	300 dollars
ASIA..........................	100 dollars[a year]
U.S.A.	30 dollars [a year]
Europe	100 dollars[a year]
Africa	100 dollars [a year]

ਸੋਵੀਅਤ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਸੱਤਰਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇ ਗੰਢ ਉਤੇ ਗੋਰਬਾਚੋਵ ਦਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਭਰਾਤਰੀਭਾਵ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ

ਮਾਸਕੋ — ਸੋਵੀਅਤ ਵਿਚ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਸੱਤਰਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇ ਗੰਢ ਉਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸੋਵੀਅਤ ਨੇਤਾ ਮਿਖਾਇਲ ਗੋਰਬਾਚੋਵ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਲਹਿਰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਲਹਿਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟਾਂ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਡੈਮੋਕਰੇਟਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਇਸ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਤਕੜਿਆਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ 163 ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸੋਵੀਅਤ ਨੇਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਚ ਉਤੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਮਨਾਪਲੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਪੱਛਮੀ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰਲ ਕੇ ਹੀ ਸਾਂਝੇ ਕਦਮਾਂ — ਵਾਤਾਵਰਣ, ਊਰਜਾ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤੱਟ ਵਿਚ ਛੁੱਪੀ ਦੌਲਤ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ — ਰਾਹੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇਰਾ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ।

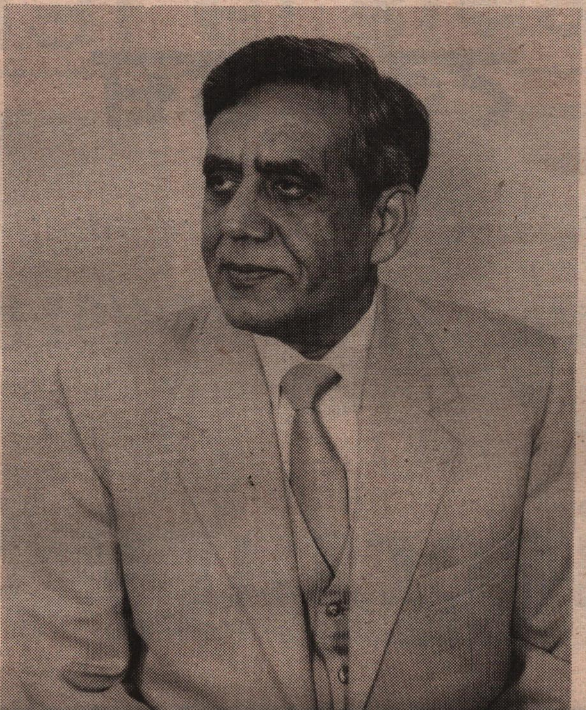
ਗੋਰਬਾਚੋਵ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਜਮਾਤੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਾਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਨ। ਨਾ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ ਸੋਵੀਅਤ ਨੇਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੋਵੀਅਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਦੇਸ਼ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਇੰਚ ਥਾਂ ਵੀ ਛੱਡਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਲਹਿਰ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਗੁਣਾਤਮਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਉਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਸਾਇੰਸੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਖਤਰਨਾਕ ਰੁਝਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਮਸਲਾ ਹਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ — ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੈਕਟਰੀ ਸਵਰਾਜ਼ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਏਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਗਲਤ ਹੈ। ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਮਸਲਾ ਉਲਝਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਗਲਬਾਤ ਦਾ ਰਾਹ ਨਾ ਅਪਨਾਇਆ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਸੰਜੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਆਸੀ ਹੱਲ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ।

ਡਾ: ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਨੂੰ ਅੱਠਵਾਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਨਜੀਤ ਯਾਦਗਾਰੀ ਐਵਾਰਡ

ਵੈਨਕੂਵਰ — ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਡਾ: ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਡਮੁੱਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸੇਵਾ ਲਈ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਟਰਸਟ (ਕੈਨੇਡਾ) ਵਲੋਂ ਅੱਠਵਾਂ ਸਾਹਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਮਨਜੀਤ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ 1987 ਦੇਣ ਦਾ ਇਥੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਡਾ: ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਇਸ ਸਮੇਂ 53 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਹਾਣੀ 1957 ਵਿਚ ਛਪੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਤੀਹ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਾਧਨਾ ਰਾਹੀਂ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਡਾ: ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਦਾ ਨਾਂ ਅਹਿਮ ਤੌਰ ਉਤੇ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਬੋਲੀ ਧਰਤੀ' (1973), ਉਸ ਪਾਰ (1975), ਕਾਇਆ ਕਲਪ (1980) ਤੇ ਕੁਰਸੀ (1987) ਛਪੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਪੁਖਤਮੀ ਦੇਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਹਿਮਦ ਨਦੀਮ ਕਾਸਮੀ ਤੇ ਕਮਲੇਸ਼ਵਰ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਉਲਥਾਈਆਂ ਹਨ।

ਡਾ: ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਨੂੰ ਇਸ ਸਨਮਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਵੀ 1975/76 ਵਿਚ ਸਨਮਾਨਿਆ ਜਾ ਚੁਕਾ ਹੈ ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਉਸ ਪਾਰ' ਨੂੰ ਉਤਮ ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਤ ਵਲੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ ਟ੍ਰਸਟ ਵਲੋਂ 1985 ਵਿਚ 'ਐਵਾਰਡ ਆਫ਼ ਡਿਸਟਿਕਸ਼ਨ' ਵੀ ਦਿਤਾ ਗਿਆ।

ਇਹ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਗਿਆਨੀ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼, ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ, ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ, ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਤਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਜਾ ਚੁਕਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਰਕਮ 500 ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਹੋਇਆ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਹੈ।

ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਗਮ ਜੂਨ 1988 ਵਿਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਡਾ: ਢੰਡ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਆਉਣਗੇ।

ਚੋਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇੰਡੀਆ ਕਲੱਬ ਵਲੋਂ ਵਜ਼ੀਫ਼ੇ

ਵੈਨਕੂਵਰ — ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਇੰਡੀਆ ਕਲੱਬ ਵਲੋਂ 19 ਦਸੰਬਰ, 1987 ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਕ੍ਰਿਸਮਿਸ ਡਿਨਰ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੇ ਤਿੰਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਵਿਦਿਅਕ ਤੌਰ ਉਤੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿਚੋਂ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।

ਕਲੱਬ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿ ਬੀ. ਸੀ. ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੋਟੀ ਦੀਆਂ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਇਸ ਨਾਲ ਇੰਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਇੰਡੀਆ ਕਲੱਬ ਅਜਿਹੀ ਪਹਿਲੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦੇਵੇਗੀ।

ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦੇ ਵਿਦਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਜੋ ਇਮਤਿਹਾਨ ਆਯੋਜਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਹੀ ਚੋਣ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਜੂਨ 1987 ਵਿਚ ਗਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਭਾਰਤੀ ਮਹਾਂਦੀਪ ਦਾ ਹੋਵੇ ਉਹ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜਣ ਦਾ ਪਤਾ ਇਹ ਹੈ :—

President, India Club of Vancouver
8054 Westlake Street, 4
Burnaby, B.C. V5A 2B4

ਇਹ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 7 ਦਸੰਬਰ, 1987 ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਮਾਪੇ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਥਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਨਾਂ, ਪਤਾ, ਘਰ ਦਾ ਫੋਨ, ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ। ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਅਟੈਂਡ ਕੀਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਨਾਂ, ਫੋਨ, ਪਤੇ ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦਾ ਨਾਂ ਦਰਜ ਹੋਵੇ। ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇ 12ਵੇਂ ਗਰੇਡ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ।

ਸਰੀ-ਡੈਲਟਾ ਇੰਮੀਗਰੈਂਟ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਦਫਤਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ

ਸਰੀ — ਸਰੀ-ਡੈਲਟਾ ਇੰਮੀਗਰੈਂਟ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਦਫਤਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ 5 ਨਵੰਬਰ, ਵੀਰਵਾਰ ਦੋ ਵਜੇ ਤੋਂ ਛੇ ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਦਫਤਰ C214 - 9801 ਕਿੰਗਜ਼ਾਰਜ ਹਾਈਵੇ ਉਤੇ ਹੈ।

3 ਵਜੇ ਐਸ ਡੀ ਆਈ ਐਸ ਐਸ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਤੇ ਹੋਰ ਪਰੋਗਰਾਮ ਹੋਣਗੇ।

4 ਵਜੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਅਫਸਰ ਹੇਨ ਵਾਈ ਜੋ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਵਿਤਕਰੇ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਗੇ। ਹੋਰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਪਰੋਗਰਾਮ ਵੀ ਹੋਣਗੇ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ ਐਂਡਰੀਅਨ ਜਾਂ ਟੀਨਾ
585-2933

ਮੱਧਕਾਲੀ ਚੋਣਾਂ ਛੇਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ — ਨਹਿਰੂ

ਭੁਬਨੇਸ਼ਵਰ — ਜਨ ਮੋਰਚਾ ਦੇ ਨੇਤਾ ਅਰੁਨ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਮੱਧਕਾਲੀ ਚੋਣਾਂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਨ ਮੋਰਚਾ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਕ ਸਿਆਸੀ ਫੋਰਮ ਹੈ।

TRU FOODS

ਟਰੂ ਫੂਡਜ਼

10053 - 136A St. Surrey, B.C.

Ph. (604) 584-7011

Sale Starts Nov.6, 1987

Sale Ends Nov. 31, 1987 OR Til Quantities Last

Anniversary Sale

No. 1 Whole Manh ਸਾਬਤ ਮਾਂਹ 45¢ lb	No. 1 Chana Dal ਛੋਲਿਆਂ ਦੀ ਦਾਲ 44¢ lb	Chick Peas ਕਾਬਲੀ ਛੋਲੇ 49¢ lb	Green Lentils ਸਾਬਤ ਹਰੇ ਮਸਰ 44¢ lb	Chana Flour ਬੇਸਣ $2.35 2 kg
Chana Flour ਬੇਸਣ $4.99 10 lb.	Pea Flour ਮਟਰਾਂ ਦਾ ਆਟਾ $1.99 2 kg.	Peas Flour ਮਟਰਾਂ ਦਾ ਆਟਾ $3.99 10 lb.	Papad ਪਾਪੜ 99¢ pk	Corn Flour ਮੱਕੀ ਦਾ ਆਟਾ $6.99 20 lb.
Unpeeled Mango Pickle ਅੰਬ ਦਾ ਆਚਾਰ $2.25 tin	Lime, Chilli Pachranga & Unpeeled $1.75 bot.	Pop, Cola, Lime Orange and Cream Soda $1.49 2 lit. No Deposit	Pepsi 6 pack tin ਪੈਪਸੀ $2.19 Plus Deposit	Pepsi/7up 750 ml ON SPECIAL
Lazeez Tea Best tea of Cylon ਲਜ਼ੀਜ਼ ਚਾਹ $2.99 120 pkg	Dairy Land Homo/2% Milk ਦੁੱਧ $3.25 4 lit bag	Fresh Chicken Legs ON SPECIAL	4 Comp. Round Thal Stainless Steel ਸਟੀਲ ਦੇ ਥਾਲ $4.99 each	Many more Gifts are ON SALE

Get Five Dollars OFF from all size of Patilas

ਸਾਰੇ ਸਾਈਜ਼ ਦੇ ਪਤੀਲਿਆਂ ਤੇ ਪੰਜ ਡਾਲਰ ਡਿਸਕਾਊਂਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

We Also transfer PAL to NTSC and Vice Versa

ਟਰੂ ਫੂਡਜ਼ ਜਿਥੋਂ ਆਪ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਤੋਂ ਨਵੀਂ ਫਿਲਮ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਤੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਟੇਪਾਂ ਸੁਨਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਖਾਣ ਵਾਸਤੇ ਹਫਤੇ ਦੇ ਸੱਤੇ ਦਿਨ ਮਠਿਆਈ ਨਮਕੀਨ ਤੇ ਸਮੋਸੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਟੋਰ ਵਿਚ ਸੇਲ ਤੇ ਹਨ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆ ਕੇ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਓ।

ਟਰੂ ਫੂਡਜ਼ ਵਲੋਂ ਸਭ ਦੋਸਤਾਂ, ਮਿੱਤਰਾਂ, ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਤੇ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ।

ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਟਰੂ ਫੂਡਜ਼ ਸਾਫ ਸੁਥਰੀ ਗਰੋਸਰੀ ਦਾ ਭੰਡਾਰ।

ਚੀਨ ਵਿਚ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਤਬਦੀਲ

ਜ਼ਾਓ ਜ਼ਿਆਂਗ ਨਵਾਂ ਲੀਡਰ ਬਣ ਕੇ ਉਭਰਿਆ

ਬੀਜਿੰਗ — ਚੀਨ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜ਼ਾਓ ਜ਼ਿਆਂਗ ਚੀਨ ਵਿਚ ਨਵੇ ਲੀਡਰ ਦੇ ਤੌਰ ਉਤੇ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਇਥੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਉਤੇ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਅਤੇ 'ਖੁਲ੍ਹੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ' ਵਾਲੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਪਨਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਾਓ ਜ਼ਿਆਂਗ 68 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਡੇਂਗ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲਵੇਗਾ। ਉਸਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਥਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਾਓ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਗੀਰਦਾਰੀ ਜਮਾਤ ਦਾ ਪਿੱਠੂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਰਾਜਸੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਂ ਦੇਣ ਨਾਲ ਚੀਨ ਦੀ ਰਾਜਸੀ, ਆਰਥਕ, ਸਮਾਜਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਹੋਂਦ ਉਤੇ ਬਹੁਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਚੀਨ ਦਾ 'ਪੱਛਮੀ ਕਰਨ' ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਮਕਿਨ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯਕੀਨ ਪੱਕ ਚੁਕਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਖਾੜਕੂ ਗੁੱਟਾਂ ਵਲੋਂ ਨਵੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਮੰਨਣੋਂ ਨਾਂਹ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਖਾੜਕੂ ਸਿਖ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਨਾਂ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਤਿੰਨ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਵੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। 'ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ' 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਕਮਾਂਡੋ ਫੋਰਸ', 'ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਟਾਈਗਰਜ਼ ਫੋਰਸ' ਅਤੇ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਫੋਰਸ' ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ 'ਤੰਗ ਨਜ਼ਰ ਹਿੰਦੂ ਤੁਅੱਸਬੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ' ਵਾਲੀ ਕੇਂਦਰੀ ਹਕੂਮਤ ਵਲੋਂ ਸਿਖਾਂ ਅੱਗੇ ਸੁੱਟੀ ਗਈ ਇਕ ਹੋਰ ਵੰਗਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਹੇਠਲੀ ਉਪਰ ਲਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰੀ ਮੌਜੂਦਾ "ਗੈਰ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਨੇਤਾਵਾਂ" ਦੇ ਸਿਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਖਾੜਕੂ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਜ਼ਾਰਹਾਨਾ' ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖ ਕੌਮ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਹੱਤਕ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਨਾਲ ਹੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ ਕਿ ਸਿਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਖਾਤਰ ਆਰੰਭੀ ਗਈ ਲੜਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ ਬੇਸ਼ਕ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਕਿਤਨੀਆਂ ਵਧੇਰੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦੇਣੀਆਂ ਪੈਣ। ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਗਲਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਵਜ੍ਹਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵੈਰ ਵਿਹਾਜਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ 'ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ' ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਵਿਚ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ। ਸੋ ਹੁਣ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਖਾੜਕੂ ਸਿਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਮਾਰ ਮੁਕਾਉਣ ਦੇ ਰਾਹ ਤੁਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸਬਕ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਬਈ ਹੱਦ ਹੋ ਗਈ ! ਅੱਠ ਫੁੱਟ ਲੰਬਾ ਗੱਭਰੂ

ਇਹ ਫੋਟੋ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬੇ ਆਦਮੀ ਗੈਬਰੀਅਲ ਮੌਂਡਲੇਨ ਦੀ ਹੈ। ਸੱਜੇ ਬੰਨੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਮਾਰੀਆ ਹੈ ਜੋ 5 ਫੁੱਟ 3-4 ਇੰਚ ਦੇ ਗੇੜ 'ਚ ਹੈ। ਗੈਬਰੀਅਨ ਦਾ ਕੱਦ 8 ਫੁੱਟ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਸਾਊਥ ਅਫਰੀਕਨ ਮੁਲਕ ਮੌਜਾਂਮਬੀਕ ਦਾ ਬਸ਼ਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੈਬਰੀਅਲ ਆਪਣੇ ਇਕ ਕੂਲ੍ਹੇ 'ਚ ਕੋਈ ਨਕਲੀ ਹੱਡੀ ਫਿੱਟ ਕਰਾਉਣ ਵਲੈਤ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਹਸਪਤਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਮੇਜ਼ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਸ ਤੇ ਲੰਮਾ ਪਾ ਕੇ ਇਸ ਲੰਬੇ ਬੰਦੇ ਦਾ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਜਾਣਨ ਵਿਚ ਬੜੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ ਕਿ ਗੈਬਰੀਅਲ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਰੰਗ-ਮੇਲੇ ਸਮੇਂ ਕੀ ਹਾਲਤ ਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਗੋਰਬਾਚੋਵ — ਰੇਗਨ ਮਿਲਣੀ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ — ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਆਗੂ ਮਿਖਾਈਲ ਗੋਰਬਾਚੋਵ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰੇਗਨ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ 7 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਸਮੇਂ ਦਰਮਿਆਨੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਮੀਜ਼ਾਈਲਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉਤੇ ਦੋਵੇਂ ਲੀਡਰ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨਗੇ। ਬਾਕੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉਤੇ ਗਲਬਾਤ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰੇਗਨ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਉਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ

ਬਸੀ ਪਠਾਣਾ — ਪਟਿਆਲੇ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਸ੍ਰੀ ਜੀ ਐਸ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਸਰਹਿੰਦ ਬਲਾਕ ਦੇ ਪਿੰਡ ਟੌਹੜਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 9 ਅਪਰੈਲ 1987 ਨੂੰ ਤੇਜ ਧਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਸਰਹਿੰਦ-ਪਟਿਆਲਾ ਸੜਕ ਉਤੇ ਪਿੰਡ ਆਦਮਪੁਰ ਨੇੜੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਕਤਲ ਨੂੰ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹਾਦਸੇ ਵਜੋਂ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਇਹ ਕਤਲ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਡੈਲਟਾ ਮਿੱਲ ਵਿਚ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਜਿੱਤ

40 ਫੀਸਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵਧੀ

ਡੈਲਟਾ — ਡੈਲਟਾ ਦੀ ਨੌਰਥ ਮਿੱਚਲ ਲੰਬਰ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਲੀ ਫੀ ਸਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਥੇ ਘੰਟੇ ਦੇ ਛੇ ਡਾਲਰ ਮਿਲਦੇ ਸਨ ਜਦਕਿ ਹੁਣ ਤਨਖਾਹ ਦਸ ਡਾਲਰ ਪੱਚੀ ਸੈਂਟ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ ਇਸ ਮਿੱਲ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਵਰਕਰ ਪਿਛਲੀ ਮਈ ਵਿਚ ਆਈ. ਡਬਲਯੂ. ਏ. ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਸਨ' ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 24 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ ਵਰਕਰ ਹੜਤਾਲ ਉਤੇ ਸਨ। ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਸਲਵਾਦੀ ਹੈ। ਹੜਤਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 72 ਘੰਟੇ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਨਾ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਕਈ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਸੱਟਾ ਮਾਰਕਿਟ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਬੁਖਲਾ ਉਠੇ

ਲਾਸ ਏਂਜਸਲ — ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ 'ਕਰੈਸ਼' ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਨਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਭੈੜੀ ਪੈ ਗਈ ਹੈ। ਇਕ-ਤਿਹਾਈ ਅਮਰੀਕਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਕੈਂਸਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ — ਘਰਾਂ, ਕਾਰਾਂ ਉਤੇ ਖਰਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

'ਕਰੈਸ਼' ਕਾਰਨ ਉਹ ਖਰੀਦਣ ਸ਼ਕਤੀ ਗੁਆ ਬੈਠੇ ਹਨ। 52 ਫੀਸਦੀ ਅਮਰੀਕਨ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ੱਕੀ ਹਨ ਕਿ ਹਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਆ ਜਾਵੇਗੀ — 43 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਖਰੀਦਣੀਆਂ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ।

■ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਮਿਹਰ ਸਭ ਉੱਤੇ ਸਾਂਝੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹਦੇ ਵਲੋਂ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਖੁਲ੍ਹ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਅਭਿਲਾਖਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਦਾਤਾਂ ਨੂੰ ਭੰਨ ਘੜ ਕੇ ਜੋ ਚਾਹੇ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ।
(ਸ੍ਵੈ-ਪੂਰਨਤਾ ਦੀ ਲਗਨ)

ਖੱਬੇ ਮੁਹਾਜ਼ ਵਲੋਂ ਫਿਰਕੂ ਵੱਖਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਵੰਗਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਸੂਰਜ ਕੁੰਡ ਦੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸੰਮੇਲਨ ਤੋਂ ਬਾਦ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮਾਵਲੰਕਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਸੰਮੇਲਨ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਵਿਰੁਧ ਦੇਸ਼-ਵਿਆਪੀ ਅੰਦੋਲਨ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲੀਰੋ ਲੀਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਰਜ ਕੁੰਡ ਸੰਮੇਲਨ ਦਾ ਅਤੇ ਬਾਦ ਵਿਚ ਇਕੱਲੀ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਨਾਹਰਾ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਸੰਮੇਲਨਾਂ ਦੇ ਨਾਹਰਿਆਂ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਸੂਰਜ ਕੁੰਡ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਬਾਗੀ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੱਜੇ ਪੱਖੀ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਲੀਡਰ ਈ. ਐਮ. ਐਸ. ਨਬੂਦਰੀਪਾਦ, ਰਾਜੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ, ਐਮ ਫਾਰੂਕੀ, ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ, ਮਿ. ਜਿਓਤੀ ਬਾਸੂ, ਤਰੀਪੁਰਾ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ, ਵੀ. ਪੀ ਸਿੰਘ, ਲੋਕ ਦਲ ਦੇ ਮਿ. ਬਹੁਗੁਣਾ, ਚੰਦਰਜੀਤ ਯਾਦਵ, ਵਿਦਿਆ ਚਰਨ ਸ਼ੁਕਲ, ਅਰੁਨ ਨਹਿਰੂ, ਫਾਰਵਰਡ ਬਲਾਕ ਦੇ ਚਿਤਾ ਬਾਸੂ, ਤੈਲਗੂ ਦੇਸਮ ਦੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਲੀਡਰ ਮਾਧਵ ਰੈਡੀ, ਜਨ-ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਰਾਮਧਨ, ਕਾਂਗਰਸ (ਐਸ) ਦੇ ਜਨਰਲ ਸੈਕਟਰੀ ਕੇ ਪੀ ਊਨੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਆਈ ਕੇ ਗੁਜਰਾਲ, ਪੀ ਐਨ ਹਕਸਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ, ਜਸਟਿਸ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਆਇਰ ਆਦਿ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਜਸਟਸ ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਪੁੱਟੀ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਸੈਕੂਲਰਇਜ਼ਮ ਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਦੀ ਰਾਖੀ

ਇਸ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਜਿਊਤੀ ਬਾਸੂ ਨੇ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਖਰੜਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਵਾਦੀ ਤੇ ਫਿਰਕੂ ਕਾਲੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਖੜਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੋਲ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਉਤਸ਼ਾਹ ਲਏਗਾ। ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਮੁਖ ਨਾਹਰੇ ਇਹ ਲਾਏ ਗਏ :— "ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਇਕ ਹੋਵੋ" — "ਧਰਮ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰੋ" — "ਫਿਰਕੂ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਵਿਰੁਧ ਡਟੋ" — ਹਰ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਇਸ ਨਾਹਰੇ ਉਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਕੱਟੜਤਾ ਨੇ ਧਰਮ ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਉਤੇ ਘਾਤਕ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਤੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ, ਜਮਾਇਤੇ ਇਸਲਾਮੀ ਵਲੋਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਮੰਗ, ਸਿੱਖ ਬੁਨਿਆਦਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਖੁਲੇ ਤੌਰ ਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਲਾਏ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਖਤਰਨਾਕ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਤਾ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਤਾਕਤਵਰ ਲੋਕ ਪੱਠੇ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਤੇ ਵੱਖਵਾਦ ਨੇ ਕੌਮੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਹੀ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਤੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਸਿਖਾਂ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਰਥਹੀਣ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਵਾਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਲੋਕ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਧਰੋਹ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੋਇਮ ਸੇਵਕ ਸੰਘ, ਜਮਾਇਤੇ ਇਸਲਾਮੀ, ਮੁਸਲਮ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਫਰੰਟ ਤੇ ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਜਿਹੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਤੇ ਜਾਤ ਦੇ ਨਾਂ ਉਤੇ ਵੰਡ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਜਿਊਤੀ ਬਾਸੂ

ਜਿਊਤੀ ਬਾਸੂ

ਜਿਊਤੀ ਬਾਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਇਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਮੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਫਿਰਕੂ ਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਸ਼ਾ ਧਰਮ ਤੇ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੇ ਅਨਸਰ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਤੇ ਲਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਧਰਮ ਨਿਰਲੇਪ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਖਤਰਨਾਕ ਤੇ ਪਿਛੇਖਿਚੂ ਤਾਕਤਾਂ ਵਿਰੁਧ ਲੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਫਿਰਕੂ ਤਾਕਤਾਂ ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ (ਇੰ) ਵਿਚ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਤਬਕਾ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਫਿਰਕੂ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਲੜਦਾ ਹੈ।

Large Selection of
Punjabi Books
For Sale

SARI PALACE

Airline Tickets to
Anywhere in the World
Passport • Visas

ਸੂਟਾਂ ਦਾ ਕੱਪੜਾ, ਸਾੜ੍ਹੀਆਂ, ਦੁੱਪਟੇ, ਭਾਰਤੀ ਗਰੋਸਰੀ, ਹਿੰਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀਡੀਓ ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਟੇਪਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਾਜ਼ਬ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੈਪਸੀ ਕੋਲਾ, ਸੇਵਨ ਅਪ ਤੇ ਹੋਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੌਦਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾੜ੍ਹੀ ਫੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

East Indian and Pakistani Grocieries.
We rent Hindi and Punjabi movies on V.H.S.
Have large selection of pre-recorded
Punjabi and Hindi cassette tapes & fabrics

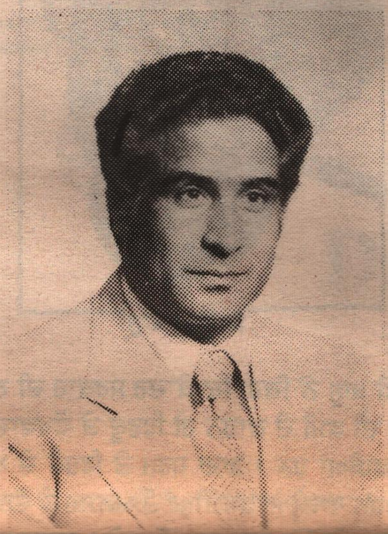
News Papers Like
India West, Canada DarPan,
Also Sold Here
EVERY WEEK

(916) 671-3105

472 Palora Ave.
Yuba City
Calif. 95991

NORTH AMERICAN LIFE ASSURANCE COMPANY

NORTH AMERICAN LIFE

- Life Insurance
- Mortgage Insurance
- Children's educational Plans
- R R S P

Malkiat Mutti
representative
320, 815 West Hastings St.
Vancouver, B.C. V6C 2W1

Bus. 685-9335
Res. 522-7167

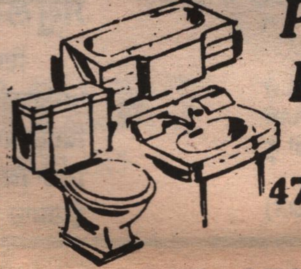
DO YOU NEED PLUMBING OR ELECTRICAL SUPPLIES AND SERVICE FOR NEW HOMES OR FOR RENOVATIONS

WE DO NEW HOME PLUMBING ALSO

CONTACT:

PAUL'S

PLUMBING & ELECTRICAL SUPPLY

4774 Main Street, (At 32nd.)
Vancouver, B.C.
PH: 872-3118 (Supply)
872-7227 (Service)

"Free customer parking at rear" OPEN SUNDAYS

Success Through Service & Experience

AWARD WINNER
OF THE MEDALLION CLUB, MEMBER OF THE I.C.I. DIVISION OF THE REAL ESTATE BOARD OF GREATER VANCOUVER IN BUSINESS SINCE 1971

For Professional Market Evaluation or Consultation
Without any obligation, contact

Buying, Selling or Trading

ਮਕਾਨ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਖ਼੍ਰੀਦਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਪੈਦਾ ਕਰੋ

Ph. Bus: 437-9431 Res: 434-4660

UNITED REALTY LTD.

2443 Kingsway, Vancouver, B.C. V5R 5G8

Ajaib S. Janda

VANCOUVER

Bridal International & Wedding Centre

FOR ANYTHING AND EVERYTHING FOR YOUR MARRIAGE NEEDS DON'T MISS TO VISIT YOUR OWN SHOP

Contact : Sukhdev S. Saini **Ph. (604) 435-2421**

Open : Mon. Wed. 10.00 a.m. to 6.00 p.m.
Thursday, Friday, Sat. 10.00 a.m. to 8.00 p.m.
Sun. 11.00 a.m. to 6.00 p.m.

- WEDDING ACCESSORIES
- WEDDING CAKES
- WEDDING INIVITATIONS
- CAKE ORNAMENTS
- CAR DECORATIONS
- WEDDING FLOWERS
- GIFTS AND ALLIED ITEMS, etc.

LADIES TAILOR FOR PUNJABI SUITS, SARI BLOUSES & DRESSES

Limousine Service (Daily or Hourly)

3333 KINGSWAY AT JOYCE, VANCOUVER, B.C.

ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਖਬਰਾਂ — (ਤਸਵੀਰਾਂ ਰਾਹੀਂ)

ਬੰਬੇ ਸਵੀਟਸ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨਰੇਸ਼ ਸ਼ੁਕਲਾ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਬੀਨੋ ਫਰੇਜ਼ਨ ਐਮ. ਪੀ. ਨਾਲ। ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੁਕਲਾ ਹਿੰਦੂ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ।

ਬਰਨਬੀ ਦੀ ਐਲਡਰਮੈਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾਲ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਤੇ ਖੁਸ਼ਪਾਲ ਗਿੱਲ

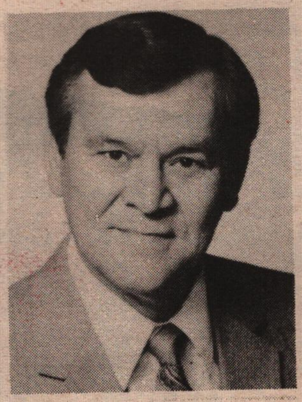

ਤਸਵੀਰ ਵਿਚ ਬੌਬ ਵੈਨਮੈਨ ਐਮ. ਪੀ., ਬੀਨੋ ਫਰੇਜ਼ਨ ਤੇ ਸਰੀ ਦੀ ਐਲਡਰਮੈਨ ਬੌਨੀ ਸ਼ਰਿੰਗ

ਬਰਨਬੀ ਸਿਟੀਜਨਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੇਅਰ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੋਪਲੈਂਡ ਨਾਲ ਸੁਰਜੀਤ ਗਿੱਲ, ਭਲਿੰਦਰ ਮੁੰਡੀ, ਸੋਹਣ ਦਿਉ ਤੇ ਗੁਰਦੀਪ ਗਿੱਲ

■ ਦੁਨੀਆਂ ਇਕ ਰਚਨਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਰਚਣ ਵਾਲੇ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਨ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ।
■ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿਚ ਇਕ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਧੜਕਣ ਹੈ।

ਮੇਅਰ ਡੌਨ ਰੌਸ ਵੱਲੋਂ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੁਨੇਹਾ

ਪਿਛਲੇ ਅੱਠ ਸਾਲ ਤੋਂ ਸਰੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਇਲੈਕਟਰਜ਼ ਟੀਮ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮਿਉਂਸਪੈਲਟੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਹਿਮ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਸਰੀ ਦਾ ਨਾਂ ਉਚਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਭਵ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ, ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਆਪਸੀ ਮੇਲ ਸੀ। ਐਸ. ਐਮ. ਈ. ਨੇ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਸਰੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਬਹੁ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਤੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਹੁਣ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਮੇਅਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਛੱਡ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਉਤੇ ਮਾਣ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹਿਣ ਦੀ ਦਲੇਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ **ਪਾਲ ਈਸਟਨ** ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੇਅਰ ਚੁਣੋ ਜੋ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਰੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੰਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਐਲਡਰਮੈਨ ਚਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਲ ਈਸਟਨ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤੀ ਅਤੇ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ ਲੀਡਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਪੱਕੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਖੁਲ੍ਹੀ ਡੁਲ੍ਹੀ ਪਾਲਿਸੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮੇਅਰ ਤੇ ਸਰੀ ਦੀ ਇੰਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਨਾਲ ਹੀ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਐਸ. ਐਮ. ਈ. ਦੇ ਐਲਡਰਮੈਨਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਬੋਰਡ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁਨਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਪਾਲ ਈਸਟਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਲੇਟ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਜਿਤਣਾ ਏਕਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰੇਗਾ — ਇਹ ਹੀ ਐਸ. ਐਮ. ਈ. ਦੀ ਫਿਲਾਸਫ਼ੀ ਹੈ ... ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ ... ਇਹ ਵਤੀਰਾ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਕਿ ਸਰੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਏਕਤਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿ ਸਕੇ।

ਦਸ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਬਕਾ ਮੇਅਰ ਬਿੱਲ ਵੋਗਲ ਨੇ ਸਰੀ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ। ਪਿਛਲੇ ਅੱਠ ਸਾਲ ਤੋਂ ਮੈਂ ਸਥਿਰਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਲ ਈਸਟਨ ਤੇ ਐਸ. ਐਮ. ਈ. ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਸਰੀ ਮਾਣ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ।

ਅੰਤ ਵਿਚ ਮੈਂ ਸਰੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਖਾਸ ਕਰ ਇੰਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਨੂੰ ਏਨਾ ਮਾਣ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਣ ਮੈਨੂੰ ਹਾਸਲ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ — ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਹ ਮੇਰਾ ਆਪਣਾ ਵੀ ਮਾਣ ਹੈ।

ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ,

Don A. Ross

ਡੌਨ ਰੌਸ
ਮੇਅਰ

ਸਰੀ ਦਾ ਚੰਗਾ ਮੇਅਰ ਏਕੇ ਅਤੇ ਨਿਰਵਿਘਨਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ .....

ਨਾ ਕਿ ਟਕਰਾਅ ਅਤੇ ਰੌਲੇ ਗੌਲੇ ਨੂੰ !

ਚੰਗੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਮੇਅਰ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਏਕਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸਮਝਣ। ਏਕਾ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਹੋਵੇ .... ਏਥੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦਾ, ਵਪਾਰਕ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦਾ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ, ਦੂਜੇ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ — ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਜੋ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਏਕੇ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਉਸਾਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕੇਵਲ ਲੰਮਾ ਤਜਰਬਾ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਸਗੋਂ ਪਬਲਿਕ ਸੇਵਾ ਵੀ ਨਿਰਵਿਘਨਤਾ ਨਾਲ ਕਰਦੀ ਆਈ ਹੋਵੇ।

ਪਾਲ ਈਸਟਨ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਏਕਤਾ ਵਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਪਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਤਜਰਬੇਕਾਰ, ਹੰਢਿਆ ਐਲਡਰਮੈਨ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸੇਵਾ ਦਾ ਰੀਕਾਰਡ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਾਲ ਈਸਟਨ ਅਤੇ ਸਰੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਇਲੈਕਟਰਜ਼ ਦੀ ਟੀਮ ਦੇ ਐਲਡਰਮੈਨਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਨੇ ਸਰੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਏਕਤਾ ਰਾਹੀਂ ਠੋਸ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪਾਲ ਈਸਟਨ ਇਕ ਚੰਗੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਮੇਅਰ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜਸੀ ਤਜਰਬੇ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ 'ਉਚੀ ਥਾਂ' ਲੈਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰੀ ਨੂੰ ਉਚੀ ਪੌੜੀ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਾਲ ਈਸਟਨ ਦੀ ਦਿਲੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰੀ ਦਾ ਚੰਗਾ ਮੇਅਰ ਬਣੇ।

21 ਨਵੰਬਰ, 1987 ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਪਾਲ ਈਸਟਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਐਸ. ਐਮ. ਈ. ਦੀ ਟੀਮ ਦੇ ਐਲਡਰਮੈਨਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਓ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੀ ਏਕਤਾ ਨਾਲ ਹੀ ਸਰੀ ਵਿਚ ਨਿਰਵਿਘਨਤਾ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ ਤੇ ਸਮਾਜਕ, ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਉਤੇ ਮਾਣ ਅਤੇ ਇਜ਼ਤ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪਾਲ ਈਸਟਨ ਨੂੰ ਮੇਅਰ ਲਈ ਵੋਟ ਪਾਓ ਤੇ ਐਸ. ਐਮ. ਈ. ਸਲੇਟ ਜਿਤਾਓ

ਇੰਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਨ ਦੀ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ।

ਸਰੀ ਦੇ ਮੇਅਰ ਲਈ —

ਪਾਲ ਈਸਟਨ

Re-elect
BILL FOMICH
Alderman

Re-elect
JUDY HIGGINBOTHAM
Alderman

Elect
RENI MASI
Alderman

Elect
SAM STEVENS
Alderman

Elect
RON MAINE
Alderman
(For 1 Year Term)

Elect
JIM FOWLER
School Trustee

Re-elect
PAM LEWIN
School Trustee

ਮੇਅਰ ਲਈ ਪਾਲ ਈਸਟਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਐਸ. ਐਮ. ਈ. ਸਲੇਟ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਓ

ਜੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਵੀ ਚੰਗਾ ਹੈ ਤੇ ਸਰੀ ਲਈ ਵੀ

ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ : 590-7067

Vote Paul Easton For Mayor and his S.M.E. Team.
Good For You. Good For Surrey.

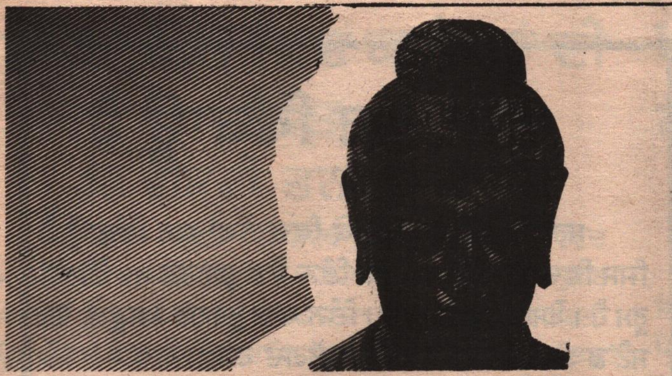
CAMPAIGN HEADQUARTERS
590-7067

SME

GOOD FOR YOU, GOOD FOR SURREY!

The Manitoba Mirror

ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਦਰਪਣ

ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਕਲਾ

ਕਹਾਣੀ

ਮੁੱਹਬਤ ! ਇਨਸਾਨੀਅਤ !!

ਚੰਦਨ ਨੇਗੀ

"ਵਹੀ - ਤੇਗ ! ਤੂੰ ਕਿਧਰ ?" ਤੇ ਸਲੇਟੀ ਰੰਗ ਦੀ ਸਾਵੀ ਝੰਡੀ ਵਾਲੀ ਮੋਟਰ ਝ-ਗੀਂ-ਅ ਕਰਦੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਣ ਖਲੋਤੀ। ਗੋਰਾ, ਚਿੱਟਾ, ਲੰਮਾ, ਭਰਵਾਂ ਜਿਸਮ ਤੇ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੇ ਪਾਪਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਭਰ ਲਿਆ। ਇਕ ਘੁਟ ਮਿਲਣੀ ਦੀਆਂ ਚਾਰੋਂ ਬਾਹਵਾਂ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਵੱਖ ਨਾ ਹੋਈਆਂ। ਮੈਂ ਤੇ ਜਸ ਜੀ ਹੈਰਾਨ ਸਾਂ, ਮੋਟਰ ਵਿਚ ਬੈਠੀਆਂ ਦੋ ਬੱਚੀਆਂ ਹੈਰਾਨ ਵੀ ਸਨ ਤੇ ਗੜ੍ਹਾਕੇ ਮਾਰ ਮਾਰ ਹੱਸ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਫੇਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਫੱਕ ਹੋ ਗਿਆ "ਬਾ ਜੀ — ਬਾ ਜੀ — ਜ਼ੋਏ ਜ਼ਾਲਿਮ ... ਬਾ ਜੀ ... ਅੱਬਾ ... ਬੜੇ ਅੱਬਾ ..." ਤੇ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਬੱਚੀ ਘਬਰਾ ਰਹੀ ਸੀ ਬੱਚੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਜਾ ਚਾਰ ਬਾਹਵਾਂ ਦੀ ਜਕੜ ਦੇਖ ਮੇਰੀਆਂ ਵੀ ਅੱਖਾਂ ਭਰ ਆਈਆਂ।

"ਤੂੰ ਕੰਬਖਤਾ ਖਤ ਹੀ ਲਿਖ ਦੇਂਦੋ"

"ਤੂੰ ਜ਼ਰਾ ..."

"ਖੰਜ਼ੀਰ — ਹਲਾ ਦਸ — ਇਹ ਕਾਕੀ ਏ ਆਪਣੀ ?"

ਤੇ ਪਾਪਾ ਜੀ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੀ ਹੋਂਦ ਭੁੱਲ ਹੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਉਹ ! ਹਾਂ ਮੇਰਾ ਦਾਮਾਦ — ਕਾਕੀ।"

"ਇਹ ਵੀ ਮੇਰਾ ਜਿਗਰੀ ਦੋਸਤ — ਅਬਦੁਲ ਕਾਯੂਮ — ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਝੁਕ ਕੇ ਹੱਥ ਮਿਲਾਂਦੇ ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਵੱਲ ਭਰਵੀਂ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਤੱਕਿਆ।

ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਖਲੋਤੀ ਕਦੇ ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਤੱਕ ਰਹੀ ਸਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਹ ਜਿਵੇਂ ਘੁਟਿਆ ਗਿਆ ਹੋਏ ਤੇ ਕਦੇ ਅਬਦੂਲ ਕਾਯੂਮ ਤੇ ਪਾਪਾ ਜੀ ਦੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਮਿਲਾਪਾਂ ਭਰੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਵਲ।

"ਚਲ ਬੈਠ ਮੋਟਰ ਵਿਚ — ਕਾਕੀ ਵੀ ਨਾਲ ਏ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਬੀ" ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਪਾ ਜੀ ਦੀ ਬਾਂਹ ਮੋਟਰ ਵੱਲ ਖਿਚਦੇ ਕਿਹਾ।

ਕੱਲ੍ਹ ਵਿਸਾਖੀ ਏ ਨਾ — ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਾ ਸਾਹਬ ਮਨਾਵਾਂਗੇ — ਨਾਲੇ ਜ਼ਰਾ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਤੇ ਪਾਪਾ ਜੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਭਾਰੀ ਹੋ ਗਈ "ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਘਰ — ਆਪਣੇ ਸਹਿਰ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ" ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੂੰਹ ਕਰ ਲਿਆ ਜਿਵੇਂ ਅੱਥਰੂਆਂ ਨੂੰ ਛੰਡਿਆ ਹੋਏ। ਅਬਦੂਲ ਕਾਯੂਮ ਵੀ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਾ ਬੋਲ ਸਕੇ। ਇਕ ਰੁੱਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਘੇ ਵਿਚ ਅਟਕ ਗਿਆ ਤੇ ਉਹ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਬੈਠ ਗਏ। ਬੱਚੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਵਿਚ ਜਾਨ ਆਈ। ਪਾਪਾ ਜੀ ਰੁਮਾਲ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਸੁਕਾਣ ਲੱਗ ਪਏ ਤੇ ਫੇਰ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦਿਨ ਵਲੀ ਕੰਧਾਰੀ ਵੀ ਨਾ ਚੜ੍ਹੇ। ਉਸੇ ਚੌਂਕ ਤੋਂ ਜਿਥੇ ਸਲੇਟੀ ਇੰਪਾਲਾ ਮੋਟਰ ਰੁਕੀ ਸੀ ਉਥੋਂ ਹੀ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ।

ਪੂਰੇ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਜੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸਾਖੀ ਯਾਦ ਆ ਗਈ। ਮੈਂ ਸੋਚਦੀ ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ, ਉਹ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ। ਇਕੋ ਮਾਂ ਦੇ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤਰ। ਪੰਜਾਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ, ਪੰਜਾਬ ਸਾਡਾ ਵੀ। ਦਰਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੀ, ਸਾਡੇ ਵੀ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਾਣੀ ਇਕ ਲੀਕ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪਾਣੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ। ਨਾ ਢਾਈ ਆਬੀ ਉਹ ਬਣੇ ਨਾ ਢਾਈ ਆਬੀ ਅਸੀਂ। ਜੰਗਾਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਦੀਆਂ — ਜੰਗਾਂ ਲਹੂ ਦੀਆਂ — ਜੰਗਾਂ ਫੌਜੀ ਸਮਾਨ ਦੀਆਂ। ਤਬਾਹੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ, ਮੁਲਕ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤੇ ਜੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਮਨਾਈ ਹੋਈ ਵਿਸਾਖੀ ਦੀ ਯਾਦ, ਅਬਦੂਲ ਕਾਯੂਮ ਦੀ ਯਾਦ, ਰਜ਼ੀਆ ਭੂਆ ਦੀ ਯਾਦ, ਪਿੱਠ ਤੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਹੱਥ ਫੇਰਦੀ ਅੰਮੀ ਦੀ ਯਾਦ ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੇ ਘੁੰਮਣਘੇਰੀ ਵਿਚ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਸੋਚਦੀ ਹਾਂ ਜੰਗਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕੀ ਉਹੋ ਜਿਹਾ ਪਿਆਰ ਮਿਲੇਗਾ ? ਉਹੀ ਘੁਟ ਮਿਲਣੀਆਂ, ਚਾਹਾਂ, ਮਲਾਰ ਤੇ "ਇਨਸ਼ਾਹ ਅੱਲਾਹ ਇਕੱਠੇ ਬੈਠਣ" ਦੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਮੰਗੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਪਲੇਟ ਫਾਰਮ ਉਤੇ ਪੈਰ ਰਖਿਆ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਗਜ਼ ਗਜ਼ ਲੰਮੇ ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਹਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਗਲੇ ਭਰੇ ਗਏ। ਦੇਖ ਰਹੀ ਸਾਂ ਚਿੱਟੀਆਂ, ਭੂਰੀਆਂ, ਸਲੇਟੀ ਦਾੜ੍ਹੀਆਂ ਵਾਲੇ ਅਧਖੜ ਤੇ ਬੁਢਿਆਂ ਨੂੰ, ਜੱਫੀਆਂ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੋਈ ਆਪਣਾ, ਕੋਈ ਦੋਸਤ, ਕੋਈ ਮਿੱਤਰ। ਪਾਪਾ ਜੀ ਦੇ ਦੋਸਤ ਖਾਨ ਸਾਹਿਬ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਗਮ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਵਾਨ ਬੱਚੀ ਸ਼ਹੀਨ ਤੇ ਕਪਤਾਨ ਮੁਨੀਰ ਸਾਰੇ ਹੀ ਧਾ ਕੇ ਮਿਲੇ। ਹਾਰਾਂ ਤੇ ਸਿਹਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਕਲਾਵੇ ਭਰੇ ਗਏ, ਗਲੇ ਭਰੇ ਗਏ। ਅੰਮੀ ਨੇ ਬੜਾ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ, ਇਕ ਮਾਂ ਵਾਲਾ ਹੱਥ ਮੇਰੀ ਪਿੱਠ ਉਤੇ ਫਿਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਹੀ ਭਰ ਭਰ ਅੱਖਾਂ ਦੇਖਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਖਾਨ ਸਾਹਿਬ ਪਾਪਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ, "ਖੰਜ਼ੀਰਾ — ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਿਐ — ਤੂੰ ਦੋ ਵਿਸਾਖੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਆਇਆ ਸੈ ... ?" ਕਿੰਨੀ ਸੋਹਣੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲਦੇ ਸਨ — ਮੇਰੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ — ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹਾਂ 'ਚੋਂ ਫੁੱਲ ਕਿਰਦੇ ਹੋਣ। ਮੈਂ ਨਿਹਾਰ ਰਹੀ ਸਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ, ਹਰ ਨੈਣ ਨੂੰ, ਹਰ ਨਕਸ਼ ਨੂੰ। ਸੋਹਣੇ ਸੋਹਣੇ ਨਕਸ਼, ਮੋਟੇ ਮੋਟੇ ਨੈਣ ਜਿਵੇਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸੁਹੱਪਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਸਮੇਟ ਲਿਆ ਹੋਏ। ਦੋ ਬੁਰਕੇ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਨਾਨੀਆਂ ਅੰਮੀ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁਛਣ ਲੱਗੀਆਂ, "ਸਰਦਾਰਨੀ ਜੀ, — ਕੁਝ ਦੁਪੱਟੇ ਤੁਸਾਂ ਆਂਦੇ ਹੋਣ — ? ਕੋਈ ਵੇਚਣੇ ਹੋਣ ..." ਤੇ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੱਸ ਪਏ। ਇਕ ਜ਼ੋਰ ਦਾ ਹਾਸਾ। ਸਾਰਾ ਸਟੇਸ਼ਨ ਜਿਵੇਂ ਹੱਸ ਪਿਆ ਹੋਏ।

ਕੋਈ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਨਨਕਾਣੇ ਸਾਹਿਬ ਤੁਰ ਗਿਆ ਤੇ ਕੋਈ ਸਿਧਾ ਹਸਨਅਬਦਾਲ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਅੰਮੀ ਜੀ ਖਾਨ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀ ਉਤੇ ਠਹਿਰਨ ਦਾ ਵਾਇਦਾ ਕਰਕੇ ਹਸਨ-ਅਬਦਾਲ ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ। ਹਰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ — ਕਈਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਪੁਕਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ — "ਕੋਈ ਗੁਜਰਾਂ ਵਾਲੇ ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ — ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੇਰੀ ਵਤਨੀ — ਪੋਠੋਹਾਰੀ — ਕੋਈ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਦਾ — ਕੋਈ ਪਿਸ਼ੌਰ ਦਾ —" ਸਟੇਸ਼ਨ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜਾ ਸੀ। ਪਰ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਮੇਰੀ ਸੁੱਤੀ ਹੋਈ ਦੀ ਜਾਗ ਖੋਹਲ ਦਿੱਤੀ। "ਲਾਲੇ ਮੂਸੇ ਦੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਿਹਾਣਦਾ ਹੋਏ —" ਮੈਂ ਗੁਜਰਾਂ ਵਾਲੇ ਨਾਨਕਪੁਰੇ ਦਾ ਅਫ਼ਜ਼ੇਲ ਬੇਗ ਹਾਂ ... ਏਡਾ ਪਿਆਰ ਏਡਾ ਸਤਿਕਾਰ ...? ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਸ਼ਾਇਦ ਜਾਗਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਐਹ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਗੁਜਰਾਂ ਵਾਲੀਏ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ, ਵਤਨੀ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾਉਣ ਲਈ। ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਸੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਦਿਨ ਯਾਦ ਨੇ ਪਿਆਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਦਿਨ, ਦੋਸਤੀ ਯਾਰੀ ਦੇ ਦਿਨ।

ਗੱਡੀ ਹਸਨ ਅਬਦਾਲ ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉਤੇ ਜਾ ਖੜੀ ਹੋਈ। ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੀ ਕੰਧਾਰੀ ਦੀ ਪਹਾੜੀ ਉਂਝ ਹੀ ਸਥਿਰ ਖੜੀ ਸੀ। ਟਾਂਗਿਆਂ ਗੱਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਹੀ ਕਤਾਰਾਂ ਭੀੜ ਹੀ ਭੀੜ। ਹਰ ਟਾਂਗੇ ਦੀ ਦੌੜ ਸੀ, ਹਰ ਬਲਦ ਨੂੰ ਦੌੜਨ ਲਈ ਚਾਬਕ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਿੰਨਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਕਿੰਨਾ ਚਾਅ ? ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹਰ ਗੱਡੇ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਫੇਰੇ ਕੀਤੇ ਹਰ ਟਾਂਗੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿੰਨੀਆਂ, ਸਵਾਰੀਆਂ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਨ ਲੱਦਿਆ। ਸਾਰਾ ਪੰਜਾਬ, ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਦੀਆ ਬੋਲੀਆਂ ਪਿਆਰੀ ਪਿਆਰੀ ਪੋਠੋਹਾਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹਸਨ ਅਬਦਾਲ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉਤੇ ਇਕੱਠਿਆਂ ਹੀ ਝੁਰਮਟ ਪਾ ਲਿਆ ਹੋਏ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪੱਤੀ ਨਾਲ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਲ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਭੀੜ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਪੱਤੀ ਅੰਦਰ ਵੜਦੇ ਹੀ ਲੋਕ ਹੀ ਲੋਕ ਚੌਹੀਂ ਪਾਸੀਂ, ਕਮਰਿਆਂ 'ਚ, ਵਰਾਂਡਿਆਂ 'ਚ, ਰਸਤੇ 'ਚ ਤੇ ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਆਸੀਂ ਪਾਸੀਂ ਵਗਦੇ ਕੋਠਿਆਂ 'ਚ ਡਬਾ ਡਬ ਕਪੜੇ ਕੁੱਟਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼, ਆਵਾਜਾਈ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਮੁਲਕ 'ਚੋਂ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਨੇੜੇ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ, ਪਿਸ਼ੌਰ ਤੇ ਹਰ ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਵਿਸਾਖੀ ਨੂੰ ਗੱਡੀਆਂ ਭਰ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਸ਼ਰਮ ਦੇ ਮੈਂ ਤੇ ਮੇਰੀਆਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਸਰੋਵਰ ਵਿਚ ਨਹਾਉਂਦੀਆਂ ਸਾਂ ਤੇ ਕੋਠਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਉਛਾਲਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਖੇਡਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਨ, ਨਹਾਉਣ ਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਲੋਹਾਂ ਉਤੇ ਫੁਲਕੇ ਪਕਾਉਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਸੀ ਤੇ ਬਸ।

ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਅਸੀਂ ਨਾ ਕੋਈ ਦੀਵਾਰ ਟੱਪੀ ਏ ਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਦੇਖੀ ਏ — ਨਾ ਸਾਨੂੰ ਕਸਟਮ ਉਤੇ ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਖਲੋਣਾ ਪਿਐ ਤੇ ਨਾ ਅਸੀਂ ਮਹਿਮਾਨ ਹਾਂ। ਨਹਾ ਧੋ ਕੇ ਅਸੀਂ ਰਾਵਲ ਪਿੰਡੀ ਰਜ਼ੀਆ ਭੂਆ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਚਲੇ ਗਏ। ਬਸ ਅੱਡੇ ਉਤੇ, ਬਸ ਵਿਚ ਵਡੇ ਅਧਖੜ ਝੁਕ ਕੇ ਹੱਥ ਮਿਲਾਂਦੇ, ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ, ਰਾਜ਼ੀ ਬਾਜ਼ੀ ਪੁਛਦੇ ਸਨ। ਜਵਾਨ ਹੱਥ ਮਿਲਾ ਕੇ ਖ਼ੁਸ਼ ਆਮੀਦ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਬੱਚੇ ਦੂਰੋਂ ਹੀ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਸਨ।

ਰਾਵਲ ਪਿੰਡੀ ਰਾਜਾ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚੋਂ ਗਲੀ ਵਿਚ ਮੁੜਦੇ ਹੀ ਸਾਰੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਪਤਾ ਲਗ ਗਿਆ ਗਲੀ ਵਿਚ ਸਿਖ ਆਏ ਨੇ ਦੋ ਸਿੱਖ ਤੇ ਇਕ ਜ਼ਨਾਨੀ। ਛੋਟੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਬੱਚੇ ਬੂਹਿਆਂ ਤੇ ਖਲੋ ਗਏ, ਜ਼ਨਾਨੀਆਂ ਬਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪਰਦਿਆਂ ਪਿਛੋਂ ਝਾਤੀਆਂ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਪਈਆਂ। ਬੁੱਢੀਆਂ ਦੁਪੱਟੇ ਠੀਕ ਕਰਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਆ ਗਈਆਂ ਰਜ਼ੀਆ ਭੂਆ ਵੀ ਬਾਰੀ ਦੇ ਪਰਦੇ ਪਿਛੋਂ ਗਲੀ ਵਿਚ ਆਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ "ਤੇਗ ਭਾਪਾ — ਤੇਗ ਭਾਪਾ" ਤੇ ਰਜ਼ੀਆ ਭੂਆ ਦੌੜਦੀ ਗਲੀ ਵਿਚ ਆ ਗਈ। ਭਾਪਾ ਜੀ ਦੇ ਗਲੇ ਨਾਲ ਲੱਗ ਕੇ ਖੂਬ ਰੋਈ — ਖੂਬ ਰੋਈ। ਸਿਰੋਂ ਨੰਗੀ, ਪੈਰੋਂ ਨੰਗੀ ਉਹ ਗਲੀ ਵਿਚ ਖਲੋਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਯਾਦ ਹੀ ਨਾ ਰਿਹਾ, ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਅੱਬਾ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹੁੱਕਾ ਪੀ ਰਹੇ ਸਨ। ਰਜ਼ੀਆ ਭੂਆ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਡਾਇਰੀ ਖੋਲ੍ਹ ਲਈ। ਇਕ ਇਕ ਦੀ ਉਸ ਵਲ, ਰਾਜ਼ੀ ਬਾਜ਼ੀ ਪੁਛੀ।

"ਕਾਕੀ ਵਲ ਏਂ ?" ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਪਛਾਣਿਆ ਹੀ ਨਾ।

"ਇਹ ਕੌਣ ਏਂ ? ਕਾਕੀ ਹੀ ਤਾਂ ਤੇ ਐਹ ਇਸ ਦੇ ਸ਼ੌਹਰ।"

ਹਾਏ ਮੈਂ ਮਰ ਜਾਵਾਂ — ਇਹਡੀ ਵੱਡੀ ਹੋ ਗਈ ਏ — ਤੇ ਸੁਖ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਵਿਆਹ ਤੇ ਬੁਲਾਇਆ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਰਜ਼ੀਆ ਭੂਆ ਦੀਆਂ ਵਾਛਾਂ ਖਿੜੀਆਂ ਸਨ, ਰਜ਼ੀਆ ਭੂਆ ਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਉਤੇ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਟਿਕਦਾ, ਰਜ਼ੀਆ ਭੂਆ ਖਾਤਰਾਂ ਕਰ ਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰੱਜਦੀ।

ਰਜ਼ੀਆ ਭੂਆ ਮਟਕ ਮਟਕ ਤੁਰਦੀ ਸਾਨੂੰ ਬਜ਼ਾਰ ਲੈ ਗਈ। ਜੁੱਤੀਆਂ ਤਿੱਲੇ ਦੀਆਂ, ਜੁੱਤੀਆਂ ਪੋਠੋਹਾਰੀ ਤੇ ਮੈਂ ਤਾਂ ਤਰੁੱਟ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰ ਲਈਆਂ। ਬਜ਼ਾਰ 'ਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਇਕ ਬੱਚੇ ਨੇ ਮੇਰੀ ਚੁੰਨੀ ਆ ਫੜੀ, 'ਮੇਰੇ ਅੱਬਾ ਬੁਲਾਂਦੇ ਨੇ' ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਸਾਂ ਇਹ ਹੈਰਾਨ ਸਨ। "ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਮੇਰਾ ਵਾਕਫ ਕੋਈ ਪਿਸ਼ੌਰੀਆ" ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਦੇਖਾਂ "ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡਾ ਗੁਜਰਾਂ ਵਾਲੀਆ — ਕੋਈ ਸਿਆਲਕੋਟੀਆ" ਤੇ ਉਸ ਬੱਚੇ ਦਾ ਅੱਬਾ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ "ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਤੁਸੀਂ ਦੋਨੋਂ ਮੈਨੂੰ ਬੜੇ ਚੰਗੇ ਲੱਗੇ ਹੋ — "ਐ ਬਾਜੀ — ਮੇਰੀ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਆਉ" ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ 'ਚ ਲੈ ਗਿਆ। ਲਾਲ ਮਾਲਟਿਆਂ ਦੀ ਭਰੀ ਪਲੇਟ ਉਸ ਸਾਡੇ ਅਗੇ ਲਿਆ ਧਰੀ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਡੁਬਡੁਬਾ ਆਈਆਂ — ਨਾਸਾਂ ਫੁੱਲਣ ਲੱਗੀਆਂ — ਆਵਾਜ਼ ਭਾਰੀ ਹੋ ਗਈ — "ਗਲ ਇਹ ਵੇ — ਸਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ — ਮੈਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ, ਬਾਜੀ ਨੂੰ ਦੇਖ — ਆਪਣੀ ਇਕ ਭੈਣ ਯਾਦ ਆ ਗਈ ਏ — ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਆਂਢ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਕੁੜੀ ਤੇ ਮੈਂ ਇਕੱਠੇ ਖੇਡਦੇ ਸੀ ਤੇ ਫੇਰ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਭੈਣ ਬਣਾ ਲਿਆ —" ਉਸ ਇਕ ਹਉਕਾ ਭਰਿਆ, ਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੁਝ... ਨੇ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾ ਦਿਤਾ — ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੱਕ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਯਾਦ ਆ ਗਈ ਏ" ਰਜ਼ੀਆ ਭੂਆ ਵੀ ਰੋਣ ਲਗ ਪਈ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵੀ ਭਰ ਆਈਆਂ।

ਰਜ਼ੀਆ ਭੂਆ ਨੇ ਕਿੰਨਾ ਹੀ ਨਿਕਸੁਕ ਖਰੀਦਿਆ — ਇਹ ਫਲਾਣੇ ਦਾ ਇਹ — ਉਸ ਦਾ ਤੇ ਬੱਸ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਆਏ ਰਜ਼ੀਆ ਭੂਆ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਪਾਪਾ ਜੀ ਦੇ ਗਲ ਨਾਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਧਰੀਕਿਆ। "ਫੇਰ ਕਦੋਂ ਮਿਲਸੇਂ ਭਾਪੇ —?" ਉਹ ਰੋਂਦੀ ਰੋਂਦੀ ਪੁਛ ਰਹੀ ਸੀ, "ਇਨਸ਼ਾਹ ਅਲਾ — ਕੋਈ ਦਿਨ ਆਏ ਸਾਰੇ ਉਂਝ ਹੀ ਇਕੱਠੇ ਰਲ ਕੇ ਰਹੀਏ —" ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਰਜ਼ੀਆ ਭੂਆ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਏ ਸਾਂ, ਉਦਾਸੀ ਭਰੀ ਦਿਲਾਂ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ।

ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਵਾਰੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਜੀ ਦੇ ਭੋਗ, ਕੀਰਤਨ, ਭਾਈ ਲਾਲ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅੰਸ਼ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਨਿਛਾਵਰ ਕਰਦੀ ਭੀੜ, ਸਾਧ ਸੰਗਤ, ਲੰਗਰ, ਸੇਵਾ ਹਰ ਪਾਸੇ ਲੋਕ, ਹਰ ਪਾਸੇ ਭੀੜ। ਵਲੀ ਕੰਧਾਰੀ ਚੜ੍ਹਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਡਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਡਾਰਾਂ, ਅਬਦੂਲ ਕਾਯੂਮ ਪਾਪਾ ਜੀ ਦੇ ਦੋਸਤ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਿਲਣ ਸਦਕਾ ਅਸੀਂ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਵਲੀ ਕੰਧਾਰੀ ਵੀ ਨਾ ਗਏ ਤੇ ਕਮਰੇ 'ਚ ਹੀ ਆ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ। ਪਾਪਾ ਜੀ ਤਾਂ ਨਾ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਨ ਗਏ ਨਾ ਲੰਗਰ, ਚੁਪ ਚਾਪ ਲੇਟ ਗਏ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਰਹੇ।

ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਪਦੀਆਂ ਲੋਹਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਸਰਾਂ, ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਸਕੂਲ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਰ ਕਮਰੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਮੋਟੇ ਮੋਟੇ ਉਰਦੂ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਮਾਟੋ ਦੂਰੋਂ ਹੀ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਬੂਹੇ ਅਗੇ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਰੁਕ ਗਈ — ਸ਼ਾਇਦ ਪਕੜੀ ਗਈ, "ਮੁਹੱਬਤ ਸਭ ਸੇ ਬੜੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਹੈ।" ਮੈਂ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰੀ ਪੜ੍ਹਿਆ। "ਮੁਹੱਬਤ — ਇਨਸਾਨੀਅਤ —" ਤੇ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਮਿਲੇ ਅਬਦੂਲ ਕਾਯੂਮ ਦੀ ਮੁਹੱਬਤ, ਲਾਹੌਰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉਤੇ ਮਿਲੇ ਖਾਨ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮੀ ਦੀ ਮੁਹੱਬਤ, ਰਜ਼ੀਆ ਭੂਆ ਦੀ ਸਿਕਾਂ ਭਰੀ ਮੁਹੱਬਤ ਤੇ ਮੁਹੱਬਤ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ 'ਚ ਘੁੰਮਣ ਘੇਰੀਆਂ ਪਾਉਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮੁਹੱਬਤ ਕਿੰਨੀ ਪਾਕ ਏ — ਕਿੰਨਾ ਪਿਆਰ, ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ — ਇਨਸਾਨੀਅਤ ? ਮੁਹੱਬਤ — ? ਜਿਸ ਨੇ ਦੀਵਾਰਾਂ ਖੜੀਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਨੇ — ਮਾਂ ਦੇ ਢਿੱਡ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿਤਾ ਹੈ — ਮਾਂ ਦੀ ਜੀਭ ਵੰਡੀ ਗਈ ਹੈ। ਭੈਣਾਂ, ਭਰਾ, ਘਰ, ਜ਼ਮੀਨ, ਦਰਿਆ ਸਭ ਵੰਡੇ ਗਏ ਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਮਹਿਮਾਨ ਬਣ ਕੇ ਆਏ। ਦੋ ਦਿਨ ਰਹਿ ਕੇ ਫੇਰ ਵਾਪਸ ਤੁਰ ਜਾਵਾਂਗੇ।

ਗ਼ਜ਼ਲ

ਡਾ: ਜਗਤਾਰ

ਜਾ ਰਹੀ ਰੁਤ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਪੱਤਾ ਹਰਾ ਹੈ ਦੇ ਗਈ।
ਦੇ ਕੇ ਯਾਦ ਇਕ, ਉਮਰ ਸਾਰੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੈ ਦੇ ਗਈ।

ਆ ਕੇ ਮਹਿਕੀਲੀ ਹਵਾ, ਤੇਰਾ ਪਤਾ ਹੈ ਦੇ ਗਈ,
ਹੌਸਲਾ ਦਰਦਾਂ ਨੂੰ, ਜ਼ਖਮਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾ ਹੈ ਦੇ ਗਈ।

ਕੁਝ ਚਰਾਗ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੁਝਾ ਕੇ ਕਰ ਗਈ ਅੰਨ੍ਹੇ ਹਵਾ,
ਕੁਝ ਚਰਾਗ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਗਾਕੇ ਰਤ-ਜਗਾ ਹੈ ਦੇ ਗਈ।

ਲਖ ਛੁਪਾ, ਲੱਖ ਫੇਰ ਪਾ, ਪਰ ਸਭ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ,
ਤੇਰੇ ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਚੜ੍ਹੀ ਸਜਰੀ ਹਿਨਾ ਹੈ ਦੇ ਗਈ।

ਸਹਿਮ ਏਨਾ ਸੀ, ਕਿ ਦਰ ਖੁੱਲਾ ਨਾ ਪਰਦਾ ਸਰਕਿਆ
ਦਸਤਕਾਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮੁਸਾਫਿਰ ਤੇ ਹਵਾ ਹੈ ਦੇ ਗਈ।

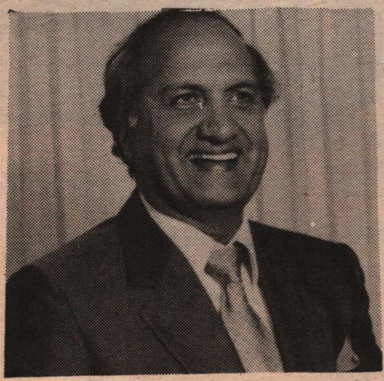
ਜਾਹ ਕਿਤੇ ਤੇਰਾ ਵੀ ਮੇਰੇ ਵਾਂਗ ਲਗ ਜਾਏ ਨਿਹੁੰ,
ਇਕ ਦੁਆ ਦਰਵੇਸ਼ ਦੀ ਸੋ ਬਦ ਦੁਆ ਹੈ ਦੇ ਗਈ।

Thinking of Buying or Selling

New Houses, Lots, Building Contracts

Specializing :

Resale New Housing Lot Sales and Farms

Don't delay call now :

Hardeep S. Bhangav

Medellion Club Award Winner

ਰਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰਾਂ, ਅਤੇ ਕਮਰਸ਼ਲ ਪਰਾਪਰਟੀ ਲਈ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੰਗਵ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

Ph. Off: 594-4141

Pager 438-2333 #1596

BENCH MARK REALTY CORPORATION

Bench Mark Realty Corp.

10 - 6830 King George HWY. Surrey

ਨਵਾਂ ਘਰ ਵਿਕਾਊ ਹੈ

ਸਰੀ ਦੇ ਵਧੀਆ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਘਰ ਵਿਕਾਊ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਤਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਬੈੱਡ ਰੂਮ ਹਨ — ਫੈਮਿਲੀ ਰੂਮ ਹੈ। ਬੇਸਮੈਂਟ ਮੁਕੰਮਲ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਵਾਸ਼ ਰੂਮ ਹਨ। ਸਕੂਲ, ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਤੇ ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।

ਕੀਮਤ ਕੇਵਲ $1,17, 500

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :—

585-4349

ਜਾਂ 585-3613

The Manitoba Mirror

ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਦਰਪਣ

Dino's at the New Location

ਡੀਨੋਜ਼ ਨਵੀਂ ਥਾਂ ਉਤੇ

DINO'S GROCERY MART

460 NOTRE DAME AVE. WINNIPEG, MAN. R3B 1R5

Ph. 942-1526

ਵਿੰਨੀਪੈਗ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਭਾਰਤੀ ਗਰੌਸਰੀ ਸਟੋਰ

ਜੋ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸੱਤੇ ਦਿਨ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ

ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਹਾਂ

- ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਗਰੌਸਰੀ
- ਹਿੰਦੀ - ਪੰਜਾਬੀ - ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫਿਲਮਾਂ
- ਭਾਰਤੀ ਰੀਕਾਰਡ - ਕੈਸਟਾਂ ਤੇ ਭਾਂਡੇ
- ਤਾਜ਼ਾ ਸਬਜ਼ੀਆਂ
- ਤਾਜ਼ਾ ਬੱਕਰੇ ਦਾ ਮੀਟ
- ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ, ਮੰਦਰਾਂ, ਵਿਆਹਾਂ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਇਕੱਠੀ ਗਰੌਸਰੀ ਖ਼੍ਰੀਦਣ ਉਤੇ ਡਿਸਕਾਊਂਟ
- ਵਿੰਨੀਪੈਗ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਮੇਲ ਆਰਡਰ ਉਤੇ ਗਰੌਸਰੀ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
- ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਅਖਬਾਰ ਅਤੇ ਰਸਾਲੇ

ਡੀਨੋਜ਼ ਉਤੇ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਸਾਰੀ ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਕਰੋ! ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਟੀ, ਘੱਟ ਕੀਮਤਾਂ, ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਰਵਿਸ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਨਾ ਮਾਹੌਲ

ਡੀਨੋ ਦੇ ਸਟੋਰ ਉਤੇ "ਤੁਹਾਡੀ ਤਸੱਲੀ ਸਾਡਾ ਬਿਜ਼ਨਿਸ ਹੈ"

GIL'S NEW & USED

Furniture & Appliances Warehouse

All kinds of New and Used Furniture — Color TV — Stereos — Major Appliances — Refrigerators — —Air Conditioners

WE BUY SELL TRADE

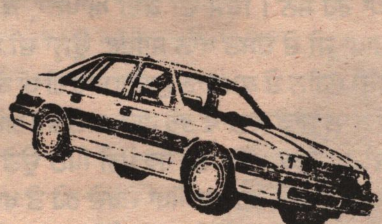
ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਤੇ ਪੁਰਾਣਾ ਫਰਨੀਚਰ ਖ਼੍ਰੀਦਣ ਲਈ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :

582-8726

121 SALTER STREET WINNIPEG, MAN.

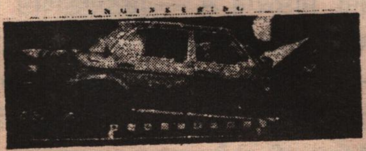
REDWOOD MOTORS LTD.

ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਨਰਲ ਮੁਰੰਮਤ — ਬਰੇਕਾਂ ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਰਵਿਸ

ਟੈਕਸੀਆਂ ਦੀ ਰੀਪੇਅਰ ਉਤੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਡਿਸਕਾਊਂਟ

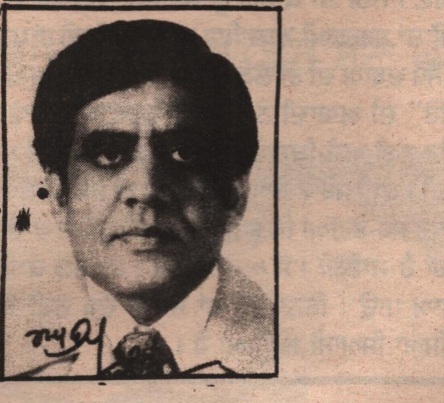
ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਜਲਦੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਰੈਡਵੁੱਡ ਮੋਟਰਜ਼ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚੋ

PH. 582-7138

600 - Redwood Ave. WINNIPEG, MAN.

ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ

(ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ)

ਕਦੀ ਕਦੀ ਇਕੱਲਿਆਂ ਬੈਠ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹਨੂੰ ਚਿਤਵਦਾ ਹਾਂ
ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਉਹ 'ਇਕ' ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ
ਮੋਟੀਆਂ ਰੇਗਿਸਤਾਨੀ ਅੱਖਾਂ
ਲੈਲਾ-ਮਜਨੂੰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਚਲੀ ਮੂਨ ਵਰਗੀਆਂ
ਜੋ ਰੋਹੀਆਂ 'ਚੋਂ ਸਬਜ਼ੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ
ਹੋਰ ਵੱਡੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਨੇ
ਅਫਰੀਕੀਆਂ ਜਿਹੇ ਤਕੜੇ ਚਿੱਟੇ ਦੰਦ
ਤੇ ਉਹਨਾਂ 'ਚੋਂ ਫੁਟਦਾ ਮਲਵਈ ਹਾਸਾ
ਹਲ ਦੀ ਤੀਲੀ ਨੂੰ ਕੂਲਾ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ
ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਜੱਟ ਜਿਹੇ ਪਿਆਰੇ ਹੱਥ
ਇੰਗਲੈਂਡ ਜਿਹੇ ਸੰਘਣੇ ਦੇਸ 'ਚ ਰਹਿੰਦਾ ਵੀ
ਉਹ ਰੋਹੀਆਂ ਦੇ ਜੰਡ ਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ
ਇੰਗਲੈਂਡ, ਜਿੱਥੇ ਰੋਹੀ ਤਾਂ ਕੀ
ਉਹਦਾ ਸੁਪਨਾ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ
ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਰ ਦੇ ਤੜਕੇ ਦਾ ਤਸੱਵੁਰ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਜਿੱਥੇ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਪਹਿਰਾਂ 'ਚ ਨਹੀਂ
ਘੰਟਿਆਂ 'ਚ ਮਿਣੇ ਜਾਦੇ ਨੇ
ਜਿੱਥੇ ਸੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣ ਲਈ ਸੂਰਜ ਦੀ ਨਹੀਂ
ਟਾਈਮਪੀਸ ਦੇ ਅਲਾਰਮ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ;
ਜਿੱਥੇ ਇਕ ਟੋਟਾ ਧੁੱਪ ਰੱਬ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਕਹਾਉਂਦੀ ਹੈ;
ਉਥੇ ਧੁੱਪਾਂ ਦੇ ਦੇਸ 'ਚੋਂ ਗਿਆ ਇਹ ਬੰਦਾ
ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਫੈਲੇ ਰੋਹੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਅ ਨੂੰ
ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਵੇਂ ਭਰਦਾ ਹੈ;
ਸ਼ਾਇਦ 'ਕਾਸਮੀ' ਉਹਦੇ ਅੰਗ-ਸੰਗ ਹੈ—
'ਅੰਦਾਜ਼ ਹੂ-ਬ-ਹੂ ਤੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ੇ-ਪਾ ਕਾ ਥਾ।
ਦੇਖਾ ਨਿਕਲ ਕੇ ਘਰ ਸੇ, ਤੋ ਝੋਂਕਾ ਹਵਾ ਕਾ ਥਾ।'
ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਦੇਖਦਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਠੰਡੀ ਸੀਤ ਹਵਾ ਉਹਦੇ ਫੇਫੜਿਆਂ 'ਚ ਲਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ;
ਉਹਨੂੰ ਧੂਹਵੇਂ ਕੰਨੀਦਾਰ ਚਾਦਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਗੱਭਰੂ
ਕਿਧਰੇ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦੇ
ਗੱਡੇ ਦੀ ਨਾਭ ਵਰਗੀਆਂ ਧੌਣਾਂ, ਕੋਹਲੂਆਂ ਵਰਗੇ ਵਿੱਢ
ਬੱਗੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਜਿਹੇ ਪੱਟ ਤੇ
ਚਰਖੇ ਦੀਆਂ ਗੁੱਡੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਪਿੰਜਣੀਆਂ
ਲਾਲ ਪਹੁੰਚੀਆਂ, ਸੱਪ ਰੰਗੀਆਂ ਛੀਟਾਂ, ਸੰਧੂਰੀ ਸਾਫ਼ੇ
ਡੂੰਘੀਆਂ ਢਾਬਾਂ, ਸੰਘਣੇ ਬੰਨੇ
ਖਾਲਾਂ 'ਚ ਸੱਪ ਵਾਂਗ ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ
ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਸਾਵੀਆਂ ਕਣਕਾਂ ਦੇ ਗਲੀਚੇ
ਹਵਾ ਵਿਚ ਲਹਿਰਾਉਂਦੀਆਂ ਸਰ੍ਹੋਂ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀਆਂ ਚੁੰਨੀਆਂ
ਤਿੱਤਰ-ਖੰਭੀਆਂ ਬੱਦਲੀਆਂ, ਕਾਲੀਆਂ ਘਟਾਵਾਂ,
ਸੁਥਰੀਆਂ ਧੁੱਪਾਂ
ਤੇ ਹੋਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਕੀ ਕੁਝ
ਉਹਦੇ ਚੇਤੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ;
ਸ਼ਾਇਦ, 'ਛਣਕਾਰ' ਦਾ ਉਹ ਪਾਤਰ ਉਹ ਖੁਦ ਹੀ ਹੈ
ਜੋ ਇਕ ਹੂਕ ਉਠਣ ਵਾਂਗ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ —
'ਮੇਰੀ ਬੋਲੀ 'ਚੋਂ ਹਾਸ਼ਮ ਮਰਦਾ ਜਾ ਰਿਹੈ
ਤੂੰ ਆਪਣੀ 'ਚੋਂ ਗੁਰਦਿਆਲ ਨੂੰ ਨਾ ਮਰਨ ਦੇਈਂ'
'ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ' ਵਿਚਲੀ ਔਰਤ ਦੀ ਧੂ ਵੀ
ਉਸ ਦਾ ਕਲੇਜਾ ਚੀਰ ਕੇ ਨਿਕਲੀ ਹੈ;
... ...
ਇਹ ਕਿਹੀ ਹੋਣੀ ਹੈ ਕਿ —
ਉਹਦੀ ਫ਼ਸਲ ਉਹਦੇ ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਨਹੀਂ
ਉਹਦੇ ਰੋਮਾਂ 'ਚ ਉਗਦੀ ਹੈ;
ਬਹੁਤ ਭਿਆਨਕ ਹੈ ਇੰਞ ਦਾ ਜੀਉਣਾ;
ਪੈਂਦੀ ਬਰਫ਼ ਨੂੰ ਪਿੜਾਂ ਵੇਲੇ ਦੀ ਖ਼ੱਖ 'ਚ ਕਿਵੇਂ ਚਿਤਵੇ;
ਸੁਥਰੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਤੁਰਦਾ
ਕੱਤੇ ਦੇ ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਪਹਿਆਂ ਦੀ ਪੀਕ ਬਣੀ ਮਿੱਟੀ ਦਾ
ਤਸੱਵੁਰ ਕਿੰਞ ਕਰੇ;
ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ ਗਈ ਰਾਤ ਤਕ ਚਲਦੇ
ਚਰਖਿਆਂ ਦੀ ਘੂਕ
ਹੁਣ ਇਕ ਹੂਕ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ
ਜੋ ਉਹਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਉਠ ਕੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਕਿਧਰੇ ਗੁੰਮ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਤੇ ਉਹ ਮੁਸਾਫ਼ਿਰ-ਰੂਹ ਪੰਛੀ ਇਸ ਹੂਕ ਨੂੰ
ਆਪਣੇ ਵਜੂਦ 'ਚੋਂ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਪਰ ਪਰ-ਕਟੇ ਪੰਛੀ ਵਾਂਗ ਅਹੁਲ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;
....
ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਪਕਦੀ ਕਣਕ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਤੇ ਨਸ਼ਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ
ਗਾਂ ਦੇ ਸਾਹ 'ਚੋਂ ਦੁੱਧ ਦੀ ਵਾਸ਼ਨਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ
ਹੁਣ ਉਸ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ
ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਵੀ ਉਗਦਾ ਨਹੀਂ
ਸਿਰਫ਼ ਉਗੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਸੁਕਾ ਕੇ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਭ-ਕੁਝ ਬਿਨਾਂ ਕਿੰਞ ਜੀਉਂਦਾ
ਹੋਵੇਗਾ ਉਹ ;
ਫੱਗਣ 'ਚ ਤਾਂ ਕੂੰਜਾਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦੇਸ ਪਰਤ ਜਾਦੀਆਂ ਨੇ !
ਪਰ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਹੀ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ;
ਉਹ ਤਾਂ ਹੈਮਿੰਗਵੇ ਦਾ ਬੁੱਢਾ ਮਾਹੀਗੀਰ ਹੈ
ਜੋ ਸਮੁੰਦਰ 'ਚ ਦੂਰ ਕਿਧਰੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਗੁੰਮਿਆ ਨਹੀਂ, ਡੁੱਬਿਆ ਨਹੀਂ
ਉਹ ਤਾਂ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ
ਇਕ ਦਿਨ ਸਬੂਤਾ ਪਰਤ ਆਵੇਗਾ;
ਹਾਂ, ਪਰਤ ਆਵੇਗਾ !!
ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਮੋਹ ਮਾਂ ਦੇ ਮੋਹ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਵਿਅੰਗ

ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਕੇ. ਐਲ. ਗਰਗ

ਮਹਾਂਕਵੀ ਹੋਛਾ ਸਿੰਘ ਹੋਛਾ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਦੀ ਰੇਡੀਓ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਆਈ ਹੈ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਤੁਰਦੇ, ਹਵਾ 'ਚ ਉਡਦੇ ਹਨ। ਘੜੀ ਮੁੜੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਕੇ ਆਖਦੇ ਹਨ :

"ਤੂੰ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਐਵੇਂ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਦੀ ਰਹੀ ਪਾਟਿਆ ਢੋਲ, ਦੇਖ ਲੈ ਹੁਣ ਥਾਂ ਥਾਂ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਬੋਲੂ .... ਹਵਾ 'ਚ ਤੈਰੂ ਸ਼ੂੰ...ਅ... ਦੇਣੇ... ਤੂੰ ਵੀ ਕੀ ਯਾਦ ਰੱਖੇਂਗੀ ਬਈ ਲਾਵਾਂ ਲਈਆਂ ਸੀ ਹੋਛਾ ਸਿਹੁੰ ਨਾਲ ...।"

ਘਰ ਵਾਲੀ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਸੁਣੀ ਜਾਂਦੀ।

"ਲੈ ਬਸ ਰੇਡੀਓ ਦਾ ਸੁੱਚ ਔਨ ਕਰਾਂਗੇ ਤੇ ਸਾਡਾ ਨਾ ...ਸਾਡੀ ਆਵਾਜ਼ ... ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਉਣ ਲਗ ਪਏਗੀ ... ਦੁਨੀਆਂ ਸੁਣੇਗੀ ਹੁਣ ਹੋਛਾ ਸਿਹੁੰ ਹੋਛਾ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ, ਗਾਉਂਦਿਆਂ ...। ਲਿਆ ਝੋਲਾ ਫੜਾ ਅੱਜ ਤੈਨੂੰ ਸਬਜ਼ੀ ਭਾਜੀ ਲਿਆ ਕੇ ਦਈਏ। ਫਲ ਫਰੂਟ ਖੁਆਈਏ ਤੈਨੂੰ ... ਤੂੰ ਵੀ ਕੀ ਯਾਦ ਕਰੇਂਗੀ ਬਈ ..।"

ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਵੀ ਹੋਛਾ ਸਿੰਘ ਹੋਛਾ ਭਾਜੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸੰਜੀਵਨੀ ਬੂਟੀ ਲੈਣ ਚਲੇ ਹੋਣ। ਉਹ ਜਦੋਂ ਦੀ ਇਸ ਘਰ 'ਚ ਵਿਆਹੀ ਆਈ ਸੀ ਹੋਛਾ ਸਿੰਘ ਕਦੀ ਟਕੇ ਦੀਆਂ ਮੂਲੀਆਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਝੋਲਾ ਲੈ ਕੇ ਘਰੋਂ ਤੁਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਹੋਛਾ ਸਿੰਘ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕੋਈ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਲਈ ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਲੈਣ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਰਿਹਾ ਨਾ ਗਿਆ।

"ਸਬਜ਼ੀ ਭਾਜੀ ਖਾ ਖਾ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਹੀ ਵੱਖੀਆਂ ਸੁੱਜੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹੋਰ ਖਾ ਕੇ ਕਿਤੇ ...।"

"ਤੇਰੀ ਮਜ਼ਾਕ ਦੀ ਆਦਤ ਨਾ ਗਈ ...।" ਕਹਿ ਕੇ ਕਵੀ ਜੀ ਸਨੁਕੜੇ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਲਾ ਝੋਲਾ ਲੈ ਕੇ ਅਹੁ ਗਏ. ਅਹੁ ਗਏ ...।

"ਬੈਂਗਨ ਕੀ ਭਾਅ ਨੇ ਭਾਈਆ ....?" ਹੋਛਾ ਜੀ ਨੇ ਟੁੰਡੇ ਭਾਈਏ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਦੂ ਰੁਪੈ ਕੀਲੋ ਜੀ", ਟੁੰਡੇ ਭਾਈਏ ਨੇ ਟੁੰਡ 'ਤੇ ਖੁਰਕ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ।

"ਰੇਡੀਓ ਹੈਗਾ ਤੇਰੇ ਕੋਲ, ਭਾਈਆ ?"

"ਭਿੰਡੀ ਤਰੈ ਰੁਪੈ ਕੀਲੋ ... ਟਮਾਟਰ ਛੈ ਰੁਪੈ ਕੀਲੋ ...।"

"ਭਾਈਆ ਰੇਡੀਓ ?" ਹੋਛਾ ਜੀ ਨੇ ਫਿਰ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਹੈਥੋਂ ਵੇਹਲ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਕੁਝ ਸੁਣੀਏ ... ਕੇ ਕਰਨਾ ਵੱਤ ਰੇਡੀਓ ...?"

"ਹੁਣ ਤਾਂ ਜਮਾਂਦਰ ਟੀ. ਵੀ. ਰੱਖੀ ਫਿਰਦੇ ਐ ਤੇ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਭਾਈਆ ਰੇਡੀਓ ਵੀ ਨਹੀਂ ...?"

ਭਾਈਆ ਸਬਜ਼ੀ ਤੋਲਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਜ਼ੰਗਾਲ ਖਾਧੀ ਤਕੜੀ ਜ਼ੰਗਾਲ ਖਾਧੇ ਵੱਟੇ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਢਿਚਕੂੰ ਢਿਚਕੂੰ। ਹੋਛਾ ਜੀ ਭਾਈਏ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ :

"ਭਾਈਆ ਜਲਦੀ ਜਲਦੀ ਤੋਲ ਸਬਜ਼ੀ ... ਤੂੰ ਤਾਂ ਸੁਸਰੀ ਆਂਗੂ ਕੰਮ ਕਰਦੈਂ, ਪਰ ਆਹੋ ਭਾਈਆ ਤੈਨੂੰ ਕਾਹਦੀ ਕਾਹਲ ਹੈ ਤੂੰ ਤਾਂ ਹੱਟੀ 'ਤੇ ਈ ਬਹਿਣੈ। ਤੂੰ ਕਿਹੜਾ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਤੇ ਜਾਣੈ ਸਾਡੇ ਆਂਗੂ ?"

"ਵੱਤ ਤੁਹੀਂ ਰੇਡੀਓ 'ਤੇ ਜਾਸੋ ? ਵਾਹ ਜੀ, ਵਾਹ ...।" ਟੁੰਡੇ ਭਾਈਏ ਨੇ ਇਸ ਸਟਾਈਲ 'ਚ ਕਿਹਾ ਜਿਵੇਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ : "ਇਹ ਮੂੰਹ ਤੇ ਮਸਰਾਂ ਦੀ ਦਾਲ ? ਮੂੰਹ ਤੇ ਦੇਖੋ ਜਿਵੇਂ ਚਿੱਭੜ ਸੁੱਕਣੇ ਪਾਏ ਹੋਏ ਹੋਣ ...।" ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਉਪਰੋਂ ਉਪਰੋਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਸੁਣ ਸਾਂ ... ਸੁਣ ਸਾਂ... ਮੈਂ ਵੀ ਤੁਸਾਂ ਦਾ ਮੁਜ਼ਰਾ ਸੁਣ ਸਾਂ।"

ਸਬਜ਼ੀ ਵਾਲਾ ਝੋਲਾ ਕੱਛ 'ਚ ਦੇ ਕੇ ਹੋਛਾ ਜੀ ਮਨਸੁੱਖ ਮੋਚੀ ਦੀ ਤੱਪੜਛਾਪ ਦੁਕਾਨ ਵੱਲ ਅਹੁਲੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੂਟ ਆਖਰੀ ਸਾਹਾਂ 'ਤੇ ਸਨ। ਹੋਛਾ ਜੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਮਰਦਿਆਂ ਬੂਟਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਚ ਪਾਲਿਸ਼ ਪਾ ਈ ਦੇਈਏ।

"ਭਾਊ, ਪਾਲਿਸ਼ ਤੇ ਕਰ ਬੂਟਾਂ 'ਤੇ ...।"

ਮਨਸੁੱਖ ਬੀੜੀ ਪੀ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅੱਧੀ ਕੁ ਪੀਤੀ ਸੀ ਤੇ ਅੱਧੀ ਕੁ 'ਚੋਂ ਪੂੰ ਪੂੰ ਕਰ ਕੇ ਧੂੰਆਂ ਖਿਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗਾਹਕ ਆਉਣ ਦੀ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ੀ ਈ ਨਾ ਹੋਵੇ।

"ਤੈਨੂੰ ਤਾਂ ਲਗਦੈ ਜਿਵੇਂ ਗਾਹਕ ਆਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ੀ ਈ ਨਾ ਹੋਈ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਠੀਕ ਐ ਤੈਨੂੰ ਕਾਹਲ ਕਾਹਦੀ ਹੋਣੀ ਐਂ ਤੂੰ ਕਿਹੜਾ ਸਾਡੇ ਆਂਗੂ ਰੇਡੀਓ ਪਰੋਗਰਾਮ 'ਤੇ ਜਾਣੈ, ਕਾਹਲੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਰੀਏ ਜਿਹਨੇ ਰੇਡੀਓ ਪਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨੀ ਐ ...।"

ਮੋਚੀ ਚੁੱਪਚਾਪ ਪਾਲਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਗ ਪਿਆ।

"ਕਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਨੀ ਜੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਿਸ਼ ਦਿਖਾਈ ਇਹ ਤਾਂ ਉਈਂ ਟੂਵੈਲ ਆਂਗੂ ਪਾਲਿਸ਼ ਖਿਚਦੇ ਐ ...।"

"ਹੀਂ ਹੀਂ ... ਇਹ ਤਾਂ ਰੇਡੀਓ 'ਤੇ ਜਾਣੈ ਨਾ ਭਾਈ ... ਇਸ ਕਰਕੇ ਈ ਐ ...।"

ਪਾਲਿਸ਼ ਕਰਵਾ ਕੇ ਦੇਸੂ ਕਰਿਆਨੇ ਵਾਲੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਜਾ ਖਲੋਤੇ। ਬੂਟ ਇਉਂ ਲਗਦੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਨੱਬੇ ਸਾਲ ਦੀ ਬੁੱਢੀ ਨੇ ਲਿਪਸਟਿਕ ਠੋਕ ਕੇ ਲਾਈ ਹੋਵੇ।

"ਇਕ ਰੁਪੈ ਦੀਆਂ ਲੈਚੀਆਂ ਤੇ ਸੌਂਫ ਦੇਈਂ, ਭਾਈ ਦੇਸੂ ਰਾਮਾ ..।"

"ਇਕ ਰੁਪੈ ਦੀ ਤਾਂ ਇਕ ਲੈਚੀ ਆਊ ਹੋਛਾ ਜੀ ... ਤੇ ਸੌਂਫ ...।"

"ਉਇ ਭਾਈ ਐਮੇਂ ਇਕ ਰੇਡੀਓ ਪਰੋਗਰਾਮ ਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਜ਼ਰਾ ਲੈਚੀ ਲੂਚੀ ਖਾ ਕੇ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਰੀਲੀ ਕਰ ਲਈਏ।"

ਦੇਸੂ ਬਾਣੀਏ ਦਾ ਹਾਸਾ ਹੌਂਕੂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ : "ਸਾਬਣ ਮਲ ਮਲ ਨ੍ਹਾਵੇ ਕਾਗਾ ਹੰਸ ਕਦੀ ਨਾ ਹੋਏ ... ਲੈਚੀ ਖਾ ਖਾ ਗਾਵੇ ਕਾਗਾ ਹੰਸ ਕਦੀ ਨਾ ਹੋਏ ...।"

ਪਰ ਪੈਂਤਰਾ ਜਿਹਾ ਬਦਲ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ।

"ਹੱਛਿਆ, ਹੋਛਾ ਜੀ ਰੇਡੀਓ 'ਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਓ — ਕੈ ਕੁ ਪੈਹੇ ਮਿਲਦੇ ਐ ਜੀ ਇਸ ਕੁੱਤੇ ਕੰਮ ਦੇ ... ?"

"ਪੈਹੇ ਬੜੇ ਮਿਲਦੇ ਐ ... ਦੇਸੂ ਰਾਮਾ ...।" ਹੋਛਾ ਜੀ ਨੇ ਛਾਤੀ ਫੁਲਾ ਕੇ ਆਖਿਆ।

"ਫੇਰ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਜਾਇਆ ਕਰਾਂਗੇ ਰੇਡੀਓ ਪਰੋਗਰਾਮ ਦੇਣ, ਐਮੇ ਗੁੜ ਸ਼ੱਕਰ ਤੋਲਦੇ ਰਹੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ...।"

ਹੋਛਾ ਜੀ ਨੇਮ ਪਲੇਟ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਖਣ ਲੱਗੇ :

"ਲੈ ਬਈ ਮਿੱਤਰ ਜੀ, ਇਕ ਨੇਮ ਪਲੇਟ ਬਣਾ ਦੇ ਮਹਾਂਕਵੀ ਹੋਛਾ ਸਿੰਘ ਹੋਛਾ ਰੇਡੀਓ ਆਰਟਿਸਟ ...।"

"ਰੇਡੀਓ ਆਰਟਿਸਟ ? ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਲਾਗੇ ਜੀ ਰੇਡੀਓ 'ਤੇ ਗੌਣ ਗੂਣ ... ?" ਤਾਂ ਹੋਛਾ ਜੀ ਉਸ ਵੱਲ ਇਉਂ ਝਾਕੇ ਜਿਵੇਂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣ :

"ਤੇਰੇ ਵਰਗੇ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਡੱਡਾਂ ਕਿਹੜੇ ਵੇਲੇ ਪਾਣੀ ਪੀਂਦੀਆਂ .. . ?"

ਸਬਜ਼ੀ ਵਾਲਾ ਝੋਲਾ ਮੋਢੇ ਟੰਗੀ, ਮੂੰਹ 'ਚ ਅਲੈਚੀ ਚਗਲਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਹੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਦਾ ਸ਼ਿਅਰ ਗੁਣਗੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਜਦੋਂ ਹੋਛਾ ਜੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਬੂਹੇ ਕੋਲ ਅੱਪੜੇ ਤਾਂ ਗਲੀ ਦਾ ਡੱਬੂ ਕੁੱਤਾ ਲੱਤਾਂ ਪਸਾਰੀ ਸੁੱਤਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਕੇ ਉਹਦੇ ਠੇਡਾ ਜਿਹਾ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ :

"ਦੇਖ ਤਾਂ ਸਹੀ ਸਾਲਾ ਕਿਵੇਂ ਸੁੱਤਾ ਪਿਆ ਲੱਤਾਂ ਨਿਸਾਰੀ — ਇਹਨੂੰ ਕਾਹਦਾ ਫਿਕਰ ਐ ਇਹਨੇ ਕਿਹੜਾ ਰੇਡੀਓ ਪਰੋਗਰਾਮ 'ਤੇ ਜਾਣੈ — ਫਿਕਰ ਤਾਂ ਹਮਾਤੜਾਂ ਨੂੰ ਐ ਜਿਹਨੇ ਰੇਡੀਓ 'ਤੇ ਪਰੋਗਰਾਮ ਦੇਣ ਜਾਣੈ।"

ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਗਲੀ ਦਾ ਅਮਲੀ ਸਾਈਂ ਆਪਣੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਉਚੀ ਦੇਣੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ :

"ਸੁਣਦੀ ਐਂ ... ਅਹਿ ਰੇਡੀਓ ਬੰਦ ਕਰਦੇ ... ਹੁਣ ਤਾਂ ਘੋਘੜ ਕਾਂ ਵੀ ਰੇਡੀਓ 'ਤੇ ਗੌਣ ਲੱਗ ਪੇ ਨੇ ...।"

ਪੰਨਾ 25 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਕਰਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜ਼ੋਨ ਬਦਲੀ ਕਰਾਉਣ ਲਈ, ਉਸ ਏਰੀਆ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਬੇਸਮੈਂਟ ਸੁਈਟਾਂ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜਤ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਘਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਬਿਆਨ ਲਵੇਗੀ ਕਿ ਬੇਸਮੈਂਟ/ਸੈਕੰਡਰੀ ਸੁਈਟ ਮਾਂ ਬਾਪ, ਦਾਦਾ ਜਾਂ ਪੁੱਤ ਪੋਤੇ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਲਿਖਤੀ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਪਾਸ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਾਉਣਾ ਪਵੇ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੁਈਟ ਲਈ ਉਹ ਸਾਲਾਨਾ ਫੀਸ (ਕੁਝ ਸੈਂਕੜੇ ਡਾਲਰ) ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਾਂ ਘਰ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਤੇ ਲਿਖ ਦਿਤਾ ਜਾਏ ਕਿ ਬੇਸਮੈਂਟ ਜਾਂ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸੁਈਟ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਹੈ ਤਾਂਕਿ ਜਦੋਂ ਘਰ ਵਿਕੇ ਤਾਂ ਨਵੇਂ ਖਰੀਦ ਦਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਘਰ ਦੀ ਸੁਈਟ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਗਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਿਟੀ ਐਕਸ਼ਨ ਲਵੇਗੀ।

ਸਿਟੀ ਇਹ ਆਖ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸੁਈਟਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ, ਇਜ਼ਾਜਤ ਜਾਂ ਬੰਦ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਅਮਲੇ ਫੈਲੇ ਦਾ ਖਰਚ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਿਰੋਂ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਈਟ ਹਨ ਜਾਂ ਸੁਈਟਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਗੇ। ਪਰਮਿਟ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਤਾਈ ਹਜ਼ਾਰ "ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ" ਸੁਈਟ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਸਿਟੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਚੈਕ ਕਰ ਬੰਦ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਕੋਈ ਦਸ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਲੱਗ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਸਿਟੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਭਰਤੀ ਕਰਕੇ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਥੇ ਭੇਜੇਗੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅੰਦਰ ਸਸਤੇ ਕਿਰਾਏ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਇਸ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ, ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਵਿਛੋੜਨ ਦੇ ਐਕਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਅਤੇ ਲੋਕ ਐਕਸ਼ਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੋ ਇਹ ਸਿਆਸਤਦਾਨ, ਕੁਰਸੀ ਵੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਨੀਆਂ ਦੇ ਹਿਤ ਪੂਰੇ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਖਾਸਾ ਹੈ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਨਰਮ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਨੇ ਵਧਣਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਿੰਗਲ ਪਰਿਵਾਰ ਜ਼ੋਨ ਕਿਉਂ? ਉਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇਹ ਹੀ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਏਡਾ ਵੱਡਾ 70 ਫੀ ਸਦੀ ਹਿਸਾ ਸਿੰਗਲ ਪਰਿਵਾਰ ਜ਼ੋਨ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਜ਼ੋਨ ਬਦਲੀ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

22 ਅਕਤੂਬਰ 1986 ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਬਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਕਿਚਨ ਜਾਂ ਸੁਈਟ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਤੇ ਜਾਨ ਲਈ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਤੀਜੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਉਸ ਸੁਈਟ ਜਾਂ ਬੇਸਮੈਂਟ ਦੇ ਪਿਛੇ ਪੈਂਦੀ ਜਾਂ ਐਕਸ਼ਨ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸ਼ਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।

ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਬੇਸਮੈਂਟ ਜਾਂ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸੁਈਟਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨੀਯਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਪੂਰੇ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਜੇ ਉਹ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਉਸ ਘਰ ਦੀ ਬੇਸਮੈਂਟ ਜਾਂ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸੁਈਟ ਨੂੰ ਨਾਂਹ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੁਈਟਾਂ (ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਹੋਣ ਪਰ ਉਪ ਨਿਯਮਾਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੀਆਂ) ਨੂੰ ਇਜ਼ਾਜਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਹੌਲੀ ਬੰਦ ਕਰਾਏਗੀ ਜਿਵੇਂ ਸੁਈਟ ਰਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੁਈਟ ਦਸ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ, ਉਹ ਪੰਜ ਸਾਲ ਵਿਚ। ਜਿਸ ਸਿੰਗਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਦੋ ਸੁਈਟਾਂ ਹਨ, ਉਹ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਬੇਸਮੈਂਟ ਸੁਈਟਾਂ ਦੀ ਉਚਾਈ ਛੇ ਫੁੱਟ ਅੱਠ ਇੰਚ ਹੈ, ਪਰ ਬਾਕੀ ਨਿਯਮ ਪੂਰੇ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਸੱਤ ਸਾਲ ਵਿਚ ਬੰਦ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਉਚਾਈ ਛੇ ਫੁੱਟ ਚਾਰ ਇੰਚ, ਉਹ ਇਕ ਸਾਲ ਵਿਚ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਹੜੀ ਸੁਈਟ ਬਾਕੀ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਠੀਕ ਹੈ ਪਰ ਘਰ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤੇ ਇਕ ਕਾਰ ਦੀ ਥਾਂ ਹੈ, ਉਹ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ।

ਇਹ ਸਭ ਵਿਚਾਰਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਕੌਂਸਲ ਵਿਚ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧ ਘਾਟ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਰੱਦ ਭੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਕੌਂਸਲ ਤੇ ਦਬਾਅ ਰਖਣ ਲਈ ਭੀ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਆਪਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਭੀ ਔਖੇ ਹੋਵਾਂਗੇ।

ਨਸਲਵਾਦੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖਦੇ ਤੇ ਟੈਲੀਫੂਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਬੇਸਮੈਂਟ ਸੁਈਟਾਂ, ਦੂਜੀ ਕਿਚਨ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਸਾਈਜ਼ ਬਾਰੇ ਟੈਲੀਫੂਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖਣ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਰਾਏ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਦਬਾਅ ਦੀ ਭੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਆਖੋ ਕਿ "ਜੁਆਇਸ ਏਰੀਏ" ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਨੇ (ਜਿਥੇ ਦੋ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਾਏ ਗਏ) ਪਰਿਵਾਰ ਸੁਈਟ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਦੇਣ ਲਈ ਭੀ 58 ਫੀ ਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਾਂ ਕੀਤੀ। ਕਈ ਸਬ-ਏਰੀਆਂ ਵਿਚ ਚੌਂਟ ਫੀ ਸਦੀ ਤਕ ਨੇ। ਸੋ ਜੁਆਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਸਬ-ਏਰੀਆਂ ਵਿਚ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਯੂਨਿਟ ਵਾਰੇ ਦੁਬਾਰਾ ਰਾਏ ਲੈ ਕੇ ਹਾਂ ਹੋ ਜਾਏਗੀ। ਸੋ ਅਜੇ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਸਭ ਰਲ ਕੇ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉ। ਬਿਨਾਂ ਰੋਏ ਤਾਂ ਮਾਂ ਭੀ ਦੁੱਧ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਬੇਸਮੈਂਟ ਸਮੱਸਿਆ ਸਿਆਸੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ।

195 ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰਾਂ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇ

ਪਟਿਆਲਾ — ਪਟਿਆਂਲਾ ਦੇ ਲਗਪਗ 195 ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਮਨ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਕੇਵਲ ਇਕ ਦਰਜਨ ਸਿਪਾਹੀ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੀ ਨਿਯਮਤ ਡਿਊਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਅਧੀਨ ਕੁੱਲ 235 ਪਿੰਡ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲਗਪਗ 40 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਮਨ ਲਈ ਸਨੌਰ ਚੌਂਕੀ ਪੁਲੀਸ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੀ ਸਦਰ ਪੁਲੀਸ। ਸਦਰ ਥਾਣੇ ਵਿਚ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਦੋ ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਛੇ ਏ ਐਸ ਆਈ., ਦਸ ਹਵਾਲਦਾਰ ਅਤੇ 25 ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦਾ ਸਟਾਫ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਕਰਮਚਾਰੀ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਚਾਰ ਸੰਤਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਉਤੇ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੁਕਮ ਤਾਮੀਲੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਉਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਵਲ ਇਕ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਉਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਥੁੜ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੁਲਰਹੇੜੀ ਵਿਚ ਥਾਣਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਉਤੇ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਸ੍ਰੀ ਵੀ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖ

ਪ੍ਰੋ: ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ

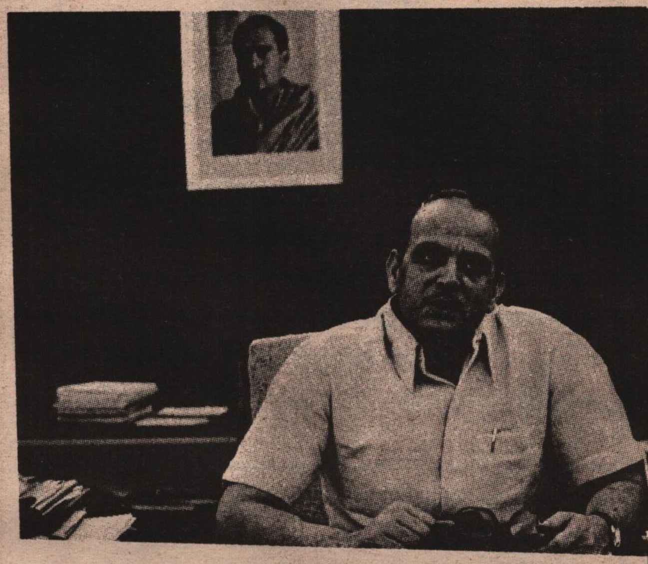
ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ, ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਇਕ ਐਸਾ ਵਿਅਕਤੀ ਉਭਰਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਕ ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਸੂਲਪ੍ਰਸਤੀ ਅਜ਼ਮਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਤੇ ਜੋ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਮਤਬਾਦਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਸਕਣ ਦੀ ਆਸ਼ਾ ਜਗਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਦੂਜੀ, ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਈ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਤਰੀਕਾ

ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਸਿਰਫ ਅਯੋਗ ਵਜ਼ੀਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੱਢਿਆ ਕਰਦੀ, ਕਈ ਵਾਰ ਬੜੇ ਕੁਸ਼ਲ ਤੇ ਈਮਾਨਦਾਰ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਕੱਢਦੀ ਰਹੀ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਵਧੇਰੇ ਸਫਲ ਹੋ ਕੇ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾ ਬਣ ਜਾਣ ਆਪਣੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚੋਂ ਉਸ ਨੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਦਿਨੇਸ਼ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਚਵਾਨ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂ ਨਵੀਂ ਵਜ਼ਾਰਤ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਦਾਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਯੂ. ਪੀ. ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਬਹੁਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਪਦਵੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਜ਼ਾਰਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਜਾਂ ਛੱਡੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਵਜ਼ੀਰੀ ਤੋਂ ਹਟਦੇ ਸਾਰ "ਹਲਕੇ" ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਗਏ। ਜਿਵੇਂ ਦਿਨੇਸ਼ ਸਿੰਘ। ਕਈਆਂ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਕੱਦ ਬੁੱਤ ਛੋਟਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਬਹੁਗੁਣਾ ਦਾ। ਇੰਦਰਾ ਦਾ ਹਟਾਇਆ ਹੋਇਆ ਇਕ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਨੇਤਾ ਨਾ ਬਣ ਸਕਿਆ।

ਸ੍ਰੀ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਰਾਇਣ ਜ਼ਰੂਰ ਉਸ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਨੇਤਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਹ ਵੀ ਸੋਚਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਰਾਇਣ ਸ੍ਰੀ ਨਹਿਰੂ ਨਾਲ ਡਿਪਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਜਾਏ, ਜਿਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਪਟੇਲ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਆਪ ਵੀ ਚਾਹਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਉਹ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਨਾਰਾਇਣ ਸ੍ਰੀ ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ "ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ" ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ। ਉਹ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਨਾ ਆਏ ਸਗੋਂ ਸ੍ਰੀ ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਵਕਤ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਬਣ ਗਏ ਤੇ ਆਖਰ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰਕੇ ਗਏ।

ਸ੍ਰੀ ਵੀ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਵੀ ਯੂ ਪੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਾਕੂਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਣ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਅਸਫਲਤਾ ਮੰਨ ਕੇ ਅਸਤੀਫਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚੋਂ ਉਹ ਮਤਭੇਦਾਂ ਕਾਰਨ ਅਲੱਗ ਹੋ ਗਏ। ਪਰ ਦੋਵੇਂ ਵਾਰ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਡਿੱਗੇ ਨਹੀਂ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨਾਇਕ ਬਣ ਕੇ ਉਭਰੇ। ਐਤਕੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ "ਆਪਣਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹਲਕਾ" ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਉਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਪਰ ਬੜੀ ਸਭਿਆ ਰਾਜਨੀਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਬੋਫੋਰਜ਼ ਦੇ ਸਕੈਂਡਲ 'ਤੇ ਢੱਕਣ ਪਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰ ਕੇ, ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਹਾਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾ ਹੱਲ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਧੁੰਦਲੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੁੱਖ ਹਸਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇ, ਜਿਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਨਹਿਰੂ ਤੇ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਸਗੋਂ ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਬਣ ਗਏ ਹਨ।

ਕਾਰਨ

ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਦੇ "ਚੜ੍ਹਾਓ" ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੋ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ੁਹਰਤ। ਦੂਜਾ, ਬੋਫੋਰਜ਼ ਸਕੈਂਡਲ। ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨੀ ਦੀਆਂ ਪਣਡੁੱਬੀਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਸਕੈਂਡਲ ਅਤੇ ਸਵਿੱਸ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੰਗਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਤਪਰ ਹੋ ਜਾਣਾ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਖਾਤਰ ਵਜ਼ਾਰਤ ਛੱਡ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਣਾ। ਇਉਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਲ ਇਹ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਬੇਦਾਗ ਹਨ ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸਵੱਛ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਤਾਂ ਘਬਰਾਹਟ ਪੈਦਾ ਹੋਣੀ ਹੀ ਸੀ, ਕੁਝ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦੁਬਿਧਾ ਵਿਚ ਫਸ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਸਮਰਥਕ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਐਮ ਪੀ ਤੇ ਐਮ ਐਲ ਏ ਜਾਂ ਵਜ਼ੀਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਥੋੜੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਸਰਬ ਭਾਰਤੀ ਕੌਮੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਉਂ ਕਹਿ ਲਵੋ, ਬਿਨਾ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਇਆਂ, ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਵੋਟਰਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਆਸ਼ਾ ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਇਹ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦੇਣ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਗਾਵਤ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਦਲ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਜੋ ਬੋਫੋਰਜ਼ ਵਿਚੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਨੰਗੇ ਹੋ ਜਾਣ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੰਕਟ ਏਨਾ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਭਾਗ ਚਲਾ ਹੀ ਨਾ ਸਕਣ ਤਾਂ ਹੀ ਪਰ੍ਹਾਂ ਹਟਣਗੇ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਵਿਗੜਿਆ ਬਿੰਬ ਸੁਧਾਰਨਾ ਚਾਹੁਣਗੇ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ ਖਰਾਬ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਰੋਂ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੁਣਗੇ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਗੱਲਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਛੁਪੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਰਸੂਖ

ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਹਿੰਦੀ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਯੂ ਪੀ ਤੇ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਮੈਦਾਨ ਖੋਹਣ ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਉਹ ਬਨਾਰਸ ਗਏ, ਜੋ ਕਮਲਾਪਤੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਰਸੂਖ ਵਾਲਾ ਇਲਾਕਾ ਹੈ। ਲਗਪਗ 85 ਸਾਲ ਦੇ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਦੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਾਫੀ ਹੇਠੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਅਜੇ ਸ੍ਰੀ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਬਨਾਰਸ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜੋ ਸਵਾਗਤ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹਨ। ਬਨਾਰਸ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦਾ ਗੜ੍ਹ ਹੈ। ਉਂਜ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਸਿਰਫ "ਠਾਕਰ ਜਾਤੀ" (ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਦਾ ਇਕ ਵਰਗ) ਦਾ ਹੀ ਲੀਡਰ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਭਰਮ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਮੂਲ ਗੱਲਾਂ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ, ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੀ, ਭਾਵੇਂ ਨੇਤਾ ਤੇ ਵਜ਼ੀਰ, ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਚੁਣੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਾਡੀ ਦਸ਼ਾ ਬਦਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਹੁੰਮ ਹੁਮਾ ਕੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤੀਜੇ, ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਅਜੇ ਬੌਧਿਕ ਘੱਟ ਭਾਵੁਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵਿਅਕਤੀ ਪੂਜਾ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਤਕੜਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰ ਕੇ 1969-70-71 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਇੰਦਰਾ ਨੇ ਬੈਂਕਾਂ ਤੇ ਬੀਮਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਕੌਮੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਬਣਾ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਇੰਦਰਾ ਵੱਲ ਉਲਰ ਗਈ। ਜਦੋਂ 1977 ਵਿਚ ਇੰਦਰਾ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਗਈ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਰਾਇਣ ਨੇ "ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ" ਦਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਦਿਖਾਇਆ, ਤਾਂ ਵੋਟਰ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਉਲਰ ਗਏ। ਜੇ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਤਾਂ 1980 ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਮੁੜ ਕੇ ਇੰਦਰਾ ਨੂੰ ਪੈ ਗਈਆਂ। ਲੋਕ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਨੇਤਾ ਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਵੇਲੇ ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਆਸ਼ਾ ਦਾ ਤਾਰਾ ਬਣ ਕੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਉਹ ਵੀ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰੇਗਾ ? ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਦੱਸੇਗਾ।

ਆਸ਼ਾ

ਉਂਜ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਆਸ਼ਾ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਗੋਚਰੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਦਾਅਵੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੌਦਿਆਂ ਵਿਚ ਲਈ ਗਈ ਦਲਾਲੀ ਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੋਲਿਆ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਛੁਪਾ ਕੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਭਾਰਤੀ ਧਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਡਟਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਡੂੰਘੀਆਂ ਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ ਤੇ ਸੋਚ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਪੱਖੀ ਤੇ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਸੱਜ-ਪਿਛਾਖੜ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਤੇ ਸੀ. ਪੀ. ਐਮ. ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਟੇਢਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਪਰ ਹੁਣ ਹੇਠਾਂ ਆਪਣੇ ਵਰਕਰਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕ-ਰਾਇ ਦਾ ਦਬਾਉ ਦੇਖ ਕੇ ਸੀ ਪੀ ਐਮ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ ਪੀ ਐਮ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਜਿਉਤੀ ਬਾਸੂ ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਬਣ ਗਏ ਜਾਪਦੇ ਹਨ।

ਜੇ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਧਾਨਕਾਰਾਂ ਤੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੱਲ ਕਾਫੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਖਿਚ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਣੀ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਉਹ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਵੀਰ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਡੇਗਣ ਦੀ ਆਸ਼ਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਯੂ ਪੀ ਤੇ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਸੂਬੇ ਖੋਹ ਲਏ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਇਕੱਲਾ ਯੂ ਪੀ 85 ਮੈਂਬਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਲਈ ਚੁਣਦਾ ਹੈ। ਮੁਰਾਰਜੀ ਡਿਸਾਈ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇਸੇ ਸੂਬੇ ਨੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸੂਬਾ ਵੀ ਇਹੋ ਹੈ।

ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਨਾ ਨਿਕਲੇ। ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਦਲਵਾਂ ਪਲੇਟ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸ ਦੂਜੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਆਸ਼ਾ ਲਾਈ ਬੈਠੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਰਾਜ ਕਰੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਬਣ ਕੇ ਉਭਰਾਂਗੇ। ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਡੇ ਨੇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਫਰੰਟ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਡੇ ਨੇਤਾ ਜਾਂ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੱਡੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਕ ਵੱਡਾ ਨੇਤਾ ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨੇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਣਨ ਦੀ ਆਸ਼ਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਹੈਗੜੇ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਦੇ ਤੈਲਗੂ ਦੇਸਮ ਦੇ ਨੇਤਾ ਐਨ. ਟੀ. ਰਾਮਾਰਾਓ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਸਾਂਝਾ ਮੋਰਚਾ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸਕ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ? ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਣੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੈਂਤੜੇਬਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤਾ ਮੋਹ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਬਾਹਰੋਂ ਇਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਹੀ ਚੁਣਿਆ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਜੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਾਂਝੇ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ

→

ਸੁਆਣੀਆਂ ਲਈ ਕੁਝ ਘਰੇਲੂ ਨੁਸਖੇ

- ਖਾਂਸੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦੁੱਧ ਵਿਚ ਲੌਂਗ ਜਾਂ ਸੁੰਢ ਉਬਾਲ ਕੇ ਪੀਓ।
- ਸਰਦੀ ਵਿਚ ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰਕਾ ਮਲਣ ਨਾਲ ਇਹ ਫਟਦੇ ਨਹੀਂ
- ਸੱਤ ਕਾਲੀਆਂ ਮਿਰਚਾਂ ਕੋਸੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਖਾਣ ਨਾਲ ਜ਼ੁਕਾਮ ਵਿਚ ਫਾਇਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਗਲਾਸ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਰਸ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪੀਣ ਨਾਲ ਚਿਹਰਾ ਸੁੰਦਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਵੇਸਣ, ਹਲਦੀ, ਨਰੰਗੀ ਦਾ ਪੀਸਿਆ ਹੋਇਆ ਛਿਲਕਾ ਦੁੱਧ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਚਿਹਰਾ ਸਾਫ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਚਮੜੀ ਤੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਕ ਹਵਾ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਗਲੈਸਰੀਨ ਦੀ ਹਲਕੀ ਮਾਲਸ਼ ਕਰੋ।
- ਇਕ ਚੁਟਕੀ ਲੂਣ ਸੜੇ ਹੋਏ ਦੁੱਧ ਦਾ ਸੁਆਦ ਦੂਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਸਰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਦਹੀਂ ਦੇਰ ਨਾਲ ਜੰਮਦਾ ਹੈ। ਬਰਤਨ ਕੱਜ ਕੇ ਧੁੱਪੇ ਰੱਖ ਦੇਣ ਨਾਲ ਦਹੀਂ ਜਲਦੀ ਜੰਮ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਜੇ ਵਾਲ ਝੜਦੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਨਾਰੀਅਲ ਦਾ ਤੇਲ ਕੋਸਾ ਕਰ ਕੇ ਮਾਲਸ਼ ਕਰੋ।
- ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਧੱਬੇ ਤੇ ਛਾਈਆਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜੈਤੂਨ ਦਾ ਤੇਲ ਅਤੇ ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਰਸ ਮਿਲਾ ਕੇ ਲਗਾਓ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਕ ਘੰਟੇ ਮਗਰੋਂ ਮੂੰਹ ਧੋ ਲਵੋ
- ਰੂੰ ਤੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਗਲੈਸਰੀਨ ਲਾ ਕੇ ਰਗੜਨ ਨਾਲ ਰੈਫਰੀਜੇਟਰ ਦੇ ਧੱਬੇ ਦੂਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
- ਕੰਨ ਵਿਚ ਦਰਦ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਲਸਣ ਤੇ ਪਿਆਜ ਦਾ ਰਸ ਕੰਨ ਵਿਚ ਪਾਓ।
- ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਸੇਬ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਦੁੱਧ ਮਿਲੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਸੇਬ ਕਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
- ਜੈਤੂਨ ਤੇਲ ਵਿਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਲੂਣ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਮਲਣ ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਨਰਮ ਹੋ ਕੇ ਨਿਖਰਦੀ ਹੈ।
- ਫੋੜਿਆਂ ਦੇ ਦਾਗਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਲੀ ਸ਼ਹਿਦ ਵਿਚ ਮਿਲਾਈ ਮਿਲਾ ਕੇ ਲਗਾਓ।
- ਦੁੱਧ ਦੀ ਮਲਾਈ, ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਰਸ ਤੇ ਵੇਸਣ ਮਿਲਾ ਕੇ ਉਬਟਨ (ਵਟਨਾਂ) ਮਲਣ ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ਕੀ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਲੂਣ ਤੇ ਪੀਸੀ ਹੋਈ ਹਲਦੀ ਮਿਲਾ ਕੇ ਖਾ ਲਵੋ ਤੇ ਉਪਰੋਂ ਕੋਸਾ ਪਾਣੀ ਪੀ ਲਵੋ। ਇਸ ਸਾਲ ਖਾਂਸੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਹੋਵੇਗਾ।

- ਕਮਜ਼ੋਰ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰੋਜ਼ ਗਾਜਰ ਦਾ ਰਸ ਪੀਓ।
- ਅੰਡੇ ਉਬਾਲਣ ਸਮੇਂ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਲੂਣ ਪਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਅੰਡੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਛਿੱਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
- ਫਟੇ ਹੋਏ ਦੁੱਧ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਵਾਲ ਧੋਣ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ਕੀ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਲ ਕਾਲੇ ਤੇ ਮੁਲਾਇਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- ਸਿਰ ਧੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸਰੋਂ ਦਾ ਤੇਲ ਲਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਿਰ ਜਲਦੀ ਸਾਫ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਰੂਪ ਕੌਰ

ਪੰਨਾ 21 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਅਤੇ ਸੱਜਪਿਛਾਖੜ ਪਾਰਟੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਰਲ ਜਾਏ ਤਾਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮੋਰਚੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹਟ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪਰ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਇਕ ਤਕੜੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪੱਖ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹੈ ਜੋ 1980 ਤੋਂ 1987 ਤੱਕ ਚਲੀਆਂ ਆਈਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਤਿਆਗੇ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾ ਕੇ ਵੋਟਾਂ ਲੈਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਤਿਆਗੇ, ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਏ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਤੇ ਕੁਝ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਵੇ। ਭਾਰਤ ਇਸ ਵੇਲੇ ਭਟਕੇ ਭਟਕੇ ਅਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਉਤੇ ਇਤਬਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਬਣ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਬੇਕਾਰੀ ਤੇ ਗਰੀਬੀ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਆਪੋ ਵਿਚੀਂ ਨਫਰਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਪ "ਪਾੜੋ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰੋ" ਦੀ ਨੀਤੀ ਉਤੇ ਚਲਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਸਕਣ ਵਿਚ ਹੀ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। ਇਉਂ ਕਹਿ ਲਓ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਹੀਂ ਚਲਦੀਆਂ, ਨੇਤਾ ਚਲਦੇ ਹਨ। ਗੈਰ-ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤਾਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਨੇਤਾ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਮੱਧਮ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ। ਪਰ ਹੈਗੜੇ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਤਕੜੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹੋ ਹਾਲ ਤੈਲਗੂ ਦੇਸਮ ਤੇ ਲੋਕ ਦਲ ਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਹੀ ਉਭਰੀ ਤੇ ਬੈਠੀ।

ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਪਾਸ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਕਰ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾਗਦਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨਾ ਬਣੀ ਤਾਂ ਉਹ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਬਣ ਕੇ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਤਕੜੀ, ਅਸੂਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੇ ਦਲੇਰ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

- ਟ੍ਰੇਨ ਦੁਰਘਟਨਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਵਿਧਵਾ ਹੋ ਗਈ। ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਬਹਿਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਜੱਜ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੇਰੀ ਮੁਵਕਿਲ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਹਮਦਰਦੀ ਹੋਵੇ। 30 ਸਾਲ ਦੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਇਕੱਲੀ ਰਹਿ ਗਈ।' ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਮੁਵਕਿਲ ਨੇ ਗੱਲ ਕਟਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਕਿਹਾ, '30 ਨਹੀਂ ਵਕੀਲ ਸਾਹਿਬ 25 ਸਾਲ।'

- ਕਾਰ ਵਾਲਾ - ਤੁਸੀਂ ਖੜ੍ਹੇ ਕਿਉਂ ਹੋ ਚਲੋ ਕਾਰ ਵਿਚ ਬੈਠ ਜਾਓ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੈ ਚਲਦਾ ਹਾਂ।

  ਯੁਵਤੀ - ਤੁਸੀਂ ਕਿਧਰ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ।

  ਕਾਰ ਵਾਲਾ- ਪਛੱਮ ਵੱਲ

  ਯੁਵਤੀ - ਤਾਂ ਰਾਂਚੀ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਾਗਲ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਵਲੋਂ ਨਮਸਤੇ ਕਹਿ ਦੇਣਾ।

- ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਜਲਦੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸਭਾ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਚਲਣ ਲੱਗੇ ਤਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ-ਪਾਨ ਤਾਂ ਖਾ ਲਓ।

  ਪਾਨ ਫਟਾਫਟ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਖਾਇਆ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਚਪਲ ਦੇਖ ਕੇ ਪਤਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਤੁਹਾਡੀ ਚਪਲ....।'

  'ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਖਦੇ ਕਲ੍ਹ ਖਾਂ ਲਵਾਂਗਾ।"

ਸਿਖ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ
(ਉਤਰ ਵਿਚ ਟਿਪਣੀ)

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਵੈਨਕੂਵਰ

ਇਸ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠਾਂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ ਸਰੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਲਿਖਤ ਕਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਅਕਤੂਬਰ 23, 1987 ਦੇ ਪੰਨਾ 29 ਤੇ ਛਪੀ ਹੈ ਇਸਦੇ ਪੜਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭੀ ਸਿਖ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਨਾਵਾਕਿਫ ਹਨ। ਪੱਛਮੀ ਦੇ ਕੁਝ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਓਪਰੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਹੀ ਵੇਖਿਆ, ਭੁਲੇਖੇ ਵਿਚ ਪੈ ਕੇ, ਸਿਖ ਧਰਮ ਵਾਰੇ ਗਲਤ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਸਿਖ ਹੀ, ਸਿਖ ਧਰਮ ਵਾਰੇ ਗਲਤ ਪਰਚਾਰ ਕਰਨ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਢਿਲੋਂ ਜੀ ਨੇ ਸਿਖ ਧਰਮ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਅਸੂਲਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਕੋਰਾਪਨ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵੀਚਾਰਾਂ ਤੇ ਟਿਪਣੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ।

(1) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਕੇਵਲ ਦੋ ਨੂੰ ਹੀ ਈਸ਼ਵਰ ਭਗਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਲਵਾਰ ਭੀ ਧਾਰਨੀ ਪਈ .... ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ।

ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ "ਤਲਵਾਰ" ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਹੀ ਚੁਕ ਲਈ ਸੀ ਤੇ "ਲੜਾਈ" ਦਾ ਮੁਢ ਬੰਨ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਗਰੀਬ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ। ਬੇਇਨਸਾਫ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਤੋਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਧਰਮ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸੱਚ ਦੇ ਝੰਡੇ ਗੱਡ ਦਿੱਤੇ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ "ਰਾਜੇ ਸ਼ੀਂਹ ਮੁਕੱਦਮ ਕੁੱਤੇ" ਕਹਿ ਕੇ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਦਾ ਖ਼ੂਨ ਪੀਣ ਤੋਂ ਵਰਜਿਆ। ਧਰਮ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ... ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਜਬਰੀ ਧਨ ਬਟੋਰਨ ... ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਕਾਦੀ ਕੂੜੁ ਬੋਲਿ ਮਲੁ ਖਾਇ ॥ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਾਵੈ ਜੀਆ ਘਾਇ ॥ ਜੋਗੀ ਜੁਗਤਿ ਨ ਜਾਣੈ ਅੰਧੁ ॥ ਤੀਨੇ ਓਜਾੜੇ ਕਾ ਬੰਧੁ ॥" — ਪੰਨਾ 662

ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਜੋ ਜਬਰਦਸਤੀ ਆਪਣੇ ਜਜ਼ਮਾਨਾਂ (ਆਮ ਲੋਕਾਂ) ਤੋਂ ਧਰਮ ਦਾ ਡਰ ਪਾ ਕੇ ਮਾਇਆ ਖੋਂਹਦਾ ਸੀ ਉਸ ਵਾਰੇ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤ ਕੇ ਕਿਹਾ "ਅੰਤਰਿ ਪੂਜਾ ਪੜਹਿ ਕਤੇਬਾਂ ਸੰਜਮੁ ਤੁਰਕਾ ਭਾਈ ॥

ਛੋਡੀਲੇ ਪਾਖੰਡਾ ॥ ... ਮਥੈ ਟਿਕਾ ਤੇੜਿ ਧੋਤੀ ਕਖਾਈ ॥ ਹਥਿ ਛੁਰੀ ਜਗਤ ਕਾਸਾਈ ॥ ਨੀਲ ਵਸਤ੍ਰ ਪਹਿਰਿ ਹੋਵਹਿ ਪਰਵਾਣੁ ॥ ਮਲੇਛ ਧਾਨੁ ਲੇ ਪੂਜਹਿ ਪੁਰਾਣੁ ॥ ਪੰਨਾ 472

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਛਡਣ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਓਹਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੰਗਾਰਿਆ॥ ਸਮਾਜ ਦੀ ਇਸ ਵਡੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਓਹਨਾਂ ਦੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਪਿਛੋਂ ਭੀ ਕੀ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੂੰ "ਨਿਰੋਲ ਭਗਤ" ਹੀ ਕਹੀ ਜਾਵਾਂਗੇ ਜਾਂ ਪੱਕਾ ਤੇ ਸਚਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਮੰਨਾਂਗੇ।

ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਸਮਝਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਭਗਤਾਂ ਵਾਂਗ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਸ਼ਰੀਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਚ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਭੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਓਹਨਾਂ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਦੀ ਜ਼ਮੇਵਾਰੀ ਅਗੇ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਥਾਪੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਇਕ ਬਾਕਾਇਦਾ ਸੰਸਥਾ ਖੜੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਸਮਾਜ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਪਿਸੂ ਪੈ ਗਏ ਕਿ ਹੁਣ ਜਨਤਾ ਜਾਗ ਉਠੇਗੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣ ਖੂਨ ਨਹੀਂ ਪੀਣ ਦੇਵੇਗੀ। ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਝਗੜੇ ਕਰਨੇ ਆਰੰਭ ਦਿਤੇ।

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਵਿਉਂਤਬਧ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ, ਫਿਰ ਭਲਾ ਸਮਾਜਕ ਜੋਕਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ। ਸੂਬੇਦਾਰ ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਚੁਕ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਫੌਜ ਚੜ੍ਹਾ ਦਿਤੀ। ਓਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਜਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਓਹਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ ਤੇ ਚਲਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਿਥੀਚੰਦ ਨੂੰ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਗੁਰੂ ਮੜ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸਿਖ ਧਰਮ ਬਣਾ ਕੇ ਪਰਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਫੌਜਦਾਰ ਸੁਲਹੀ ਖਾਨ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਦੇ ਪਿੰਡ, ਉਸਦਾ ਇੱਟਾਂ ਪਕਾਉਣ ਦਾ ਭੱਠਾ ਦੇਖਣ ਗਿਆ, ਘੋੜਾ ਤ੍ਰਿਬਕ ਜਾਣ ਕਰਕੇ, ਸਣੇ ਘੋੜੇ ਜਲਕੇ ਭਠੇ ਵਿਚ ਡਿਗ ਕੇ ਸੜ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਘਟਨਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਭੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ

ਸੁਲਹੀ ਤੇ ਨਾਰਾਇਣ ਰਾਖੁ ॥ ਸਲੁਹੀ ਕਾ ਹਾਥੁ ਕਹੀ ਨ ਪਹੁਚੈ ਸੁਲਹੀ ਹੋਇ ਮੂਆ ਨਾਪਾਕੁ ॥ ਪੰਨਾ 825 ਆਦਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ॥

ਦੂਜੀ ਵੇਰ ਸੁਲਹੀ ਦਾ ਭਰਾ, ਸੁਲਭੀ ਖਾਨ, ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਆਇਆ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਕ ਰਾਤ ਉਸੇ ਦੇ ਨੌਕਰ ਨੇ ਉਸਦੀਆਂ ਝਿੜਕਾਂ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਕੁਹਾੜਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਸਦਾ ਸਿਰ ਵੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਨੋਂ ਵੇਰੀ ਫੌਜ ਮੁੜ ਗਈ।

ਅਗੇ ਨੂੰ ਭੀ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਹੀ (ਨ ਕਿ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਢਿਲੋਂ ਜੀ ਨੇ ਸਮਝਿਆ ਹੈ) ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਜਾਲਮ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਜੇ ਉਹ ਤਲਵਾਰ ਚੁਕੇ ਤਾਂ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਓਹਨਾਂ ਆਪਣੇ ਪੁਤਰ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਪਹਿਲਵਾਨੀ, ਘੋੜ ਸਵਾਰੀ ਤੇ ਢਾਲ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਖਾਉਣੀ ਆਰੰਭ ਦਿਤੀ। ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਦੇਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਓਹ ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ ਮੀਰੀ ਤੇ ਪੀਰੀ ਦੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਦੀ ਜ਼ਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ।

ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਫੌਜ ਨੇ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸਾਧਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ (ਜਿੰਨਾ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ) ਪੈਂਦੇ ਖਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਫੌਜ ਨੂੰ ਭਾਂਜ ਦਿੱਤੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿੰਨ ਵੇਰੀ ਫਿਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਹਰ ਵੇਰੀ ਫਤਹ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ

ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਢਿਲੋਂ ਹੁਰਾਂ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢ ਲਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੇ ਬਦਲੇ ਲਈ ਤਲਵਾਰ ਚੁਕੀ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਉਹਨਾਂ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਤੇ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜੇ ਕੋਈ ਘਰ ਬੈਠਿਆਂ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰੇ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਬਚਾ ਕਰਨਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ ਕਿਵੇਂ ਬਣ ਗਿਆ ਦੂਜੀ ਗੱਲ, ਤਲਵਾਰ ਢਾਲ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਵਾਰੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਓਹਨਾਂ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਤਲਵਾਰ ਚੁਕੀ ਓਹਨਾਂ ਨਾਲ ਅਨਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹੋਣਾ ਹੀ ਦਸਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਭੀ ਸੋਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਲਿਖ ਦਿਤਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਦਲੇ ਲਈ ਤਲਵਾਰ ਧਾਰਨ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪੁਛਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਕਾਤਲ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਤੇ, ਉਸਦੇ ਕਿਸੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤੇ ਕਿਥੇ ਤੇ ਕਦੋਂ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਓਹ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਦੇ ਜਰ ਖਰੀਦੇ ਪਿੰਡ ਆਨੰਦਪੁਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਕੇ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਬਣਕੇ ਰਹਿਣਾ ਸਿਖਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਤਾਂ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਜਾਲਮ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਰਲਕੇ ਗੁਰੂ ਤੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ। ਪਰ ਵੇਖੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਦਭਾਵਨਾ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਆਏ, ਮੈਦਾਨੇ ਜੰਗ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਕੇ ਭੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਬਦਲਾ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ। ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਭਾਈ ਘਨੱਈਆ ਵਲੋਂ ਇਸ ਸੇਵਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਜੇਹੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਵਾਰ ਵਾਰਨ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਬਦਲੇ ਲਈ ਕਿਰਪਾਨ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਦੱਸਣਾ ਜਿਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਘੋਰ ਅਨਿਆ ਹੈ ਉਥੇ ਸਿਖ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸਿਖੀ ਸਿਧਾਂਤ

Matrimonial

Matrimonial correspondence is invited from Sikh youngmen with professional status (doctor, architect, engineer etc.) for a talented, beautiful, slim, 5'5© fair-complexioned girl persuing her medical studies (M.D.), pediatrics in Punjab. The girl is 25 years, and belongs to a highly respectable and educated family. Caste no bar. A photo (returnable) will be appreciated. Non-clean shaven only, please.

Write :

MAT (2011)
C/o The Canada Darpan
P.O.BOX 265
SURREY, B.C. V3T 4W8

ਭਰਿੰਡ

"ਫੜੋ ਵੇ, ਫੜੋ ਕੋਈ, ਵੱਢੇਗਾ ਇਹ ਤਾਂ" ਇਕ ਔਰਤ ਨੇ ਭਰਿੰਡ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਰੌਲਾ ਪਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਬੱਸ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਉਸ ਔਰਤ ਵਲ ਗਿਆ।

ਉਸ ਔਰਤ ਦੀ ਸੀਟ ਪਿਛੇ ਬੈਠੇ ਬੰਦੇ ਨੇ ਜੇਬ ਵਿਚੋਂ ਰੁਮਾਲ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਭਰਿੰਡ ਨੂੰ ਰੁਮਾਲ ਵਿਚ ਦੱਬ ਲਿਆ। ਉਸਨੇ ਰੁਮਾਲ ਤੇ ਮਾੜਾ ਦਬਾ ਪਾ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹਿਆ ਤਾਂ ਓਹੀ ਔਰਤ ਫਿਰ ਰੌਲਾ ਪਾਉਣ ਲੱਗੀ, "ਵੇ ਵੀਰਾ ਮਾਰੀਂ ਨਾ, ਮਾਰੀਂ ਨਾ। ਤਾਕੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਛੱਡ ਦੇ।"

ਸ਼ਿਆਮ ਸੰਦਰ ਦੀਪਤੀ

→

ਤੋਂ ਪੂਰਨ ਨਾਵਾਕਿਫ ਹੋਣਾ ਭੀ ਹੈ।

(2) ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਆਖਰੀ ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਸਨ —

ਇਹ ਇਕ ਵੱਡਾ ਭੁਲੇਖਾ ਹੈ ਜੋ ਉਘੇ ਸਿਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਤੇ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੀ ਲਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। 1699 ਦੀ ਵੈਸਾਖੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੇ (ਦੇਹਧਾਰੀ) ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਥਾਪ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਅਟਲ ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂ (ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ) ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਨੇ ਆਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਿਆ ਅਤੇ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਬਣਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਵਿਚ ਹੀ ਸਮੋ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਹ ਗਲ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹੈ — ਦੇਹ ਪੰਥ ਵਿਚ, ਆਤਮਾ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ। ਇਸੇ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ "ਖਾਲਸਾ ਮੇਰੋ ਸਤਿਗੁਰ ਪੂਰਾ। ਖਾਲਸਾ ਮੇਰੋ ਸਾਜਨ ਸੂਰਾ" ਕਹਿਕੇ ਸਤਿਕਾਰਿਆ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਆਖਰੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਗੁਰੂ ਸਨ ਪਰ ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਦੇਹ ਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਕਹਿਣਾ ਦਿਨ ਨੂੰ ਰਾਤ ਕਹਿਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਭਾਈ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਹ ਲਿਖਦੇ ਹਨ

ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਮਾਨੀਅਹਿ, ਪਰਗਟ ਗੁਰੂ ਕੀ ਦੇਹ ॥
ਜੋ ਸਿਖ ਕੋ ਮਿਲਬੋ ਚਾਹਿ, ਖੋਜ ਇਨਹੁ ਮਹਿ ਲੇਹੁ।
ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੇ ਬਚਨ ਸਿਉਂ ਪ੍ਰਗਟ ਚਲਾਯੋ ਪੰਥ ॥
ਸਭ ਸਿਖਨ ਕੋ ਬਚਨ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਮਾਨੀਆਹੁ ਗ੍ਰੰਥ

ਪਰ ਵੇਖੋ ਸ਼ੈਤਾਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਚਾਲ। ਉਹਨਾਂ ਸਿਖ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਪਾਸੋਂ ਹੀ ਇਸ ਦੋਹਿਰੇ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਮਧਮ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਪਰਲੇ ਵੀਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿਤਾ।

— ਆਗਿਆ ਭਈ ਅਕਾਲ ਕੀ ਤਬੈ ਚਲਾਯੋ ਪੰਥ।
— ਸਭ ਸਿਖਨ ਕੋ ਹੁਕਮ ਹੈ ਗੁਰੂ ਮਾਨੀਓ ਗ੍ਰੰਥ।
ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਕੋ ਮਾਨੀਓ ਪ੍ਰਗਟ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਦੇਹ ॥
ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਮਿਲਬੋ ਚਹੈ ਖੋਜ ਸ਼ਬਦ ਮੈ ਲੇਹ ॥

ਨਵੇਂ ਲਿਖੇ ਇਹ ਦੋਹਿਰੇ ਇਤਨੇ ਪਰਚਲਤ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਭੀ ਪਾਸ ਕਰਨੇ ਪਏ (ਜਾਂ ਅਣਜਾਣ ਪੁਣੇ ਵਿਚ ਕੀਤੇ) ਹਨ ਏਹੀ ਦੋਹਿਰੇ ਸਾਰੇ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਪੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਤੇਜ ਹੋਰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਰਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋਰ ਦੋਹਿਰੇ ਜੋੜ ਦਿਤੇ) ਤਾਂ ਕਿ ਸਿਖ ਉਹਨਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਖੰਡਾ ਜਾ ਕੇ ਹਾਥ ਮੇਂ ...) ਦੇ ਤੱਤ ਵਲ ਘੱਟ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਤੇ ਹੋਰ ਵੀਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਲਗ ਜਾਣ।

(3) ਤਲਵਾਰ ਆਦਿ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਇਸ (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ) ਵਿਚ ਤਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਇਕ ਅਖਰ ਭੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ। ....

ਹਿੰਸਾ ਆਦਿ ਨਿਜੀ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੀ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਏਸ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਮੰਨਣ ; ਭਾਵ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਸਦੀਵੀ ਰਾਹ ਅਪਨਾਉਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਵਾਰੇ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਵਾਰੇ ਅਜੇਹੇ ਨਤੀਜੇ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਅਕਲ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿਚ ਸੁਟ ਕੇ ਹੀ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਜਾਣ ਬੁਝਕੇ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਤੇ ਚਾਲਾਕੀ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਿੰਸਕ ਤੇ ਗਲਤ ਰਾਹ ਪਏ ਹੋਏ ਦਸਣ ਲਈ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਵਾਰੇ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਹੀ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰ ਲਿਖੇ ਪੈਰੇ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਤਿੰਨ ਗਲਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ
(1) ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਇਕ ਅਖਰ ਨਹੀਂ। (2) ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਉਲਟ) ਨੇ ਹਿੰਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਕੀਤਾ। (3) ਆਪਣੇ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਥਾਪ ਦਿੱਤਾ ਤਾਕਿ ਸਿਖ ਸਦਾ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਚਲਣ ॥

ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਿਖ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ "ਹਿੰਸਾ" ਅਤੇ "ਅਹਿੰਸਾ" ਕੀ ਹੈ। ਓਹ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਮਤਿ ਅਤੇ ਜੈਨਮਤਿ ਦੀ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਹੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਝ ਬੈਠੇ ਨੇ। ਇਸ ਭੁਲੇਖੇ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਰਾਹ ਪਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਗਲਤ ਨਤੀਜੇ ਕੱਢਵਾ ਦਿੱਤੇ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮਤਿ ਤੇ ਜੈਨ ਮਤਿ ਦੀ "ਅਹਿੰਸਾ" ਦੇ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਖੰਡੀ ਤੇ ਪੁਠੇ ਰਾਹ ਪਏ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਜੈਨੀ ਦਰਖਤ ਨਾਲੋਂ ਫਲ ਪਤੇ ਤੋੜਨੇ ਹਿੰਸਾ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਚਾਹੇ ਬੰਦਾ ਭੁਖ ਨਾਲ ਹੀ ਮਰ ਜਾਵੇ। ਓਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਸਭ ਬਨਸਤੀ ਵਿਚ ਜਾਨ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਫਲ ਫੁਲ ਤੋੜਨਾ ਹਿੰਸਾ (ਹਤਿਆ ਕਰਨਾ) ਤੇ ਪਾਪ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਵੀਚਾਰ ਪਖੰਡ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਤੇ ਸਾਰਾ ਅਨਾਜ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਜਿਉਂ ਹੀ ਨਹੀਂ

→

ਚਲੰਤ ਮਾਮਲੇ

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇੜਾ

ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸੁਈਟਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਡਰਾਫਟ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਤਜ਼ਵੀਜ਼

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜ਼ੋਨ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਸੈਕੰਡਰੀ ਜਾਂ ਬੇਸਮੈਂਟ ਸੁਈਟਾਂ, ਦੂਜੀ ਕਿਚਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਵੱਡੇ ਘਰਾਂ ਵਾਰੇ ਕਈ ਦੇਰ ਤੋਂ ਚਰਚਾ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਅੱਜ ਕੱਲ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿਚੋਂ ਅਲੋਪ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸਾਰੇ ਮਸਲਿਆਂ ਵਾਰੇ ਜਿਵੇਂ ਘਰਾਂ ਦਾ ਸਾਈਜ਼, ਨਵੇਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਕਿਚਨ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸੁਈਟਾਂ ਵਾਰੇ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਾਰੇ ਬਹੁਤ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ, ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਹਰਾਂ ਆਦਿ ਤੋਂ ਸਲਾਹਾਂ ਲਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਨਵੇਂ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਜ਼ਾਂ ਵਾਰੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਮਾਡਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਘਰ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਗੈਰੇਜ ਦਾ ਏਰੀਆ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਏਗਾ (ਜੋ ਅੱਗੇ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਪੰਜ ਕਿਸਮ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਵਿਆਵਿਆ ਵਾਰੇ ਵਾਦ ਵਿਵਾਦ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਵਾਅਦਾ ਦਿਤਾ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਦੂਜੀ ਕਿਚਨ ਕਾਨੂੰਨ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਵਾਰੇ ਮੈਂ ਪਹਿਲੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖ ਚੁਕਾ ਹਾਂ।

ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਡਰਾਫਟ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਵਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਗਲ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜੋ ਜੁਆਇਸ ਏਰੀਆ ਜਾਂ ਜੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸੁਈਟਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਰੇ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੀ ਗੱਲਾਂ ਹਨ ਤੇ ਫਿਰ ਲਾਗੂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕੌਂਸਲ ਵਿਚ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਟਿਪਣੀ ਅਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਆਉਣਗੀਆਂ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਬਦਲੀਆਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਪਬਲਿਕ ਦਬਾਅ ਪਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸੁਈਟਾਂ ਵਾਰੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਦਿਨ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਇਕ ਆਰਜ਼ੀ (ਵਕਤੀ) ਪਰੋਗਰਾਮ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਹੈ :— 22 ਅਕਤੂਬਰ 1986 ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਬਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਕਿਚਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਘਰ ਵਿਚ ਇਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਬਣਾਏ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸੁਈਟ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ (2) ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਜਾਨ ਲਈ ਅਤਿ ਖਤਰਨਾਕ ਸੁਈਟਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ (3) ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਿਹਨਾਂ ਵਾਰੇ ਸ਼ਕਾਇਤ ਆਵੇ, ਉਹਨਾਂ ਵਾਰੇ ਐਕਸ਼ਨ।

ਇਸ ਅੰਤਰਮ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਕਮੇਟੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਕਮੇਟੀ ਉਤੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਪਰਮਿਟ ਅਤੇ ਲਸੰਸ ; ਅੱਗ, ਹੈਲਥ, ਸੋਸ਼ਲ ਪਲੈਨਿੰਗ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਦੇ ਬੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਜੀਵਨ ਤੇ ਸਿਹਤ ਖਤਰੇ ਵਾਰੇ ਯੋਗ ਐਕਸ਼ਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੀ ਕਮੇਟੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਪਰਮਿਟ ਤੇ ਲਸੰਸ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਈਟਾਂ ਵਾਰੇ ਰੀਵੀਊ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਆਂਢ ਗੁਆਂਢ ਵਿਚ ਰੌਲਾ ਰੱਪਾ, ਪਾਰਕਿੰਗ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਦੂਜੇ ਸੁਈਟ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਸੋਚੇਗੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਸ਼ਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਅੰਤਰਮ (ਆਰਜ਼ੀ) ਪਰੋਗਰਾਮ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲਈ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਤੇ ਬੇਸਮੈਂਟ ਸੁਈਟਾਂ ਬਾਰੇ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਪੱਕਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਹ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸਥਾਈ ਪਰੋਗਰਾਮ ਦੋ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ —

ਇਕ ਉਹਨਾਂ ਏਰੀਆਂ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਸੁਈਟਾਂ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਜਿਸ ਕੰਮ ਲਈ (ਜਿਵੇਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ)

ਦੂਜੇ ਜਿਹੜੇ ਗੈਰ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਉਵੇਂ ਦੂਜੇ ਸੁਈਟਾਂ ਦੀ ਖੁੱਲ (ਇਜ਼ਾਜਤ) ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਸੁਈਟਾਂ ਨੂੰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਬੰਦ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਪਰੋਗਰਾਮ।

ਜਿਹਨਾਂ ਸੁਈਟਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ — ਉਹ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨਿਯਮਾਂ ਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਉਪਰ ਪੂਰੇ ਉਤਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਜ਼ੋਨ, ਪਾਰਕਿੰਗ, ਬਿਲਡਿੰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਤ ਤੇ ਯੋਗ ਉਪ-ਨਿਯਮ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮਿਟ ਤੇ ਲਸੰਸ ਮਹਿਕਮਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਲਈ ਪਲੈਨ, ਫੀਸ ਅਤੇ ਆਰਜ਼ੀ ਆਦਿ ਦੇਣੇ ਪੈਣਗੇ।

ਜ਼ੋਨ ਤੇ ਪਾਰਕਿੰਗ ਦੇ ਨਿਯਮ ਜ਼ਰੂਰ ਪੂਰੇ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਕੁਝ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਟੈਂਡਰਡਾਂ (ਸੁਈਟਾਂ ਲਈ) ਉਪਰ ਪੂਰਾ ਉਤਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਬੇਸਮੈਂਟ ਸੁਈਟ ਦੀ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਛੇ ਫੁੱਟ ਦਸ ਇੰਚ ਉਚਾਈ ਹੋਵੇ। ਹਵਾ ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਹੋਵੇ। ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਲਈ (ਖਤਰੇ ਜਾਂ ਅੱਗ ਸਮੇਂ) ਜੁਦਾ ਰਾਹ, ਅੱਗ ਤੋਂ ਬਚਾਅ, ਹਰ ਯੂਨਿਟ ਵਿਚ ਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਤ ਅੱਗ ਅਲਾਰਮ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪਲੈਨਿੰਗ, ਗੈਸ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਵੀ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਜਿਥੇ ਸੁਈਟਾਂ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜਤ ਮਿਲੇਗੀ, ਉਥੇ ਮਾਲਕ ਮਕਾਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਰਮਿਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਲਾਨਾ ਫੀਸ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੀਸਾਂ ਨਹੀਂ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੁਲੰਬੀਆ ਦੀ ਅਸਿਸਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਟੈਕਸ ਆਦਿ ਵਾਰੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਸਿਟੀ ਇੰਜਨੀਅਰ ਸਾਲਾਨਾ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਏਗਾ। ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮਿਟ ਦੀ ਫੀਸ ਕੋਈ ਛੇ ਸੌ ਡਾਲਰ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹਰ ਸਾਲ ਸੁਈਟ ਲਈ ਫੀਸ ਦੇਣੀ ਪਿਆ ਕਰੇ। ਬੇਸਮੈਂਟ ਜਾਂ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸੁਈਟ ਬਣਾਉਣ। ਅੱਗ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਪਾਣੀ ਛਿੜਕਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਬੇਸਮੈਂਟ ਦੀ ਉਚਾਈ ਘੱਟ ਹੈ ਤਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਘਰ ਉਚਾ ਚੁਕਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕਾਫੀ ਮਹਿੰਗਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਫੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨੀ ਪੈਣੀ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਜ਼ਾਜਤ ਨਹੀਂ।

ਘਰ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਦੋ ਕਾਰਨ ਦੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸੁਈਟਾਂ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜਤ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ। ਜਾਇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜੁਆਇਸ ਏਰੀਆ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਸੁਈਟਾਂ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਵੀ ਇਜ਼ਾਜਤ ਦੇਣ ਲਈ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਨੇ ਹਾਂ ਕੀਤੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਸੁਈਟਾਂ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜਤ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਆਦਿ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦੇਣ ਲਈ ਹਰ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ

ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 20 ਤੇ

→

ਸਕਦਾ। ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਨੂੰ ਹਿੰਸਕ ਕਰਮ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਓਹ ਵਿਅੰਗਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਇਓਂ ਝੁਠਲਾਉਂਦੇ ਹਨ।

(ਵਾਰ ਆਸਾ ਮ: ੧ ਪੰਨਾ 472)

— "ਜੇਤੇ ਦਾਣੇ ਅੰਨ ਕੇ ਜੀਆ ਬਾਝੁ ਨ ਕੋਇ॥ ਪਹਿਲਾ ਪਾਣੀ ਜੀਉ ਹੈ ਜਿਤੁ ਹਰਿਆ ਸਭੁ ਕੋਇ।" ਪਾਣੀ ਭੀ ਪੀਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਹੈ। ਹਰ ਦਾਣੇ ਵਿਚ ਭੀ ਜੀਵ ਹੈ ਓਹ ਭੀ ਨਹੀਂ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਦਹੀਂ ਵਿਚ ਕਰੋੜਾਂ ਜੀਵ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜੇਹੇ ਵੀਚਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਜੋ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਕੀੜਾ ਪਰੇ ਕਰਕੇ ਤੁਰਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਉਸਦੀ ਹਿੰਸਾ ਨ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਓਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੋਹਲਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

— ਲਕੀ ਕਾਸੇ ਹਥੀ ਫੁੰਮਣ ਅਗੋ — ਪਿਛੀ ਜਾਹੀ ....
— ਦਯਿ ਵਿਗੋਏ ਫਿਰਹਿ ਵਿਗੁਤੇ, ਫਿਟਾ ਵਤੈ ਗਲਾ॥
— ਜੀਆ ਮਾਰਿ ਜੀਵਾਲੇ ਸੋਈ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ਰਖੈ॥

ਦੂਸਰੇ, ਆਪਣੀ ਰਖਿਆ ਲਈ ਕਿਸੇ ਜਾਲਮ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕਰਨਾ ਹਿੰਸਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੇ ਜ਼ਾਲਮ ਦੀ ਹਤਿਆ ਭੀ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਮਨੁਖ ਦਾ ਜਮਾਂਦਰੂ ਹੱਕ ਹੈ। ਤੇ ਇਸ ਹਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਧਰਮ ਹੈ, ਹਿੰਸਾ ਨਹੀਂ।

ਕੇਵਲ ਗੁਰਮਤਿ ਤੋਂ ਬੇਸਮਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹੀ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਚੁਕ ਕੇ "ਹਿੰਸਾ" ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ "ਅਹਿੰਸਾ" ਵਾਲਾ ਰਾਹ ਤਿਆਗ ਦਿਤਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਅਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਮਾਰਿਆ ਤੇ ਉਸੇ ਰਾਹ ਤੇ ਚਲਦੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਵਾਰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਵਾ ਲਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ ਨੂੰ ਤੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ।

ਜੇ ਕੋਈ ਧਾੜਵੀ ਤੁਹਾਡਾ ਘਰ ਲੁਟਣ ਆ ਪਵੇ, ਤੁਹਾਡੀ ਧੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਜਬਰਦਸਤੀ ਚੁਕ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣਾ ਚਾਹੇ, ਰੋਕਣ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਬਾਂਹ ਵੱਢ ਦੇਵੇ ਜਾਂ ਮਾਰ ਦੇਵੇ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪੁਲਸ ਦਾ ਸਿਪਾਹੀ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਰ ਦੇਵੇ ਉਹ ਹਿੰਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸਗੋਂ ਉਸਦੀ ਗੋਲੀ ਹਿੰਸਕ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਹਿੰਸਾ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਏਹੀ ਕੁਝ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸਦੇ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸੇਵਕ, ਸਚੇ ਅਹਿੰਸਕ ਵਾਰੇ ਇਹ ਲਿਖਣਾ ਕਿ "ਓਹਨਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਕਰਕੇ ਫੇਲ ਹੋ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਆਪਣੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਰਾਹ ਚਲਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਕਿਸੇ ਸਿਧੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕਲਮ ਤੋਂ ਆਸਾ ਨਹੀਂ ਰਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਹਿੰਸਾ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ : ਸਿਖ ਧਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਓਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹਿੰਸਾ ਹੈ, (ਖੂਨ ਪੀਣਾ ਹੈ) ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਕਮਜ਼ੋਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਾਭ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ। ਜਾਂ ਆਪਣਾ ਜ਼ੋਰ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ, ਧਰਮ ਦਾ ਬੁਰਕਾ ਪਾ ਕੇ ਜਾਂ ਸਿਧੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਖੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਮਾਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਬੇਬਸੀ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਕੇ ਉਸਦਾ ਹੱਕ ਮਾਰਨਾ ਹਿੰਦੂ ਲਈ ਗਾਂ ਖਾਣ (ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹਿੰਸਾ) ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲਈ ਸੂਰ ਖਾਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ (ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜਾ ਕੰਮ) ਹੈ

ਹਕੁ ਪਰਾਇਆ ਨਾਨਕਾ ਉਸੁ ਸੂਅਰ ਉਸੁ ਗਾਇ। (ਪੰਨਾ 141

ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹਿੰਸਕ ਮੰਨਦਾ ਹੈ।

ਗਰੀਬਾਂ ਉਪਰਿ ਜਿ ਖਿੰਝੈ ਦਾੜੀ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਿਮ ਸਾ ਅਗਨਿ ਮਹਿ ਸਾੜੀ। ਪੰਨਾ 199

ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇ ਛੁਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਫੜੀ ਅਤੇ ਨ ਹੀ ਉਸਨੇ ਮਾਸ ਵੱਢ ਵੱਢਕੇ ਵੇਚਿਆ ਸੀ ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਹਥ ਛੁਰੀ ਵਾਲਾ ਕਾਸਾਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਓਹਨਾਂ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਓਹ ਗਰੀਬਾਂ ਤੋਂ ਧਰਮ ਦਾ ਡਰ ਪਾ ਕੇ ਜਬਰਦਸਤੀ ਪੈਸੇ ਬਟੋਰਦਾ ਸੀ। ਇਹੀ ਹਿੰਸਾ ਹੈ।

ਜੈਨ ਮਤਿ ਦੀ "ਹਿੰਸਾ" ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸਿਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਹਿੰਸਾ (ਫਲ ਫੁਲ ਤੋੜ ਕੇ ਖਾ ਲੈਣੇ ਤੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਫੁਮਣ ਰਖਣੇ ਕਿ ਕੋਈ ਕੀੜਾ ਪੈਰ ਥੱਲੇ ਆ ਕੇ ਉਸਦੀ ਹਿੰਸਾ ਨ ਹੋ ਜਾਵੇ) ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ।

ਢਿਲੋਂ ਜੀ ਦੀ ਗਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਆਪ ਤੀਰ ਦੇਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ੁਲਮ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ। ਸਿੰਘਾਂ ਉਸ ਪਿਛੋਂ 50 ਸਾਲ ਤਕ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਜਾਲਮਾਂ ਵਿਰੁਧ ਖੰਡਾ ਵਾਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਬੇਬਸ ਬੇਕਸੂਰ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਛਡਾ ਕੇ ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਓਹਨਾਂ ਇਹ ਧਰਮ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਈਆਂ ਜਰਵਾਨਿਆਂ ਦਾ ਖੂਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਆਪ ਭੀ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾਈਆਂ। ਤਾਂ ਕੀ ਸਿਖ ਇਹ ਸਭ "ਹਿੰਸਾ" (ਲੇਖਕ ਦੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ) ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਉਲਟ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਫੈਸਲਾ ਪਾਠਕਾਂ ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਾਲਮ ਦੇ ਜਬਰ ਤੋਂ ਗਰੀਬ ਅਨਾਥਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰਾਂ ਦੀ ਰਖਿਆ ਲਈ ਖੰਡਾ ਫੜਨਾ ਪੁੰਨ ਹੈ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ (ਪਾਪ) ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ "ਹਿੰਸਾ" ਦਾ ਅਖਰ ਨਹੀਂ ?

"ਹਿੰਸਾ" ਕੀ ਹੈ ਦੀ ਵੀਚਾਰ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਜੈਨ ਮਤਿ ਦੀ "ਹਿੰਸਾ" ਨੂੰ ਤਾਂ ਪਖੰਡ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

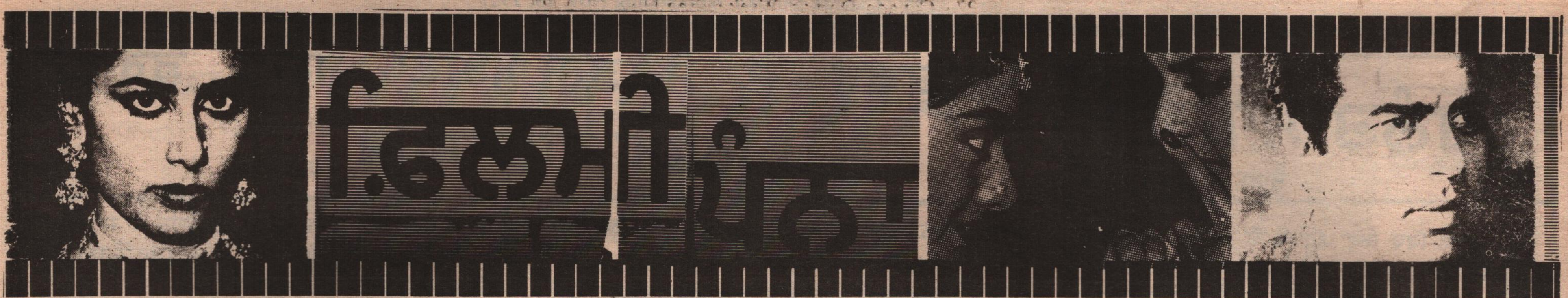
ਜੇਕਰ ਲੇਖਕ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਗਰੀਬ ਦੇ ਹਕ ਲਈ ਤਲਵਾਰ ਚੁਕਣਾ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਤਾਂ ਓਹ ਇਹਨਾਂ ਤੁਕਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੀ ਖੇਚਲ ਕਰਨ।

ਸੂਰਾ ਸੋ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ਜੁ ਲਰੈ ਦੀਨ ਕੇ (ਗਰੀਬ ਲਈ) ਹੇਤ॥
ਪੁਰਜਾ ਪੁਰਜਾ ਕਟਿ ਮਰੈ ਕਬਹੂ ਨ ਛਾਡੈ ਖੇਤੁ॥ (ਪੰਨਾ 1105

ਕੇਵਲ ਗੱਲਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨਾ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭਾਉਂਦਾ। ਓਹ ਸਚਾ ਪ੍ਰੇਮ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਸਚ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਂਦਿਆਂ ਜਾਨ ਦੀ ਬਾਜੀ ਲਾਉਣ ਲਈ ਭੀ ਸਿਖ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ —

ਜਉ ਤਉ ਪ੍ਰੇਮ ਖੇਲਣ ਕਾ ਚਾਉ॥ ਸਿਰੁ ਧਰਿ ਤਲੀ ਗਲੀ ਮੇਰੀ ਆਉ॥
ਇਤੁ ਮਾਰਗਿ ਪੈਰੁ ਧਰੀਜੈ॥ ਸਿਰੁ ਦੀਜੈ, ਕਾਣਿ ਨ ਕੀਜੈ॥

ਪੰਨਾ 1412

ਸ਼ਬਾਨਾ ਆਜ਼ਮੀ

ਸਾਰਥਕ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਸਰਵੋਤਮ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਸ਼ਬਾਨਾ ਆਜ਼ਮੀ ਕੋਲ ਫਿਲਮੀ ਰੁਝੇਵਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਨਾਂਮਾਤਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਰ ਵਾਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਵਾਰਡ ਮਿਲ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਲਈ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਦਰਸ਼ਕ-ਵਰਗ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਸ਼ਿਰੀ ਦੇਵੀ, ਹੇਮਾ ਮਾਲਿਨੀ ਵਾਂਗ ਉਹ ਲੱਖਾਂ, ਕਰੋੜਾਂ ਦੀ ਚਹੇਤੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕੀ।

ਇਸੇ ਖਿਆਲ ਨਾਲ ਸ਼ਬਾਨਾ ਆਜ਼ਮੀ ਨੇ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਫਿਲਮਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ (ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ) ਸ਼ਬਾਨਾ ਨੇ ਇਕ ਫਿਲਮ ਅਮਿਤਾਬ ਬਚਨ ਨਾਲ ਸਾਈਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਟੀਨੂੰ ਆਨੰਦ ਹੈ ਤੇ ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸ਼ਬਾਨਾ ਦੇ ਪਤੀ ਜਾਵੇਦ ਨੇ ਲਿਖੀ ਹੈ।

ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਸੋਨਮ ਸੋਨਮ

ਅਸਲੋਂ ਨਵੀਆਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਵਿਚ ਅੱਜ ਕੱਲ ਸੋਨਮ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਹਰ ਪਾਸੇ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਦੇਖ ਦਿਆਂ ਹੀ ਦੇਖਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ 10-12 ਫਿਲਮਾਂ ਮਿਲ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਅਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਫਿਲਮ ਨਹੀਂ ਆਈ ਪਰ ਉਸਦੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਤੇ ਗਲੈਮਰ ਦੀ ਫਿਲਮੀ ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦੇ ਨਹੀਂ ਥੱਕਦੇ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਨਮ ਨੂੰ ਫਿਰੋਜ਼ ਖਾਨ ਨੇ ਨਵੀਂ ਫਿਲਮ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰੋਜ਼ ਆਪਣੇ ਆਲਸੀ ਸੁਭਾਅ ਕਾਰਨ ਲੇਟ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ ਤੇ ਯਸ਼ ਚੋਪੜਾ ਨੇ 'ਵਿਜੇ' ਵਿਚ ਸੋਨਮ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੋਲ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਯਸ਼ ਚੋਪੜਾ ਦੀ ਚੋਣ ਆਮ ਕਰਕੇ ਚੰਗੀ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਤੇ ਦਿਨਾਂ — ਹਫਤਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸੋਨਮ ਨੂੰ 'ਆਖਰੀ ਅਦਾਲਤ', 'ਦਰਾਰ', 'ਆਖਰੀ ਗੁਲਾਮ', 'ਯਲਗਾਰ', 'ਕੋਹਰਾਮ', 'ਐਕਸ਼ਨ', 'ਰਈਸਜ਼ਾਦਾ', 'ਕਰੋਧ' 'ਲਸ਼ਕਰ', ਤੇ 'ਸਰ ਜ਼ਮੀਨ' ਵਰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਰੋਲ ਮਿਲ ਗਏ ਹਨ।

ਸੋਨਮ ਨੂੰ ਲਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਫੀਲਡ ਹੁਣ ਫਿਲਮਾਂ ਹੀ ਰਹੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਹਨੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਧੂਰੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮਧੂਮਤੀ — ਮਨੋਹਰ ਦੀਪਕ ਦੇ ਡਾਂਸਿੰਗ-ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਉਹ ਨੱਚਣ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਚੁਕੀ ਹੈ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨ - ਤਨੇਜਾ ਦੇ ਐਕਟਿੰਗ ਸਕੂਲ ਵਿਚੋਂ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦਾ ਊੜਾ-ਐੜਾ ਵੀ ਸਿਖ ਲਿਆ ਹੈ।

ਪਹਿਲੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ

- ਫਿਲਮ ਸਨਅਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਜਥੇਬੰਦੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਬੀੜਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1926 ਵਿਚ ਉਠਾਇਆ। ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ 'ਦਾ ਬੰਬੇ ਸਿਨਮਾ ਐਂਡ ਥੀਏਟਰਜ਼ ਟਰੇਡ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਇਂਪਾ) ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ ਜੋ ਕਿ ਅੱਜ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 'ਚ ਵੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹੈ।
- ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਸੰਪੂਰਨ ਟਾਕੀ ਫੀਚਰ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਾਂ 'ਆਲਮਆਰਾਂ' ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਫਿਲਮ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਬੰਬਈ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਕ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰ 'ਚ ਇਹ 14 ਮਾਰਚ 1931 ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਸੀ।
- ਪਹਿਲੀ ਭਾਰਤੀ ਟਾਕੀ ਫਿਲਮ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿਲਵਰ ਜੁਬਲੀ ਮਨਾਈ ਦਾ ਨਾਂ 'ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ' ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਮਰਾਠੀ 'ਚ ਬਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ 1932 ਵਿਚ ਬੰਬਈ ਦੇ 'ਵੈਸਟ ਐਂਡ ਸਿਨਮਾ' 'ਚ 27 ਹਫਤੇ ਕੱਢੇ ਸਨ।
- ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਭਾਰਤ 'ਚ 70 ਐਮ ਐਮ ਟੈਕਨੀਕਲਰ ਤੇ ਸਟੀਰਿਓਫੋਨਿਕ ਸਾਊਂਡ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮ 1967 'ਚ ਫਿਲਮਕਾਰ ਪਾਛੀ ਨੇ ਬਣਾਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ 'ਅਰਾਊਂਡ ਦਾ ਵਰਲਡ ਸੀ ਉਂਝ ਮਿਨਰਵਾ ਮੂਵੀਰੋਨ ਦੀ 1953 'ਚ ਬਣੀ 'ਝਾਂਸੀ ਕੀ ਰਾਣੀ' ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਟੈਕਨੀਕਲਰ ਫਿਲਮ ਕਹਿਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 35 ਐਮ ਐਮ 'ਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਰੰਗਦਾਰ ਫਿਲਮ ਅਖਵਾਉਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ 'ਕਿਸਾਨ ਕੰਨਿਆ' ਹੈ ਜੋ 1937 ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਹੋਈ ਸੀ।
- ਡਬਲ ਰੋਲ ਦੀ ਪਿਰਤ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਾਸਟਰ ਵਿਠਲ ਨੇ ਪਾਈ। ਉਸ ਨੇ 1927 ਵਿਚ ਸ਼ਾਰਦਾ ਫਿਲਮ ਕੰਪਨੀ ਦੀ 'ਪ੍ਰਿਜ਼ਨਰ ਆਫ ਲਵ' ਫਿਲਮ 'ਚ ਡਬਲ ਰੋਲ ਕੀਤਾ।
- ਕਿਸੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਫਿਲਮ ਮੇਲੇ 'ਚੋਂ ਇਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮ 'ਨੀਚਾ ਨਗਰ' ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਚੇਤਨ ਆਨੰਦ ਨੇ ਫਾਇਰੈਕਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

'ਵਾਰਿਸ' ਤਿਆਰ

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰਵਿੰਦਰ ਪੀਪਟ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਵਾਰਿਸ' ਦੀ ਡਬਿੰਗ

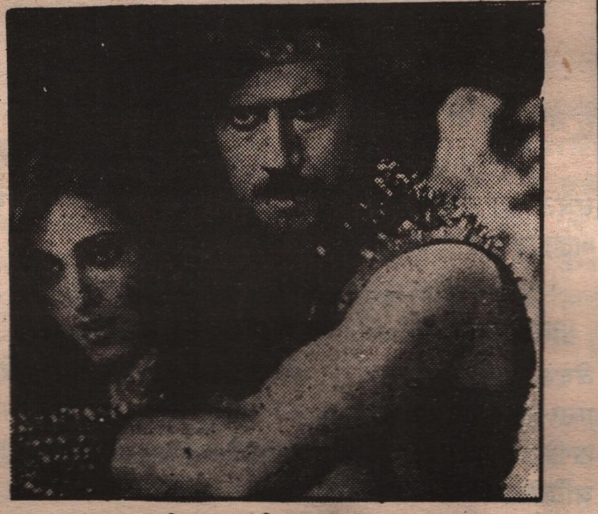

ਕਮਾਲ ਦੀ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਸ਼ਬਾਨਾ ਆਜ਼ਮੀ।

ਤੇ ਮਿਕਸਿੰਗ ਆਦਿ ਸਭ ਕੁਝ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਸੈਂਸਰ ਵਲੋਂ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਇਹ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰਾਂ 'ਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਜਾਵੇਗੀ। 'ਵਾਰਿਸ' ਨੂੰ 'ਚੰਨ ਪ੍ਰਦੇਸੀ' ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਸੇਢਾ, ਗਿੱਲ ਤੇ ਚੀਮਾ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। 'ਏਕ ਚਾਦਰ ਮੈਲੀ ਸੀ' ਵਾਂਗ 'ਵਾਰਿਸ' ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਹੌਲ ਨਾਲ ਓਤਪੋਤ ਫਿਲਮ ਹੈ। ਮਰਹੂਮ ਸਮਿਤਾ ਪਾਟਿਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਲਭੂਸ਼ਨ ਖਰਬੰਦਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ, ਰਾਜ ਬੱਬਰ, ਅਮਰੀਸ਼ ਪੁਰੀ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਇਸ ਦੇ ਮੁਖ ਸਿਤਾਰਿਆਂ 'ਚੋਂ ਹਨ।

ਜੈਕੀ ਸ਼ਰਾਫ ਦੀ ਘਬਰਾਹਟ

ਭਾਵੇਂ ਮਹੇਸ਼ ਭੱਟ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਕਾਸ਼' ਨੂੰ ਸੰਜੀਦਾ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਲੋਂ ਨਿੱਘਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ-ਕਸਵੱਟੀ 'ਤੇ ਇਹ ਫਿਲਮ ਖਰੀ ਨਹੀਂ ਉਤਰੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਲੋਂ ਫਿਲਮ ਦਾ ਹੀਰੋ ਜੈਕੀ ਸ਼ਰਾਫ ਫੇਰ ਇਕ ਵਾਰ ਘਬਰਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਉਹਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਫੇਲ੍ਹ ਹੁੰਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਜੈਕੀ ਸ਼ਰਾਫ ਤੇ ਟੀਨਾ ਮੁਨੀਮ

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜੈਕੀ ਨੂੰ ਹੀਰੋ ਲੈ ਕੇ ਜਿਹੜੇ ਫਿਲਮਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਅਜੇ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਘਬਰਾਏ ਫਿਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹੀਓ ਫਿਲਮ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਿਸਟਰੀਬਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚਲੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਚਲਦਾ ਹੋਵੇ। ਫੇਲ੍ਹ ਐਕਟਰ ਦੀ ਫਿਲਮ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਅਕਸਰ ਨੱਕ-ਮੂੰਹ ਵੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਂਜ ਜੈਕੀ ਸ਼ਰਾਫ ਕੋਲ ਅਜੇ ਦੋ ਦਰਜਨ ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 'ਕੁਦਰਤ ਕਾ ਕਾਨੂੰਨ' ਅਤੇ 'ਗੰਗਾ ਤੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਮੇਂ' ਨੇੜ ਭਵਿਖ 'ਚ ਆ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਦੋਹੇਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨਿਰਮਾਤਾ ਕੇ. ਸੀ. ਬੋਕਾਡੀਆ ਦੀਆਂ ਹਨ।

ਨੋਟ :— ਅਗਲੇ ਅੰਕਾਂ ਵਿਚ ਓਮਪੁਰੀ, ਰਣਜੀਤਾ, ਵਿਜੇਤਾ ਪੰਡਿਤ ਤੇ ਹੋਰ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੰਟਰਵੀਊ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਅਮਿਤਾਭ ਕਾਰਨ ਦੋ ਭਰਾ ਘਸੁੰਨ-ਮੁੱਕੀ ਹੋਏ

ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਅਤੇ ਸੁਭਾਸ਼ ਘਈ ਵਿਚਕਾਰ ਫਿਲਮ 'ਦੇਵਾ' ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜੋ ਵਾਦ ਵਿਵਾਦ ਛਿੜ ਚੁਕਿਆ ਹੈ ਉਸ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਵੀ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਟਕਲਪੱਚੂ ਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਅਮਿਤਾਭ ਦੇ ਚਮਚੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਇਕ ਭੇਤੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚਮਚਿਆਂ ਨੇ ਅਮਿਤਾਭ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਇੰਨਾ ਉਤਾਂਹ ਚੁੱਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਘੱਟ ਤੇ ਚਮਚਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸੁਭਾਸ਼ ਘਈ ਤੇ ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਵਿਚਕਾਰ ਦਰਾੜ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਮਚੇ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰਾਂ ਨੇ ਕਾਫੀ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਅਦ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ, ਪ੍ਰਾਈਸ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਤਹਿ ਹੋ ਚੁਕਾ ਸੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਅਮਿਤਾਭ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਤਾਂ ਇਕ ਵੱਡਾ ਫਿਲਮੀ ਖੇਤਰ ਸਦਾ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਲਿਖਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਭਾਸ਼ ਘਈ ਨਾਲ ਉਹ ਨਿਸਚਿਤ ਪ੍ਰਾਈਸ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਅਮਿਤਾਭ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਪਿੱਟੇ ਕਿ ਦੇਖ 'ਅਸੀਂ ਤੇਰੀ ਹਰ ਗੱਲ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ, ਤੇਰੇ ਲਈ 'ਮੌਜ ਮੇਲੇ' ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਸਾਰੀ ਇੰਡਸਟਰੀ ਕੋਲੋਂ ਤੇਰੇ ਚਮਚੇ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਤੁਹਮਤਾਂ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਘਈ ਨਾਲ ਰਿਆਇਤ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਏਂ।' ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਮਚਿਆਂ ਦੇ ਅਸਰ ਹੇਠ ਆ ਕੇ ਅਮਿਤਾਭ ਨੇ ਸੁਭਾਸ਼ ਘਈ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਹੋਰ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਵਾਂਗ, ਇਕ ਪੂਰਾ ਫਿਲਮੀ ਖੇਤਰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂ ਸਦਾ ਲਈ ਲੁਆਉਣਾ ਪਏਗਾ ਤਾਂ ਘਈ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨਿਕਲ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਅਮਿਤਾਭ ਦੀ ਚਾਪਲੂਸੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਤਾਂ ਕਿ ਅਮਿਤਾਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗ ਸਗੇ ਕਿ ਉਹ ਫਿਲਮ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪ੍ਰੈਸ ਕੋਲ ਲਿਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਫੌਰਨ ਪ੍ਰੈਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਤੇ ਫਿਲਮ ਨੂੰ 'ਬਰਫ' ਵਿਚ ਲਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਅਮਿਤਾਭ ਦੀ ਐਸੀ ਤੈਸੀ ਫੇਰ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਠੀਕ ਹੈ ਅਮਿਤਾਭ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਐਕਟਰ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਵੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਘਈ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਜੇਕਰ ਕੁੱਤੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਫਿਲਮ ਬਣਾਵਾਂਗਾ ਤਾਂ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਫਿਲਮ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਗਾਹਕ ਮਿਲ ਜਾਣਗੇ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਵੱਲੋਂ 'ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ' ਦੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਅਗੇ ਕਰ ਦੇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਨਿਰਮਾਤਾ ਭਰਾਵਾਂ ਟੀਨੂ ਅਨੰਦ ਅਤੇ ਬਿੱਟੂ ਅਨੰਦ ਵਿਚਕਾਰ ਬੋਲਚਾਲ ਬੰਦ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਜੰਮ ਕੇ ਲੜਾਈ ਹੋਈ, ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਘਸੁੰਨ-ਮੁੱਕੀ ਹੋਇਆਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਂਦਿਆਂ ਫਿਲਮ ਦੇ ਇਕ ਤਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਫੀ ਹੂਰੇ ਖਾਣੇ ਪਏ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਫੀ ਸੱਟਾਂ ਵੱਜੀਆਂ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿੱਟੂ ਅਨੰਦ ਟੀਨੂ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਮਿਤਾਭ ਦਾ ਚਮਚਾ ਹੋਣ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਫਿਲਮ ਦੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਅੱਗੇ ਪਾ ਕੇ ਲੱਖਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਟੀਨੂ ਬੜੇ ਫਖਰ ਨਾਲ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅੱਜ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ, ਅਮਿਤਾਭ ਕਾਰਨ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਮਿਤਾਭ ਦਾ ਚਮਚਾ ਕਹਾਉਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ

'ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ' ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੇ ਦੋ ਸਕੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

●ਵਿਅੱਕਤੀ—"ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਜ਼ਰਾ ਘਰ ਚਲ ਕੇ ਵੇਖਣਾ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ" ਘਬਰਾਈ ਹੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਉਹ ਬੋਲਿਆ।

ਡਾਕਟਰ—"ਮੇਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਰਾਤ ਨੂੰ ਦੇਰ ਨਾਲ ਘਰ ਜਾਣਾ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਆਵਾਜ਼ ਖੁਲ ਜਾਏਗੀ।"

-●-●-●-●-●-

ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਰੋਧੀ ਤਕਰੀਰਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ — ਰਿਬੇਰੋ

ਜਲੰਧਰ — ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਕੱਤਰ ਜੂਲੀਅਸ ਫਰਾਂਸਿਸ ਰਿਬੇਰੋ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਫਿਰ ਦੁਹਰਾਈ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਨਹੀਂ ਪਰ ਧਾਰਮਿਕ ਮੰਚਾਂ ਤੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਰੋਧੀ ਤਕਰੀਰਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਇਹ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਉਤੇ ਕਿ ਕੀ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਵਾਂਗ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਵੀ ਅਤੀ ਆਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਰਿਬੇਰੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਪੁਲੀਸ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਵੀ ਬਹੁਤ ਉਚਾ ਹੈ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਪੁਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਵਾਸਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਦਮ ਹੀ ਕਾਰਗਰ ਹਨ ? ਇਸ ਖੂਨ ਖਰਾਬੇ ਦੇ ਬਦਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੀ ਉਪਾਅ ਹੈ ? ਸ੍ਰੀ ਰਿਬੇਰੋ ਨੇ ਕਿਹਾ 'ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।' ਇਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ, 'ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹਟ ਰਹੀ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਹਥੋਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਲੀਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੀ ਆਖਰੀ ਤਨਖਾਹ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਲਈ ਚਾਲੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਰਿਬੇਰੋ ਨੇ ਲੋਕ ਸ਼ਕਤੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧ ਵਧੀਆ ਹਨ।

● ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਬਹੁਤ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਚੁਣਾਵ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਧਾਰੇ ਸੀ। ਪੇਂਡੂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਅਜ ਮੈਂ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਹਾਂ ਸਭ ਤੁਹਾਡੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਹੈ।' ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਇਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਤਾਂ ਰੋਣਾ ਹੈ, ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ।'

28 ਤਾਮਿਲ ਬਾਗ਼ੀ ਮਾਰੇ ਗਏ

ਕੋਲੰਬੋ — ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਗਈ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਵਿਚ 28 ਤਾਮਿਲ ਬਾਗ਼ੀ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਕੈਰਾਟੀਵੂ ਆਈਲੈਂਡ ਉਤੇ ਜੋ ਉਤਰੀ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਈ ਇਸ ਟੱਕਰ ਵਿਚ ਦੋ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਬਾਗ਼ੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ। ਇਹ ਹਮਲਾ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਜਜ਼ੀਰਾ ਜਾਫਨਾ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮੀਲਾਂ ਦੀ ਦੂਰ ਉਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲ ਬਾਗੀ ਇਸ ਜਜ਼ੀਰੇ ਵਿਚ ਸ਼ਰਨ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ। ਤਾਮਿਲ ਬਾਗੀ ਵੱਖਰੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਤੋਂ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਿਨਹਾਲੀ ਅਤਿਵਾਦੀ ਵੀ ਸਰਗਰਮ

ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਸਿਨਹਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਅਤਿਵਾਦੀ ਧੜੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਤਾਮਿਲਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲ ਗਏ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ 48 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿਨਹਾਲੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਤਿੰਨ ਬੰਦੇ ਮਾਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੀ ਪਾਰਟੀ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਚਾਰ ਕਾਰਕੁਨ ਵੀ ਲਾਪਤਾ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ।

ਹਿਸਾਰ 'ਚ ਕਤਲ ਪਿਛੋਂ ਤਣਾਅ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਇਥੇ ਪੁਜੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਲਾ ਹਿਸਾਰ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਹਾਂਸੀ ਵਿਚ ਨਗਰਪਾਲਕਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਚੋਣ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਚੋਣ ਹੋਣੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ 40 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਨ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ (ੲ) ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਸਨ। ਹਾਂਸੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਕਤਲ ਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਤਲ ਕਾਰਨ ਸਾਰੇ ਹਾਂਸੀ ਵਿਚ ਤਣਾਅ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਦਫਾ 144 ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਡੀ ਆਈ ਜੀ ਹਿਸਾਰ ਰੇਂਜ ਸ੍ਰੀ ਬੁਧ ਰਾਮ ਤੇ ਐਸ ਪੀ ਹਿਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਲੱਖੀ ਰਾਮ ਤੁਰੰਤ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪੁਜੇ। ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਉਥੇ ਹੋਰ ਫੋਰਸ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੁਪਹਿਰ ਪਿਛੋਂ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸੰਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਈ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਪੰਜਾਬੀ ਆਰਟਿਸਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਰਿਚਮੰਡ ਵਲੋਂ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ

ਰਿਚਮੰਡ — 11 ਨਵੰਬਰ 1987 ਨੂੰ ਦਿਨ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਆਰਟਿਸਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਰਿਚਮੰਡ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਭਾਗ ਲੈਣਗੇ।

ਇਸ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਉਘੇ ਕਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਲਿਖਣ ਢੰਗ ਬਾਰੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦੱਸਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਵੀ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੇ।

ਇਹ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਈਸਟ ਰਿਚਮੰਡ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ 12360 ਕੈਂਬੀ ਰੋਡ ਰਿਚਮੰਡ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ :—

ਪਾਲ ਬਿਨਿੰਗ — 270-9467

● ਆਪਣੀ ਝਗੜਾਲੂ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਗੁਆਂਢ ਦੇ ਚਿੜੀਆ ਘਰ ਵਿਚ ਇਕ ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਸੌਂ ਗਿਆ। ਸਵੇਰੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਉਸਨੂੰ ਲਭਦੀ ਹੋਈ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਚੀਕਣ ਲੱਗ ਪਈ, 'ਡਰਪੋਕ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਦੇ। ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਡਰ ਕੇ ਇਥੇ ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿਚ ਲੁਕ ਗਿਆ ਹੈ।'